

Incipit libellus intitulatus Lumen apothecariorum editus a subtilissimo artium et medicine doctore domino magistro Quirico de Augustis de tertia hōna.

Mhi ipsi cogitanti quod meoria dignum mea hac inveni etate commemorares venit in mentem hoc p̄fio institutum ne ociose vita h̄ nostratā feat. Comperi fere materiam omnem occupatam eē ab illustribus doctozibus: tam antiquis q̄ modernis Et n̄ t̄p̄petitiones. Joannes Frācisce mi optime frater meā incidissent in mētē profecto tenera h̄ etas sine

labore decurrebat: sine honore et fama p̄sumebat. Quare gloria tibi erit qui me sopitum excitasti et inertē tuis arduis petitionibus accelerasti. Audias igitur quid Quirico Augusto fratri tuo scribere coegisti. Hoc enim meo in opusculo p̄positiones omnes describam que aromataris necessarie sunt: queq; communiter sunt declarando obscura vocabulata: tam greca q̄ arabica et latina q̄ ab antiquis doctozibus obscuro sermone tradita sunt. Materia enim utilis et necessaria. Hec summam ignavi am. In finiti quidem errores et mortiferi solent sepe accedere apothecariorum quozūdam imperitia et vocabulorum obscuritate. Quantaue infamia dominiis medicis et viris egregie doctis inde eveniat excogitari vix potest qui credentes instrumenta sanitatis rite composita esse egro salutem p̄mittunt. Sperantes huius artis artifices dispensas suas f̄m mentem. Mesue dispensare. Et ipsi au su temerario quid pro quo addunt. et tunc medicine virtus diuificatur. vt princeps medicorum scribit Aul. quinto canonis. capi. de tyriaca. Et consequenter vulgi infamias apothecariorum ignavia medici incurrit. Tu enim hoc meo opusculo non indiges. Cum huius artis tandiu et doctrina et experientia cōprobatus fueris. Sed volui tibi tāquam cariori dignioriq; ad corrigendum destinare. Quare illum excutias: abijciasq; si quid in eo superfluum comperies: demum illum in lucem adire p̄mittas: vt tuo ingenio libelligoz doctrina rudes te imitari conentur. Qui soles tua prudentia non soluz apothecarios: sed et nouos medicos in ordinando dirigere. Vale dñi felix.

Opus quod aggredior in quinq; et decem distinctiōnes erit diuisum.

Prima erit de confectionibus aromaticis. Et continet descriptiones. 22.

Lectuarium

est magnū ad egritudines cerebri cordis stomachi epatis et matricis frigiditas: et nos sumus expti in q̄ Mesue bonitatem eius ad tremore cordis: et sincopim et debilitatē stomachi: et q̄ aliq; tristat et nescit radice: et ei q̄ diligit solitudinem: et sunt eo vsi reges et magnates. trahit enim eos in p̄ntias bonoz mox et nobilitum et dilatat aiam et facit cozporis odore et colore bonū. Et albar margaritar. 3. ij. fragmentorū zaphiri iacinti sardinis granatorum seru. zegi. i. smeraldi. añ. 3. i. 5. zedoarie dozonigi corticuz citri macis: semi. alpbeleni semis. i. ozimi gariofilati. ana. 3. ij. corallozum rubeozuz karabe limature ebozis. ana. 3. ij. bebi albi et rubei: sunt q̄daz radices q̄ de armenia deserunt gariofilozum sinziberis piperis longi croci spice

folij. heil. i. cardamomi maius. añ. 3. i. Troscilozum dia rodon. Ligni aloes. añ. 3. v. cinamomi galage surtumbet est radix aromatica. añ. 3. i. 5. foliozum auri et argenti. añ. aur. 5. i. 3. ij. et grana. v. Musci boni. 3. 5. Ambre. 3. ij. Plueriscentur et referuntur in vase vitreato et obturet os vas. Et in hac compositione multa sunt vidēda p̄clarior ipsius doctrina. P̄t̄ quid sit sardis. est. n. lapis rubeus spissus cū suba puia seu transparente. et d̄ q̄ eius virtus est q̄ accendit aium ad gaudiu et acuit ingeniu: ideo merito in h̄ electuario positū est. Sz qz cognitio huius lapidis nō est apud apothecarios. 3o loco ipsius ponunt rubini. Et h̄ p̄sonū est cuidam recepte inuēte in vno anti quissimo ad esue. q̄ dicebat qnq; genez fragmetoz cōmuniū p̄ciosoz. et sic erit lra bona. qz si scriptū reperires qnq; genez fragmetoz cōium p̄ciosoz de qnq; supra dictis deberes intelligere. f. de zaphiri Jacinthe Rubini smeraldi granate fragmetis: et nō s̄ aliq;bus alijs. Et De al. scias qz al p̄ se nihil sigt nisi articulu. f. hoc. Nam vbi nos dicimus hoc Arabes dñt Al. et ideo qñ al miscet cū In p̄de aliq̄ dictione sigt articulu in illa dictione. vt albaf. i. lo tis scrib̄ alfe. Celeniemic. differentia est de eo inter doctozes: quidam dñt qz est ozimum gariofilati: et illud ē legemi / semen citrinum odoriferū qd colligit a basilicōe h̄ste fo / lia minuta. et h̄ opiova est. aliq̄ dñt qz est semen melisse / Aliq̄ qz est cinamomū: que due opinionones a doctozibus / reproban̄ et prima tenet. Preciosa fragmēta et mite / ralia est in aliq̄ cōpōne intrat sunt vltimate p̄terenda vs / qz quo possint p̄ fatis spissam telā transire: ac et oēs lapi / des: vt coralli lapis iudatus: et ita ea administrare vt do / cet nosq; monet Aul. cū lapidē iudicū in calculo iubet / dari illū sup̄ cotē vel lapidē mollare ducere iubet vt ma / gis subtilis sit. igit nūq; in triturando eos sessus fis. qz / q̄ro subtiliores tanto p̄fectiores existunt. Et surumbet / nō est zedoaria: vt Matthens fil. expōit cū Aul. 2. cas. / diuersa de eis faciat cap. sed stirubet est q̄dā radix silis / cipo grossior zedoaria in t̄yo subeitrini odore aromatica / et sapore acuto: minus tñ zedoā: sed si cremus ea loco / ipsius: zedoariam ponimus. De aureo pōdere dñt ē / inter doctozes de eo et magna. qdām dñt vt gētilis qz est / p̄odus. 3. i. 5. et hoc affirmat simon Januens. Aliq̄ dñt qz ē / septimapars vncie. Sz cōis et vā decisio est qz si inuenia / tur aureū. i. vt in h̄ loco et in oib; alijs medicinis nō solu / tius idē est qd. 3. i. 5. in medicinis vō solutiuis si reperit / idē est qz 7. ps vncie et nō pl. Et insup qz p̄fectio h̄ et se / quentes p̄ lasciuā hoium fieri solēt in morsellis q̄stias / speciez ad zuchaz declarada ē. 3o ad oēs libzā. i. zucha / appōi dz. 3. i. sp̄z. cribellataz. cribellataz dico pp̄ sim / plicia q̄ cribellari non p̄nt vt amigdale dactili semina oia / et. Ad oēm vō li. i. mellis sp̄rum cribellataz. vt. s̄. 3. ij. / Et hoc modo faciendo h̄nt dñi medici et egri virtutē me / dicinarum a doctozibus limitatā. Secus aut̄ faciūt apo / thecarū nostri temporis avaritia ducti: qz ignofcat illis / deus et. Et nota isuper qz Mesue dicit. p̄fice cū melle / emblicozuz et collatura geleniabim. 3o si forte illa facere / vis: scias quod mel emblicozum hoc modo fit. Et mira / bolanzum emblicozum. 3. ij. aque cōmunis. lib. ij. Te / rantur subtr̄ dicti mirabolani et insundant p̄ dies. viij. / in dcaq̄ postea bulliāt vsq; ad p̄sumptionē medietatis / deinde colēt cū panno lineo bñ manib; exp̄mendoz: et in / dicta colatura addat mellis boni. lib. i. et bulliant fil vsq; / ad p̄sūptionē aq̄ et coctionem mell et refuef. h. n. d̄ mel / emblicoz. Accipe f̄ mel. emblicoz: geleniabim. i. mel ro / satum. añ. lib. 5. sup̄scriptarū sp̄rum. 3. ij. et sil mīce: et / h̄bis etium de gēmis in forma liquida vt scribit mesue / et dosis ē ab aureo medio vsq; ad aureum vnum. Et De / geleniabim inter doctozes est d̄ fia. nā Aul. 5. cas. ca. de

Handwritten marginal notes in a smaller script, likely a commentary or correction.

Handwritten marginal notes on the left side of the page.

Handwritten marginal notes on the left side of the page.

quarta circa finem.

Aromaticum rosatum descriptione Sabriet. valet contra stomachi defectio nem. et omnia nutritionis membra confortat. et est contra stomachi humiditatem et mollificationem medicamentum expertum et omnem putrefactionem in eo corrigit: cerebry. et cor confortat appetitum excitat digestionem procurat: conualescentibus et debilibus mire subuenit. **℞** Rosarum rubeaz. 3. xv. liquoritie rase et mude. 3. vij. ligni aloes boni sandalorum macociri. i. citrino. an. 3. ij. cinamomi electi. 3. v. macis gariofilorum. an. 3. ij. 5. gummi arabi. dragaganti. an. 3. ij. et partes duas alterius dragme. i. 3. ij. nucis muscate cardamomi. s. maioris et minoris galange. an. 3. i. spice. 3. ij. musci. 3. ij. ambre. 3. 5. sirupi rosati et de cortibus citri. an. lib. i. et fiat electuarium puluerizatio prius puluerizandis. Si in forma solida facias vt in supra scriptis tibi ostendi. Accipiendo lib. i. zuchari. 7. 3. i. specterum et. et dosis est a 3. ij. vsqz ad. v. **℞** Duplex follet littera reperiri in hac recepta de sandalia vna enim dicit sandali magachari. Alia sandali masure. Et vna et altera potest stare: quod idem est: quod sandali citrini: sed sunt qui exponunt et dicunt quod idem est quod sandali rubei: et expositio hec falsa est: et prima vera. **℞** Quid autem intelligatur per duas partes alterius dragme vt aucto. s. ponit. Dico quod due partes vnius dragme sunt. 3. ij. cum quolibet dragma et tribus scrupulis consistet. **℞** Aduertendum est adhuc per eodem apothecariorum errores. Quod in quibusdam compositionibus in quibus scriptum reperit. Cardamomi tunc et maius et minus apponenda sunt: et de eis intelligendum est. si de de maioris solum intelligas. Et hec fuit et est opinio Sertii sup. 5. Aui. Et de hoc multi errores occurrerunt imperitiis apothecariorum.

Biacinimum Mesue est stomachi et viscerum ventositatem: digestionem procurat: stomachum et viscera calefacit. **℞** Biacinimum per diem in aceto infusum et ericcat. 3. x. zinziberis cinamomi. an. 3. 5. gariofilorum: ligni aloes macis. an. 3. ij. 5. galange piperis longi cardamomi. s. maioris et minoris. an. 3. ij. musci. 3. 5. puluerizantur puluerizanda mellis cocti et dispumati. lib. i. 7. 3. iij. confectio in forma liquida: sed quia communiter fit in forma solida facias vt supra ostendimus in alijs est et. dosis est a 3. iij. vsqz ad. iij. **℞** Marie. n. reperimus recepte de hac prope: si ista est melior et in vso. **℞** Reperit quosdam magis error: si hac compositione apud apothecarios et medicos. Aliqui enim habent in suis receptis. Cimini carmeni et apothecarij dictum quod carmeni nihil aliud est quam pro uin cinamini qua dictum cimini nascitur. vt vbi gra opus thebas ei et. Sed multum errant vt videri potest a Mattheo fil. cap. de cimini. vbi dicit quod cimini carmeni idem est quod sicleos: et sicleos. i. siler montanum. La autem que in fundis cimini in aceto per diem est. Quod acetum addit sibi in virtute profundationis et incisionis: et temperat eius calorem aliquid. **℞** Non insuper quod contritio medicorum huius profectionis non debet esse subtilis sed grossa. Cum interio ipsius medicamine non sit nisi quod sit fortis in resoluendo et euacuando ventositatem. quod si vltimate pertereret ventositatem non resolveret sed per vnam educeret et. hoc declarat Aui. 5. canosi. capitulo de diacinimo et. **℞** Descriptione. 7.

Biambra Mesue est medicina sublimis: cerebry et cor confortans: et stomachum: et omnia membra: digestionem procurat: et ventem eo letificat. et membra nutritionis calefacit. senibus quos puenit et frigidis natura et mulieribus et egritudinibus matrici. **℞** Cinamomi doronigi gariofilorum: macis: nucis muscate: solij galange an. 3. iij. spice cardamomi maioris et minoris. an. 3. i. zizibis. 3. i. 5. sandali citriniligni aloes pi

peris longi. an. 3. ij. ambre. 3. i. 5. musci. 3. 5. puluerizetur puluerizanda. Et conficecum sirupo rosato facto cum aqua rosa. id est cum itulep rosato: et sit eius quantitas lib. i. et. 3. iij. 5. s. communiter fit in forma solida vt supra et. et dosis eius est. 3. iij. vel. iij. **℞** Circa prescripta et sequentia vnum generale est notandum quod species huius confectionis et omnes species medicinarum confortantibus membra et aperientium opilatides debent subtiliter puluerizari: et eo maxime si ad longinqua membra confortanda debent transire. Non tamen vltimate. Ultima. n. proterio perdit virtutes aromaticas: sed media fit inter vltimam et subtilem. **℞** Et si nostro tempore he confectiones fiant in morzellis: maior opatio tunc et efficacior vt plurimum fit ab electuario quod a profectione preparata: vt supiozes. Et h multis rationibus. **℞** Prima propter meliorem fermentationem que fit aromatu in electuario que fieri potest in profectionibus. **℞** Secunda quod de aromatis plus ponit in electuario confortando quod in confectione. **℞** Tertia quod melius et facilius euaporat et transit virtus electuarij ad membra remota que virtus confectionis assumptur: vt in passionibus pectoris et cerebri. Et hoc verificari potest in omnibus confectionibus et electuarijs. **℞** Descriptione. 8.

Biacoralli magistralis Mirabiliter valens ad confortationem cordis et stomachi et maxime cum ex longa egritudine et calida sunt debilitata. **℞** Specierum diarodon abbatis. 3. iij. coralloz vtriusque: fragmeto: um: pncioso: um: margaritar. an. 3. 5. puluerizentur subtiliter: et additis. 3. vij. 5. zuchari dissoluti in aqua ros. fiat confectio in morzellis. **℞** Intelligendum quod quod scribitur fragmeto: um: pncioso: um: absolute de quibus descriptionibus supra in electuario de gemmis est intelligendum: et non de aliquibus alijs. **℞** Secundo etiam est intelligendum quod quod dicitur specierum diarodon abbatis vel specierum triasandaloz: vel altaz: sperus de ipsis complectitur intelligendum est. de ipsis finem integras descriptionem positam a doctoribus: non vt quidam fatui dicebant: quod cum scriptum inuenerunt diarodon abbatis illas sine musco ponebant dicentes quod illa erat doctoris intentio et fatue. **℞** Descriptione. 9.

Triasandali Nicolai taliter dicti a tribus generibus sandalorum quod descriptionem ingrediunt. Danf proprie est calor et opatio et stomachi phriscis et ictericis. **℞** Sandaloz alboz rubeorum citrinorum zuchari albi. an. solidos duos. i. an. 3. iij. reubarbari. spodij. s. de canna. succi liquoritie. semi. portulace. s. domestice an. solidum. i. 5. i. 3. 5. gra. xv. amidij gummi arabici dragaganti: semi. melonum: semi. cucumeris se. citrulli: se. cucurbitre: se. seariole: ana solidum. i. id est. 3. i. 5. camphore. 3. i. 5. Rosarym rubeorum. 3. i. 5. puluerizetur subtiliter sirupi ros. lib. ij. et fiat electuarium. s. coiter fiat in fozayt supra. s. solida. **℞** Solidus. n. id est quod. 3. i. 5. et oes doctores affirmant: et eragiti idem est: et non differt a solido nisi solum nomine. Omnia simplicia ex quibus confectiones electuaria et compositiones omnes coponuntur non sunt simul terenda. sed quilibet simplex medicina per se conterenda est puluerizanda. Et ratio est quod omnia non sunt eiusdem complexionis et substantie. Immo quedam sustinent multum de contritione. et quedam minus. Cinamomum enim et macis sunt rare substantie: gariofilo vero et gumme sunt densioris substantie. Quia propter vt ex contritione virtus ipsorum non deperdatur omnia et per se debent puluerizari. quod secus faciunt apothecarij nostri temporis et male. Ideo nimirum si composita non habent virtutem a doctoribus limitatas. Et hoc idem in decoctionibus est aduertendum vt in tractatu siruporum te scire faciam. **℞** Descriptione. 10.

In mef. antiq. b. 3. ij. abze krop. ij.

In cofe. ctioe de cinamo. mo hoc mel. de clare vi.

f. di. uca. bar. vn. c. mellis. osiari. si sus.

Electuarium

de aromatis Mesue qd scripsit Salientis expertorum iuua mentorum ad causas stomachi & epatis & egritudines in eis factas ex flegmate grosso & ventositate: digestionem confortat inflationem remouet: & morbos ex ea factos curat. Retardat canos. colorem efficit bonum & oris & suorum odorem. Remouet quoque calefacit & coitum excitat. Acidus ructus curat: & fastidium & abhominacione remouet. ...

Descriptio.

Diarodon

abbatis Nicolai a rosia qd ibi intrat plusquam de alijs speciebus. nomen accepit abbatibus ab abbate de curia compositum: datur propter ictericis epaticis pthysicis ethicis & cardiacis qd patiuntur ex calore: & ad calefactionem stomachi pulmonis & totius corporis & conualescentibus ex longia & acutis egritudinibus mirabiliter auxiliatur. ...

diuum: que vero remanet dicitur punfiligo. Nonnulli vero dicunt qd est cinis q inuenitur super fornaces argenteriariorum qui lauat ut serugo. Que oes opiones abijcende sunt tanquam frivole. & ddm qd spodium est os elephantis combustum. Elephas ossa h3 solida ut sunt dentes: & illa non comburuntur sed ad diuersa accideta seruantur. Sed illa que medulla hnt comburuntur: et combusta spodium de canna di. & hec vera est opinio. ...

Confectio

de storace magfalia. Illa Mes. & Nicolai non est in usu propter opium. ... passulaz electaz & vltimate coctitaz. 3. i. liquiritie: rase & mude. 3. vi. ligni aloes: nucis mus. cinamomi electi. afi. 3. i. 5. storacis. f. calamite. 3. v. boli armeni loti. & preparati. 3. iij. puluerisunt subtiliter omnia & cu. 3. xv. zuchari dissoluti in aqua betonice & soliozum violaruz fiat confectio in mortellis faciendo omnem mortellum de. 3. ij. ...

Modus lauadi & preparandi bolu armenuz talis est. Accipe de eo qstitem quam volueris & tere subtiliter: postea infundat sup eu quatitas aq rose qd irrozet: deinde in ymbra pmittat exiccari. & itez post exiccacionem conteras. & aq ro. irrozet: & ter vt primo hoc fiat postea reserua. Illud enim dicitur lotum & preparatum. ...

Storax simplr si scriptum reperiat de storace calamite intelligendum est tanq; de perfectiori. Descrip. 13

Confectio

de cinamomo Mes. sana & erpta ad humozositate stdi & putrefactionem in eo flegma digerit & digone pcurat. ... cinamomi subtilis. & electi. i. canelle sine. 3. xv. darsemi. i. cinamomi grossi. cinimi enule. f. radicio. afi. 3. iij. dicit Mes. 3. 5. galage. 3. vii. gariofilorum: pipereis longi: cardamomi. f. maioris: zinziberis heil. i. cardamomi minoris. & est meligeta macis nucis musca ligni aloes. afi. 3. iij. croci. 3. i. zuchari tabarzet. i. albi. 3. v. musci. 3. i. partes duas. i. 3. ij. puluerizetur subtilr oia. mellis collati. li. i. r. 3. iij. fiat pfee. & fit in forma solida vt. s. tibi ostu est. dosis e. a. 3. i. vsq; ad. v. ...

Confectio hec 3 in usu non fit: qz in ea apothecarij solent dubitare. igitur qsi in vna copone scriptum reperis darsemi & cinamomi vt in supiori vidisti vtruz. f. subtille & grossum est ponendum: nec ascultes illos dicentes qd p darsemi intelligit macis. h. n. opinio reprobat est a xpo: fo. de honestis super melie. ...

Rosata

respectu veteris que recipiebat sulphur viuum. vomitu & subuersione stdi aufert debilitate & sitis reprimat. defectis ex longa infirmitate mire subuenit: & si dozes diaforeticos copescit. ... rosaz: liquiritie: zuchari. f. albi. ana. 3. i. 3. i. 3. ij. 5. cinamomi. 3. ij. 3. ij. gra. ij. gariofilorum: spice nardi: galange zinzibe. nucis muscate: zedoarte storacis. f. calamite. Cardamomi. sclicis maioris & minoris: apij. f. se. afi. 3. i. gra. viij. puluerisunt puluerizanda. mellis cocti & dispumati. lib. i. r. 3. viij. & fit in forma liquida. Si vo in forma solida facias vsq; supra te assuefecit. ...

Biadragagantu

frigidum Nicolai a draganto nomen accepit: facta nat omne vitium pectoris & pulmonis: qd fit a calore &

Si spodium est res cuius oris lateres res tui adu... sta. vide tur Aui. dicit radeses canarum adusta... rui. Spodium est tibi... cibus thutis. 400

De... 200

3i ar... tico raf. dixit vbi repit car daomij itelligit du ee de maiozi & minozi: & rosata & diarodon con...

200 die. 3.

ficcitate, et cōfert maxie phthificis et bicis pleureticis ple-
triplemonicis: ad omnem tussim que fit ex caliditate
vel ficcitate. Ad oem lingue et gutturis asperitate: cum
vero sumitur tandiu in ore tenetur donec ibi dissolu-
tur. C. dragaganti albi. 3. ij. gummi arabici. 3. i. r. 3. ij.
amidi. 3. 5. liquoritie. 3. ij. semi. melonis: semi. cucumeris:
semi. citrulli: semi. cucurbitacei. 3. ij. penidiaz. 3. ij. cā
phoze. 3. 5. Sirupi violati. i. iulep violati lib. ij. contun-
dentur subtiliter omnia: deinde permisceantur bene in
mortario paulatim miscendo: et referent. Sed h cōter
fit in forma solida hoc modo. C. De cōpositione ista est
intelligendum qd cū fit in forma solida nō debet fieri et
de superioribus tibi dixi. facciendo specierum. 3. i. su-
chari lib. i. co qz pauce species eribellate in ea. intrāt. Sz
de eis supra descriptis debes accipere. 3. ij. zuchari lib. i.
et facere in mortellis. Tantum enim zucharam qd predi-
cte species possint simul teneri debet appōi: et non plus.
Igit pscripta regula ab apothecarijs tenenda est. Et ego
oppositū vidi semper facere ab eis. Qd: sepe ac sepius a
memoriti essent. C. Omnes docto. veniunt qd gūme
debet dissolui in confectionibus: in quibus intrant: et
nō cōter: eo qz pulverizari non pnt: et pistando virtus il-
lorum perditur. quare cū in aliqua confectione intrāt
dissolui debent in aqua appropriata: in ista enim dissol-
vantur cum paqz aque violarum: in alijs vero cum alijs
aquis. fm diuersas intentiones. C. Descriptio. i. 6.

Biarodon

descriptione cōi Mesue pferens ad
dolorem stomachi et epitis: et ptiū
ram in eis a caliditate et acuitate cholere citrine faciens
digerere cibum: et est ex conferentibus stomacho et epati
debilibus. C. rosaz. rub. 3. xxx. trociscorum diaro-
don trocisco: um de spo. liquiritie. an. 3. 5. gariofilorum.
gallie mus. an. 3. iij. spodiij. croci. masticis. berberis. ligni
aloes. an. 3. ij. sandalorum alborum. sandalorum rubeo-
rum sandalozū citrinoy. an. 3. iij. asari. spice inde. macis
cardamomi. f. maioris et minoris. semi. portulac: se.
lactuce. se. scariole. se. citrulli: semi. mellonum: se. cucu-
meris: semi. cucurbitae margaritarum alba. alfelege.
musc. i. ozimi rasure eboris dragaganti gummi arabici.
an. 3. i. cāphoze. 3. i. 5. musci. 3. 5. pulverizentur subtiliter
pulverizanda. Conface cum lib. iij. r. 3. iij. syrui facti ex
ros. et az rosata. dosis est. a. 3. ij. vsqz ad aureos. ij. Sed in
forma solida fieri solet vt supra. C. Sirup factus ex ro.
et aqua rosa. cum quo debet. scilicet hoc confectio si i foza
liquida facere volumus h mō fit. g. rosarij viridiū lib.
ij. ponantur in vase vitreato stricti orificij: et super eas in-
fundantur seruentis aque rosate lib. v. et pstringatur ori-
ficium vasio: et pmitat in frigidatū deinde dicte ros. bh ma-
nib^o exprimat: et pu e alie libze rosaz. vitidij accipiantur
et predicta aqua i of. calescat bene: et iterum supra eas po-
nat: deinde colet et exprimat. deinde itez et 3° fiat in mo-
uando rosas et aquā calesciat odor deinde coletur. Accipe
dictam colaturam, et adde lib. iij. zuchari clarificati fiat
sirupus: de quo fit supra scripta confectio. C. De musco
et opio in medicinis parum ponitur: muscus. n. in modi-
ca q̄titate est magne q̄tatis et opatiōis: opii filr. Et iō
sufficit paqz apponere: ne in magna q̄titate noceat: aut
operationes aliarum medicinarū corrumpat: aut occul-
tet. Et sicut de opio et musco ex p̄lico ita et de alijs me-
dicinis fortibus est intelligēdū. C. Nō h de contritione
spēz electuariorū et confectionū. Naz spēs q̄ ponunt in
electuarijs p̄fortantib^o ap̄itib^o vel alterantib^o: vel alterati-
bus et p̄fortantibus subtiliter debent cōteri. Cā est qz nō
alterant nec confortant nisi attrahantur: et ideo ad hoc et
alterēt membrum: vel confortent indigent vt attracta a
membis possint penetrare. faciliū aut penetratio fit p̄ con-

Mesue
dic. 3. iij

tritione multam. Secus autem est de medicina soluti-
ua. Nam ipsa manens quies in stomacho h̄m commu-
nem opinionem euaporat ad membra: qz si attraherentur
a membris esset malum. Et ideo grosso modo debet
contari: et hoc respectu subtilis. Ne citius debito trans-
eat a stomacho: et hoc notato habes perfectam doctrinā
conferendorum. C. Descriptio. 17.

Aromaticum

rosati Mesue stom et cor con-
fortat humiditate viscerū eric-
cat appetitū excitat: et digonem p̄fortat. Vomitu et nau-
seam sedat. C. rosaz. rosaz. rubearuz. 3. i. 5. ligni aloes.
macis gariofilozū trociscorum diarodon. gallie muscate. Mesue
an. 3. ij. 5. liquoritie mundez. laciyamomi subtilis et elect
dic. 3.
3. iij. galange zinziberio nuciamuscate. ana. 3. ij. 5. bell. i.
vii.
cardamomi maioris spice. an. 3. i. puluerizentur subtiliter:
et cum sirupo ros. et de corticibus citri. an. 3. viij. fiat con-
fectio. aromatizando illam cuz. 3. 5. optime misci. Sed
in forma solida fieri solet. vt supra dosis est a. 3. iij. vsqz ad
v. C. Si rosaz. in aliqua cōpōne scriptū reperit sine deter-
minatione tuc de rubeis intelligēdū est tāqz de p̄fectio-
ribus et melioribus. C. hic et p̄ hac cōpōne et p̄ antehri-
ptis: et infra scribendis est notādū qd descriptione troc-
iscoz in ipso ingredietes infra describens in summa. 4.
que de trociscis m̄ trit. C. Descriptio. 18.

Aromaticum

rosati min Mesue stom et cor
pfortat et cor inflamationes se-
dat. C. rosaz. rub. 3. r. ligni aloes sandali macoziri. i.
citri. an. 3. ij. cinamomi electi. 3. 5. masticis. 3. i. r. 3. i. am-
bre. 3. ij. musci. 3. i. puluerizentur subtiliter et cum. 3. x.
syr. ro. fiat in forma liquida. In forma solida fit vt supra
de ceteris dixi. C. Inuenitur in hac cōpōsitione. magna
diuersitas littere. aliq. n. dicit vt i superiori anotat. et bh
littera fiat. In aliquo Mesue scriptum reperit masticis
exagii vna: et hec littera corrupta est: qz superior tenen-
da est. C. Insuper intelligēdū qd si aliq. in cōpōne scri-
ptū reperit sandali de sandalia citrinis est intelligēdū: cus
meliores sint: eo qd participat de vtraqz nā: et qd as me-
dium sunt inter albos et rubeos. Si vero reperit sandalo-
rum de oibus sandalis intelligas. C. Descriptio. 19.

Mesue
dic. 3.

Mes. di
cit. 3. iij.

Aromaticum

muskati Mesue: p̄fert syncopei
et tremori cordis. et confortat ce-
rebri: et cor: et cōfert epilepsie: et p̄focationi matricis: et fa-
cit oris odore bonuz. C. ligni aloes. 3. vj. darsemi idest
cinamomi fini vel subtilis. 3. x. ambre. 3. iij. musci boni.
3. ij. puluerizentur subtiliter: et cum lib. i. sirupi rosati fi-
at confectio. Si in forma solida. vt supra ostendi facias.
C. De musco nō qd viti sui et odore amittit si cū spēbus
aromaticis p̄seruat seu ponit: et viti sua amissa recup-
ratur si in cloacha ponat: odore recuperat quem amiserat
ex permixtione aromaticoz. Cōseruat aut si in suo soli-
culo tenet vel in ampula vitrea: et cum eo p̄miscet plum-
bum in parua frustra incidunt: sed ab aromatis et odore
C. Medicine simplices plures ponuntur in composita-
eo qz ex his simplicibus fiat vna virtus cōmuni que in
nulla simplici inueniebatur. C. Descriptio. 20.

Aromaticum

gariofilati Mesue stom et cor
confortat: nauream et vomitus
sedat: et valet p̄ putrefactiones in partibus stōi membra
vero nutritionis calefacit: et ventositates dissoluit et car-
minat. C. gariofilozum. 3. vj. macis: zedoarie: galan-
ge sandali macoziri. i. citrini trociscoz diarodon cinamo-
m ligni aloes spice inde piperis longi bell. i. cardamo-
mi maioris. an. 3. i. rosaz. i. rubearum. 3. 5. liquoritie galie
muscate. an. 3. ij. solij. cubebe ana. partes tres. 3. vniū. i.
3. ij. et gra. v. ambre. 3. i. musci. 3. 5. puluerizentur subtili-
ter omnia: et cuz lib. i. r. 3. ij. sirupi citrini. i. iulep rosati fi-

Mes. di
cit. 3. iij.

costi: piperis longi: piperis albi: pulegij: olibani: squi-
nanti: terbenline: castie lignee: spice nardi: polij: montani
nasturcij ana. ʒ. i. ʒ. storacis liquide seminis apij sicleos.
idest sileris montani semen accipiendum est ameos ca-
medreos camepitheos hypogistidos spice celtice scbee
montane folij. Gentiane radix sumitur. seminis feniculi
terre sigillate. colcotar adusti. idest vitrioli amomi aco-
ri. scilicet radice. carobalsami idest semen. ʒ. balsami
hypericon. idest perforate vel herbe sancti Joannis ru-
bee tinctorum valeriane. scilicet radice. ana. ʒ. ʒ. gummi
arabici cardumeni anisi achatie dauci. idest pastinace sil-
uestris: semen accipitur ana. ʒ. ʒ. bdelij subalbidi bede-
guar albezar d'aspalti oppoponacis centauree minoris
Aristologie. s. rotunde. ana. ʒ. ʒ. castorei serapini. ana. ʒ. i. dis-
solvantur gume predictae in vino albo odorifero quan-
tum sufficit Mellis cocti et dispumati. rub. i. ʒ. li. xxiij. qd
est pro omni libra vna mellis. ʒ. iij. specierum predictarum:
et hoc voluit bonus andronicus: et apponi debent si ty-
riaca debet habere virtutem descripta a doctoribus. do-
sis autem exhibenda de tyriaca in vnaquaque egritudine
diversa est sicut diversitates egritudinum.

In hac descriptione multa sunt intelligenda. Et pmo
de opio thebaico. dicitur. n. opium thebaicum. quia fa-
ctum et collectum thebis. quod illud est melius et perfectius
quocumque alio opio vbi quicquid collecto. et est minoris peri-
tuli et timoris visus eius.

De calameto dicitur montanum: et ponitur hoc. quod ha-
bet maiorem caliditatem et siccitatem quam calamitum fluviatile
quod nascitur iuxta aquas.

Sticados arabici. dicitur arabici quia in arabia oritur:
et illud melius est: et in illis partibus multum colligitur:
Sed nos vtimur sticados: quod quidem colligitur in
provincia Romana. et est perfectum.

Loco camepitheos si non haberetur: accipi potest iuxta
muscata: quod a Mesue in capitulo de egritudine ner-
uorum appellatur zinziber.

Hypoquistidos succus est barbe hircine: et illud ponitur
tyri: non herbanon solum in hac compositione: sed in o-
mnibus medicinis in quibus simpliciter reperio scriptum
hypoquistidos. et qui herbam ponunt male: immo pes-
sime faciunt.

Centaurea de minoribus intelligendum est. et illa in medi-
cinis administratur. quod si simpliciter reperitur de ea est
intelligendum. Et radix accipi debet non herba ut qui-
dam rudes faciunt.

Vitriolus seu colcotar hoc modo aduritur. Accipe de
eo quantitate quam volueris et pone in patella ad ignem
et continue sub ea insuffletur: donec igniatur et continue
vitriolus voluatur: et tantum hoc fiat quod eius naturalis co-
lor mutetur. et tunc moueat quod adustum est.

Species istae tyriacae debent subtiliter teri seu pulverizari:
et bene cribellari per subtilis et spissum setatum ut me-
lius et citius res simul fermentari possint ut Mesue et
Alic. scribit capitulo de tyriaca.

Pulverizabile enim est quod comminabile vel diuisibile
in partes parvas: et est aliud quam frangibile.

Utilitas autem pulverizationis est. quod facit penetrare vir-
tutes medicinarum ad partes: ad quas non penetrarent.

Etates enim tyriacae sunt quattuor. prima dicitur infan-
tia: et incipit a die compositionis usque ad sex menses. se-
cunda pubertas: que incipit post illud tempus et durat
usque ad. x. annos. tertia adolescentia: et incipit post illud
et durat usque ad. xx. annos. quarta senectus. et incipit post
illud et durat usque ad. xx. annos. post illud expoliatur a
virtute tyriacae.

In vase plumbi tyriaca debet poni vel conservari vel ar-

genti. in alio enim vase posita facit quandam seruginem:
que appellatur zinziber: et consumitur humiditas eius na-
turalis et necessaria in tyriaca: quare in plumbo bene con-
servat. Et vas in quo ponitur non debet repleri: sed saltem
pars vasibus esse vacua ut medicinae possint respirare et
exalare ne sese suffocent.

Tyriaca Sal. qd coiter fit. licet non sit tante perfe-
ctionis quante est prescripto Andro. Troci. de squilla lib. iij. pipis logi. lib. ij. ʒ. iij. troci. tyria.
lib. j. ʒ. troc. diacozali. lib. j. ʒ. xilob. i. hgm. balsa. ʒ. iij. ʒ. ʒ.
opij thebaici. i. illius provincie. agarici rosarum hyreos
idest radice silij celestis. leuistici scordeo. idest alci silue-
stris seminis rase siluestris cinamomi oppobalsami ana.
ʒ. vj. ʒ. reubarbari spice nardi costi squinati croci zinz-
beris cassie lignee storacis calamite Myrrbe terbenline
calamenti montani turis diptami sticados arabici polij
montani peraphilon piperis. ana. ʒ. vj. folij petrosily g-
nti arab. calcanti vsti. i. vitrioli serapini terre sigillate ru-
bee hypoquistidos. i. sic. barbe hircine spice celtice aco-
ri. s. radicem camedreos gentiane. s. radice sitre. i. vale-
riane carobalsami. idest seminis balsami. ana. ʒ. iij. ʒ. se-
minis apij ameos amomi seminis feniculi carui sileris mo-
ntani: semen accipit nasturcij anisi hypericon. ana. ʒ. iij. ʒ.
mumie castorei oppoponacis aspalti galbani centauree
minoris. scilicet radice aristologie. s. longe. dauci. ana. ʒ.
ʒ. ʒ. vj. est pastinaca siluestris. s. seminis. mellis cocti et
dispumati. Rubrica. v. ʒ. li. v. qd est pro omni lib. j. mel-
lis. ʒ. iij. specierum. Sed apothecarum auaritia ducti hoc tel-
pore solum ponunt lib. iij. specierum pro Rubrica. i. mel-
lis et male faciunt: et ob hoc tyriaca non habet virtutes a
doctoribus descriptas: quare semper ponas. ʒ. iij. sperum
pro oi lib. j. mellis: Et prescriptum mel sit coctum bona cor-
ruptione. Trocus vero et hypoquistidos per se pulverize-
tur ac vitriolum: gumme vero in optimo vino albo dissol-
uant: alia vero omnia simul. Mel vero in frigidatū terbenline et
hypoquistidos intus ponat: deinde odo alie spēs. Tro-
cus vero infundat in vno locali optimi vini nigri: et ob-
mittatur per tres dies deinde cum dicto vino in tyriaca
ponatur: vitriolum vero in vino dissoluatur et in tyriaca
ponatur: et simul misceantur. Sunt qui addunt galleti
subtiliter pulverizati. ʒ. ʒ. ut tyriaca maiorem nigredinem
habeat. Sed hoc ego non laudo cum extra mentem Galie-
ni et omnium doctorum fuerit: et nunc presentem sit.

Hoc nomen tyriaca est nomen ipositiu ab effectu: idem. n.
est dicere tyriaca quod pereno venenis serpentum et aliarum
medicinarum venenosarum. Et ideo hoc nomen habet duas p-
tes. s. tyri et significat serpentes: et aca quod significat medici-
nas venenosas: cum componit. igitur tyriaca est nomen quod si-
gnificat rem quae iuuat in venenis serpentum et medicinarum
venenosarum: et est vocata tyriaca a carne tyri.

Agaricus hyreos et radix acozi ponuntur in hoc rece-
pto: et in alijs quia habent in se virtutem conservandi alias
medicinas ne cito corrumpantur: et augent earum virtu-
tes. et sic piper preseruat et zinziber a corruptione.

Anacardi corrumpit virtutem trociscorum tyri. Dictum
trocisci debet esse parui et bene compressi si conservari de-
bet: et non debet exiccari in sole. Sol enim habet virtutem dis-
soluendi et destruendi virtutem carniū tyri et viperarū.

Tyriaca non datur nisi sit fermentata: et fermentatio fit
in tepore. vj. mensium. Quid autem sit fermentatio nota. Nam
compositum habens vnam formam et virtutem resultatem ex simpli-
cium compositione significat hoc vocabulum fermentata.

Uinum in tyriaca ponit pmo ut per ipsum fiat medicina
rum conservatio et comixtio. 2. ut per ipsum preseruet cor-
est contra venenum. In exhibitione tyriacae iste condi-
tiones sunt seruande. pmo quod sit fermentata. 2. quod datur

sanis in parua quantitate raro. tertio quod non detur in tempore calido: sed in temperato. vel frigido. 4. q. non detur pueris vsq; ad. xiiij. annos. 5. q. non exhibetur in complexionē calida nec in homine parato in flammari. 6. q. non detur stomacho repleto cibo. Et he sunt conditiones attendende in exhibitione tyriace.

¶ Due prescripte descriptiones tyriace per annos. 30. ac etiam vsq; ad. 40. annos seruantur. dummodo sint conuenientes debite facte.

¶ Descriptio.

Mitridatum

Nicolai. i. mater omnium antidotorum. siue a mitridate rege dictum qui ipsum composuit: faciens ad omnes passiones capitis virozum vel mulierum si fuerunt ex infrigidatione et maxime melancholicis et limidis epilepticis et emigraniciis et dolorem ciliis patientibus. et lachrymantibus oculis et ad omnia capitis vicia vel aurium subuenit dentium doloribus et palato: et omnibus vicis oris et maxillarum medetur si super locum dolentem ponatur: et iterum ad modum emplastri ponatur in temporibus. vnde sit discursio. Squinantiaz soluit apoplepticis ruffientibus Astmaticis emoptoicis peripleumonia ruffientibus Dolentibus qui intra corpus humanum sunt. Succurrit illiacis. dysentericis et lientericis optimi si detur cum decoctione balaustie. extensione humorum thebatiis siue spasmos patientes et paralyticos siue moza curat. diafragmati et hypochondriis subuenit renibus et vesice opitulatur. calculos frangit. menstrua prouocat. omniaq; vicia matricis excludit. sciriosis patientibus et podagricis singulis. presidijs est. precipue datur contra venena omnia. Reprimat venenatos mozus siue rabidi canis seu cuiuscunq; reptilis impositus siue bibitum cum magna admiratione emendat. Quo. tidianarijs et quartanarijs etiam ante horaz. accessionis datum mirifice prodest et c. R. gariofilozum storacis calamite spice nardi xilobalsami: idest ligni balsami. orobi lentisci idest lacee. alia littera habet. leuistici. dzaga. ganti mastiicis galbani gummi cedri: et quia non habet. mus loco eius ponimus gummi iuniperi alpalti castorei offei idest gummi bedere bdelij terre sigillate melliloti laudani oppoponacis armoniaci opij liquiritie sulfuris viui nitri: idest salnitri hypoquistidos acatie rosarum camedreos hypericon abrotani: peome denij: idest enule ozigani hyfopi rami cedri: quia non reperiuntur loco ipsorum ponitur flos et folia sanie. quidam vero ramulos iuniperi: sed sanien melius est daphnidem: idest laurus aristologie longe epithimi peucedani centauree. scilicet minoris rosis marini: radicus iringozum balsamitarum squille cimarrum myrti hyusquiami corticu granatorum anisi raphani carpobalsami. scilicet seminis balsami cimini cardamomi scilicet maioris: seminis feniculi siseleos idest sileris montani semen accipitur: seminis apij ameos petrosilij scilicet herbe rube. i. herbe: seminis papaueris nigri. alia littera habet albi. dauci na seos: idest seminis git. idest lape: seminis rape sinapis albe. alia littera habet sinapis vniuersalis. macropiperis: idest piperis longi. osimi amomi. ana. 3. iij. acori: idest radice asafos: idest herbene panis porcini: idest cyclamio phillidi: idest capparis. zuchosarie. idest floris agni casti. cornu cerui. ana. 3. iij. balsami. idest liquoris emanatis ab arbore balsami cinnamomi croci zinziberis costi squinantii terebentine myrrbe: olibani cassie lignee agarici spice cellice yreos reupontici affari prassij diptami colloquintide silis: idest consolide minoris sticados arthemise calamenti. scilicet montani scordeon: idest alij siluetris: leucopiperis: idest piperis albi. camipiteos me-

lanopiperis: idest piperis nigri: pentaphilon: petroselli: ni. idest scilicet petrosilij: semis anagoda. idest sumach: malabatri. idest solij indi. cardamomi. scilicet minoris. idest meligete. ana. 3. iij. baccharum lauri. 3. 1/2 grad. viij. vi mi vetustissimi. 3. 1/2. puluerizentur subtiliter. omnia. S5 gumme dissoluantur in optimo vino albo. quemadmodum dictum est in tyriaca. mellis cocti et dispumati. lib. viij. et 3. 1/2. et fiat in bona forma.

¶ Laudanum non est terribile. immo si laboretur in eius trituratione prius corrumpetur quam fiat malaxabile. ideo debet dissolui et liquefieri in vino: quemadmodum gumme. laudanum res est ca. 7 sic. in primo gradu.

¶ Insuper scias q. omnes gumme parum sustinent de contritione: et omnes medicine subtilis substantie et acute et rare: sicut scamonea. aloes. et omnes medicine inflammabiles: sicut gumme vt bdelij et serapinum. Et ratio est: quia per triturationem acquiritur inflammatio. que inflammatio fit per motum: qui motus calefacit. Et hoc quia iste medicine sunt apte inflammationi ratione substantie et subtilitatis: et ex hac inflammatione et motu duo fiunt. Unum quia partes subtiles euolant. Aliud quia ipsa intensa contritio corrumpit substantiam earum.

¶ Aristologie omnes species et de trituratione: et decoctione rem plenam sustinent. C. Ana enim est dictio arabica: et tatum importat in lingua latina. quantumque liter. C. Radix yreos debet in ymbra excicari et incidit in parua frustra. Et in filo insilari: et partes seu frustra separata esse debent: ita q. vna pars non tangat aliam: et reseruetur. C. Paucedani colligi debent de mense nouembrio. Spica vero celtica colligi debent de mense Julij.

¶ Unum yniuersale in omnibus compositis est intelligendum de etimologia vocabuli. Medicinis enim compositis imponuntur nomina varia. Quandoq; enim medicina que est basis denominatur. Sicut diacynthem. a carnibus citoniorum. Aliquando a quantitate licet non sit basis: sicut diafragmā a fenicibus dactylis. Aliquando a componente sicut philonium a philone medico. et metridatum a metridato et a mitridate rege. Aliquando ab effectu communi: sicut benedicta: quia ab omnibus sumentibus benedicuntur. Aliquando a proprijs effectibus. Sicut blanca: quia blancos. scilicet albos purgant humores. Aliquando a similitudine: vt diacurcuma. quia similatur radici cucurme. Aliquando a loco vt sirupus de bisantijs. bisantium quidem est locus in confinibus macedonie. aliquando a quantitate medicine et auctore componente: sicut dicitur diarodon abbatis. diarodon dicitur a rosis: abbas: quia abbas quidam composuit. Aliquando et effectu: et auctore: vt ygia greca ygia. idest saluatrix: greca: quia greci ea inuenerunt. Aliquando et medicina a similitudine. sicut opopyra. i. succus similis igni. Aliquando a numero medicinarum: vt tyriaca diateseron. idest de quattuor rebus. Aliquando a loco in quo aliqua suarum medicinarum fuerit collecta: sicut medicina asuledatio scripta in cap. de lepra: asuledati est mons quidam super cuius lapides mingunt hirci montani. et ibi colligitur. Et quia tantum duodecim modi sunt hic positi: tamen plurimum sunt alij modi impositionis. qui apud nos sunt noti. et qui ignoti. et qui procedunt a voluntate hominis. ideo omnes describi non possunt.

¶ Ite species sunt subtilis etia puluerizade. et cribellade. Na cribellatio et puluerizatio subtilis duo fac. p. quia transeat ad loca remotissima. secundo a calore nostro alterant et preparant. C. Mitridatum si canonice et fm artem factum est durat vsq; ad annos quadraginta in sus-

Thi pur ti,

minis apij. 3. j. ameos thimi aneti. f. seminis cinamomi zinziberis. an. 3. ij. puluerisentur omnia subtiliter. Mel lis cocti et dispumati. lib. j. et 3. iij. fiat electuarium: et detur post prandium et cenam. Calamentum quod in hac compositione ingreditur debet esse siluestre: eo quod magis confortatum et absteruuum est quam domesticum. In mense Julij et Augusti ista semina colligenda sunt scilicet semen petrosilij laureole cataputie. ruthe. feniculi. caulis milij solis. lactuce pastinace. rape et similibus. Anetum si simpliciter scriptum reperitur semper de femine est intelligendum. non de herba. ut est communis corruptela.

¶ Descriptio. 8.

Diacalamentum

¶ Descriptio. 8. Mesue de mente Saliem. conferens ad egritudines frigidam membrum nutritionis: et ad malitiam digestionis: et facit penetrare cibum qui non posset penetrare ad epar et ad corpus reliquum: et hoc est eius proprietates: confert rigori febrium et emplastratum et inunctum in spina est ex maxime subtiliantibus humiditates grossas et viscosas: et ex resoluentibus ventositates: et confert singultui vehementi frigidum et ventoso: cuius difficultas est resolutio: et prouocat urinam et menstrua. Recipe calamenti montani et fluuialis siluestris. i. sileris montani: seminis petrosilij. ana. 3. vj. zinziberis. 3. iij. seminis apij extremitatum alasce. i. thimi. ana. 3. ij. kersim. i. leuistici. 3. vj. piperis. scz nigri. 3. j. 5. puluerisentur omnia subtiliter. mellis cocti et dispumati. lib. ij. et fiat electuarium. dosis eius est 3. j. Calamentum tam montanum quam fluuiale colligendum est in mense Julij: et ericandum est in vmbra. ericatio enim facta in sole operationem eius debilitat: et eo tempore colligitur pulegium. Quinqz de causis medicine miscentur simul. Primo ut virtus earum fornicetur: et hac de causa scamonea miscetur cum medicinis aloeticis: et zinziber cum turbith. Secundo ut cito faciat alias medicinas transire ad locum debiti: et sic crocus admiscetur auro et argento. aurum enim et argentum sua pderositate ad intestina descendunt: nec ad venas possunt penetrare: et crocus facit eas ad cor penetrare. Tertio miscemus ut cito medicina non trahat ad venas: ut cum volumus epar deopulare per diuretica: quia illa sunt cito penetrantia ad venas permiscemus aliam medicinam ut raphanum. Raphanus enim habet proprietatem attrahedi humoris ad stomachum. Quarto ut vna per aliam debilitet: et sic miscemus cum violis: vel cum cassiasistula mirabolanos. Quinto ut malitiam alterius remoueat vel impediatur: ut zinziber cum scamonea inuncti: scamonea enim debilitat stomachum: et zinziber confortat.

¶ Descriptio. 9.

Bianisum

¶ Descriptio. 9. Mesue: valet grosse ventositati stomachi et frigiditati et abundantie flegmatis crudi in ipso. Recipe anisi. 3. rr. liquiritie masculis. an. 3. j. carui macis galange zinziberis: seminis femculi cinamomi. ana. 3. v. trium piperum. f. piperis albi nigri et longi: calamenti. f. montani piperis cassie lignee ana. 3. ij. bel. i. cardamomi maioris gariofilorum cubeburum croci spice. 3. j. 5. zucchari. 3. ij. puluerisentur ista satis subtiliter. Mellis. lib. iij. et fiat electuarium in bona forma. Notandum quod in electuarijs de melle ac de zuccharo. semper in eis species aromaticae ponende sunt post eorum aliqualem in frigidatione: quia si poneretur melle vel zuccharo existente adhuc ad ignem ut quidam metecapti faciunt virtus aromatum perderetur etc. Femculi et anisi cum simpliciter scripti reperiuntur in sectionibus vel electuarijs: de ipsorum seminibus est intelligendum cum ea magis ad vsum medicine conue-

Def. di
ct. xij.

De. di
an. 3. viij

¶ Descriptio. 10. pipereon Mesue quod calefacit stomachum et ventrem. remouet dolorem eorum ex humiditatibus flegmaticis multis et crudis: et mundificat stomachum ab ipsis: et valet contra acidos rictos: et digestionem procurat. Recipe trium piperum. f. albilongi et nigri. an. 3. v. zinziberis halce. i. thimi anisi. an. 3. ij. spice ameos amomi cinamomi. an. 3. j. cassie lignee. seminis apij siluestros. i. sileris montani: seminis affari emule sicce. l. radicio. an. 3. 5. puluerisentur omnia satis subtiliter. Mellis colati cocti et dispumati. 3. viij. fiat electuarium. dosis est a 3. j. vsqz ad 3. ij. Piper album non est illud quod est paruum contractum et quod habet corticem grossum. Sed est illud quod est magni grauis ponderis sine contractione subtilissimi corticis. Et illud plus confortat stomachum quam due alie species. Anula debet esse sicca: eo quia maioris est desiccationis quam quando est recens. Cassia quando in libris auctorum reperitur absolute scripta considerandus est. si compositio illa in qua intrat est solutina vel lenitua: et tunc debemus ponere cassiam fistulam. Si autem non est solutina nec lenitua. Sed calefactiua confortatiua vel aperitiua opilationum. tunc debemus ponere cassiam ligneam: et hoc fit de generali regula et documeto. Descriptio. 11.

Biacurcuma

magna Mesue: conferens ad egritudines antiquas et caceliam et hydrophilum iuyamentam manifestum: et eradicat egritudines epatis et splenis cronicas que iam indurate sunt: et confert ad seditatem coloris et corruptionem stomachi et humiditatem frigidam et ventositates grossas in eis: et dolori renum et vesice et urinam prouocat. Recipe croci affari: seminis petrosilij dauici anisi: seminis apij. an. 3. 5. rauced seni. i. reubarbari Meui. i. seminis aneti siluestris. aliqui dicunt quod radix est efficacior. spice nardi. an. 3. vj. costi myrrhe cassie lignee squinant. carpobalsani. i. seminis balsami rubee tinctoruz: succi absinthij: succi eupatorij: olei balsa. i. liquozis emanantis ab arboze balsamini. an. 3. ij. calami aromatici cinnamomi. ana. 3. j. 5. scoz deon. i. alij siluestris scolopendrie: succi liquiritie. ana. 3. ij. 5. dragaganti. 3. j. puluerizetur subtiliter omnia. Mellis dispumati et cocti. lib. iij. et fiat electuarium in bona forma: dosis eius est a 3. j. vsqz ad. iij. Dicitur diacurcuma: quia color assimilatur curcumae: vel dicitur a croco qui crocus apud grecos dicitur crocon: qui in ea ingreditur in bona quantitate. Et quia vocabulum est corruptum dicitur diacurcuma. Sed debet dicere diacroccon. Insuper nota quod omnes medicine confortates epar et valentes epati debent bene teri et subtiliter cribellari. Balsamus est liquor emanans a stipite illius arbusculi: et dicitur opobalsamum: et oleum balsami: vel balsamum absolute. Et quod perfectum et verum non nisi cum distillate haberi potest. igitur loco eius ponit istud oleum hoc modo factum quod describitur a Gulielmo placetino: scilicet quod habet virtutes balsami: et ponitur in omni copone in qua balsamum intrat loco ipsius. Modus faciendi oleum illud talis est. Recipe terebentine. lib. ij. olei communis. lib. iij. olei laurini. 3. vj. cinnamo. 3. iij. euforbij. gariofil. bac caru lauri. gummi hedere. papini. galba. aromati. oppoponactis. an. 3. j. thuris mast. an. 3. ij. terant terada et distillentur ad alebicum lero igne: et referua. Descrip. 12.

Bialaca

magna Mesue conferens ad debilitates stomachi et epatis et egritudines factas in eis: opilationes epatis aperit: et omnem duritiem resoluit: lapidem renum et vesice frangit: urinam prouocat: et est ad hydrophilum et caceliam medicina sublimis. Recipe lace ablute rauced seni. i. reubarbari. ana. 3. iij. spice nard.

Def. di
ct. xij.

Def. di
ct. 3. iij.

De
na
nu
dec
ne
in
tar
etia
co.

mafticio. feminis apij: cimaru squinati. i. extremitatu sp
 nati: abinthij: succi eupatorij: ameos: fariue: amigdalaz
 amararum: costi amari: myrrherubee tinctoru: semi. fe
 niculi anisi: affari: aristo. f. rotu. gentiane. f. radices: crocti
 cinnamomi: yfopi ficce: cassie lig. bdelij. an. 3. j. 5. pipis. f.
 nigri. 3. j. b. an. 3. j. Jusunde myrrba 7 bdelium in vino 7
 cetera tere subtiliter: 7 confice cum lib. j. 7. 3. vij. mellis
 colati cocti 7 dispumati: dosis eius est ab aur. j. vsqz ad
 ij. **Modus latandi lacam.** ponitur a pandetio. capitu
 leproprio de laca in hunc modum. Tere gumam lace
 7 laua illam in mortario postqz bn pistata fuerit lauatio
 nibus pluribus ex aqua fontis in qua bulierint aristolo
 gie loni. 7 squinati. an partes equales: 7 tadu lauef cum
 hac aq qz clarescat semper cum pistello agitando: deinde
 dimittat residere postea coles aqua 7 in ymbria pmittat
 desiccari: que desiccata referuetur: 7 h est modus. Et ex
 ista lotone laca acquirit subtilitate 7 apertione maiore.
Medicinaru ablutio fit quqz de causis. p vt acuitas
 que in medicina est auferatur: hoc modo abluif calx.
 2 vt sordeos remoueat 7 abijciant: hoc mo abluif
 olei 7 cera: 3 vt possit meli pteri: hoc mo abluif tu
 tia. 4 vt ei malitia auferat: hoc mo lauaf lapis lazuli
 7 vt remoueat qda vt naucaetia 7 compressa sola re
 maneat. 5 vt acgrat maiorē subtilitate: hoc mo lauaf
 laca qz efficit subtilior: ad apiedu. **Descrip. 13.**

Cōfectio anacardina **Mel.** 7 est pfectio sapietuz:
 7 eoz qz desiderat scir. Acuit. n. intellectū
 7 subtiliat sensum 7 memoriā repar: 7 fert dolori fcoi 7
 vtrius a friditate fco: 7 clarificat sanguine: 7 colores bo
 nū facit. **Re.** pipis macropip. i. pipis lb. mirabolano.
 kebuloz emblicoz belliricoz indoz videbedulsi. ca
 stoz. an. 3. j. costi: anacardi: zuccari: tabatset. i. zuccari
 al. burungi. i. nigelle: baccap: lauri. an. 3. vi. cipi. 3. 5. Te
 re anacardos p se: deide medicias alias 7 pice cū buty
 ro vaccino 7 melle. an. lib. piciēdo pmo buty: postea
 mel: deū alias medicias subitit puluerizatas: daf post
 ser mēso: 7 dosis ei e. 3. j. cū aqz fenicu: 7 apij: 7 caueat
 assumens a labore ita coitu 7 ebrietate. **Deo** mirabo
 lani ponitur in hac pfectio ad fragedū malitiā anacar
 doz. Nisi. n. illi ponent ipoz malitiā oēs alias medi
 cinas corruperēt. igit in hoc bn aduertant apothecarij.
Anacardi sunt fruct cuiusdā arboris: qz hnt silitudi
 nē cū corde aniu puaz hntes trinsec rubedinē qzdam
 ad silitudinē faguis: nascunt i sicilia i mōtibz igneis
 qz continue pburūt: 7 ab ipsis denoiat pfectio anacardia.
 Et nō qz isti fruct dū sunt recetes adiuñt cū melle hoc
 mo. hūfacto melle in eo ponunt: 7 diu mozanf i eo: 7 il
 lud tale mel vocaf mel anacardinū: 7 hētur in vsu absqz
 dictis anacardis. Et aliqñ igredif in elarjō vt iferi ap
 parebit. Et illud tale mel hzitenforē gradū calozis 7 sic
 citatis qz mel puz: qz anacardi sūt calidi 7 sicci in qro
 gradu. Nec sunt pediculi elephantis: vt qdam false dnt.
Burugi d eod est magna iter doctores dria. ipsozua
 de honestis sup illū passuz exponit qz est nigella: 7 qz ni
 gella ē semē nigz odorifex. Sctilivō exponēs illā pfe
 ctioē igit burugi sunt gna filia pipi qz nō hēm: 7 illoz
 loco fm qsdā pōit cataputia. alij vō dicit qz ē qdā her
 ba hns folia filia rute faciēs semē in vagio filēz natur
 cij qz mozdēt linguā. Sed prima opio est melior: magis
 qz ad mentē auctozis: cū nigella cerebruz pfortet humi
 ditatē qz ipsius desiccet que admodū pfectionis virtus
 est. qre nigella ponenda est 7c. **Descriptio. 14.**

Cōfectio de scorzia ferri. Rastis 9. almālo. cap. de
 hemorroydib: qz dicit mirabiliter va
 lere pro constringēdo fluxu imoderato hemorroydaz:
 retinēs etiā fluxū exuberātē mēstruozū in mlierib: affe

rēs ēt iuuamētū in fluxū vētris cronici: 7 daf inquit
 ipse oī mae ad qstitate castanee. Re. mirabolanoz em
 blicozū nigrozū. i. idoz belliricoz. an. 3. 5. spice squinā
 ti cipi 3. j. b. pipis. f. nigri ameos oliba. an. 3. j. 5. scorzie fer
 ri ppare. 3. j. 5. puluerizentur oia sbitillime: 7 pfaciant cū
 melle dispuma. qd sit coctū cū apozimate emblico. 3. x.
 7 fiat in bona forma. **Preparaf** scorzia fer. h mo. Acci
 pe scorzia fer. qstitate qz volueris: 7 eā sūde in aceto for
 tissimo p hebdom: oī die acetū mutādo. postea pgiatur
 super laminam ignitā 7 torreat: deinde sbitillime pul
 uerizet 7 refua. b. n. est ipsius ppatio. qre 7c. **Mel** cū
 apozimate emblicoz. h mo fit. Re. mirabolanozū ke
 buloz 7 emb. an. 3. xx. terantur 7 in tribus libz aqz. co
 quant donec ad vna remaneat: 7 postea coles in colatu
 ra vō ponaf mellis boni. lib. j. deinde buliāt donec aqua
 a melle psumpta sit. Et hoc scō hēs mel cū apozimate
 emblicozū qd in hac pfectione igredif. **Descrip. 15.**

Electuariū de cinerib An. Fen. 18. terij. C 19.
 qd dicit eē medicamē forte: 7 ab ipso
 exptū cōminuēdo lapidē renū: 7 pueniēs ēt lapidi ve
 sicē eē hēs ipm. Re. cineris vitri. cineris scorpionū. cine
 ris radicu canliū. nabati sunt caules nō trāspātati. cine
 ris leporis lapidis spōgie sanguis hir. ericcati 7 ppati.
 cineris corticu oui. a qz pullus egressus fuerit: lapidis iu
 daici gūmi. nucta. f. v. lualis acozi. f. radices. an. 3. j. se. pe
 trosily dauci. i. se. pastinace siluestris pulegū gūmi arab.
 se. althee pipis. f. nigri. an. 3. j. 5. puluerizent oia sbitillimē
 me. mellis cocti 7 dispuma. 3. x. 7 fiat elius: qd bn obtu
 res: ac sepe cū spatula cōmifceat: 7 dosis eius est vsqz ad
 aur. ij. cum aqua tribulozū decoctozū cū cicemb nigris.
Utrum comburif hoc mo. Teraf bene: deinde repo
 natur in crucibulo vel captia ferri: 7 pone super puznas
 semp insufflādo donec rubeū fiat: deinde ab igne remo
 uat. Si erit icineratū bene est. Alii iterū ponaf sup puz
 nas insufflāt: 7 nō desinas sic facere: donec incinerēt: 7
 de eo vtē. **Scorpiones** hoc modo comburunt. Ac
 cipe scorpiones viuos: qstitate qz volueris 7 pone in ol
 la no. claudē eam lutādo illā cū pasta vel cū terra: 7 po
 nē illā in furnio caloz: 7 dimitte illā per diē 7 noctē: deide
 eēbe: 7 cinerē ipsozū hēbis. **Caules** nabati. i. caules
 nō trāspātati. hoc mo comburunt eēbe radices a terra:
 mundent ab oī imūditia: deide in frustra incidanē 7 po
 nanf in olla: 7 coopaf olla cooptozio pforato: ita vt su
 mus possit exire 7 ponanf in furno 7 dimittanf p totuz
 diē: in sero remoueat 7 reperies in dca olla tāqz carbo
 nes: postea dictos carbōes tere bn: 7 in alia olla puā repo
 ne: 7 coopi luto eā: 7 reponaf in furno 7 dimitte p dies 2
 noctē: 7 tm ac tā sepe b facias qz carbōes i cinerē albū eē
 puerfum reperies: 7 de illo vtē. **Modus** icinerādū le
 porē. Accipe leporē viuū: 7 decolla illū: 7 reponē in olla
 noua cū toto sanguie 7 pelle bn obturando ollā: deinde
 ponaf in furno: 7 tm dimittaf qz incineret: 7 de dca cine
 re vtē in elio sūspcripto. **Cortices** ouoz h mo incine
 rent. Accipe cortices oui a qz pullus egressus fuit: 7 bn
 pistent: deide ponanf in olla no. qz bn obturata sit pona
 tur in furno 7 dimittatur p noctē in mane. si sūt icinera
 te bn est. sīnāt bn in furno dimittanf vsqz qz sūt icinera
 te: 7 nō qz qzto amplius coquunt tanto magis albiores
 reddunt 7 icineranf: 7 de eis vtē. **Serap.** auctor pan
 detaz volūt qz dria sit iter dauci 7 haucie: 7 dicit qz dau
 ci est pastinaca siluestris. haucie vō pastinaca domestica.
 An. vō 7 me. iter eas nullā dria faciūt: nō in vsu est 7 te
 nef opio pādetaz 7 Sera. **Sanguis** hirci in hoc elio
 igredies h mo pparādus est. Accipe hircū 4 anoz in
 diē: canicularib: qz sūt dies canicularis ifra descendent
 i rob nucti 7 nutria f. saxifrag. fenicu. apio petro. puleg.

Mel a
 na cardi
 nuz fit p
 decoctio
 nē a gal.
 in atido
 tario: et
 etiā a 1
 co. in 1

bedera. ignato. genestra. capillis ve. politrico vl lupul. Potest vo optio vino: 7 si ad aliquale acetositate tederet melius est: semper in sole teneat: 7 hoc mo nutria salti per dies quadragita: deinde cu incipit vna ei demigra rti: sumat olla noua 7 fundat in ea aq 7 ferueat donec auferat ab ea terreas que in ea est. Deinde decolle hircus: 7 accipiat ex medio sanguine q currit ex eo in olla 7 no accipiat fm sanguis neqz postrem: 7 non amoueat do nec coagulet: deinde incidat in ptes duas coeate in pcauitate olle: 7 coopit cu rete strico: aut cu pano sbtili raro. Et dimittat sub celo donec recipiat radios solis 7 lune: 7 dimittat ipm donec ericeet bñ: 7 caue ne adueniat ei hñectatio ex roze. Nec decolladus est nisi san fit byrcus: 7 ex deo sanguine vt in oi medicina: 7 in oi loco in q scriptu reperis sanguis byrci. C In collectioe merialiu tres aduodes considerade sut. p eligant a meriali notis 7 famos. 2 q no sit admixtu qd ipediat eius cognitione. 3 q no heat subam trasmutata. C Descrip. 16.

Diastyrion Mel. seu confectio testiculoz vulpis: 7 est scda descriptio: que est melior: 7 in vsu facies ad erectione virge: 7 multipli cans sperma: 7 desiderium coeundi. C Re. secacul albi 7 mun. elirati. i. cocti in aq cicez. quozu eiecta sit aqua pma lib. j. satirionu. i. testiculoz vulpis qui abscondunt a patre suo. i. a skipite suozeti eltratorum in aq dca. 3. vij. radicum rafa. s. siluestris. 3. iij. lul. plani. i. serpentine vel dragontee. 3. ij. terant h oia: 7 in fundat super eis lactis vaccini vel ouini qstias que supemineat radicib duob digitis. olei sisamini butyri vacci: recetis. an. 3. iij. coquatur h oia cum facilitate vsqz ad spissitudinē: 7 si adhuc radices no bn cocte sunt fundant iteru sup eas ex lacte 7 oleo 7 butyro. an partes equales vsqz dum perfecte coquatur. post hoc infunde sup hoc totu mellis boni 7 dispuati. lib. vj. succi cepe humide. i. recetis. lib. j. s. decoq omnia simul vsqz ad pfecta coctione: 7 post h remoueat tur ab igne: 7 pice sup ea puluere huc: cui h est pmixtio. Re. caudaz stinci cuzrens: 7 sumine. i. ab vmbilico infra. 3. j. semi. eruce. 3. iij. albi 7 ma. bec albi 7 ru. ligue auo. i. se. fratini. se. nastur. cinamo. pipis lo. baucie. i. seminis pastace domestice sinapis. s. se. napi. se. aspagi. an. 3. s. pficiant cum eis his p sbtili puluerizatis. vltimo vo ponatur h alia in medicina p dca pineaz mund. lib. j. s. fisticozu mudato. 3. x. cerebelloz passeruz. 3. ij. pistentur tria h sbtilissime oia p se: deinde bn comisceant simul: 7 in fine aromatizent cu 3. j. musci bdi: 7 dosis ei est ab. 3. s. vsqz ad. 3. j. cu bono vino puro 7 pauco 7 sumit in sero cu itur dormitu. C De secaculiter doctores est diuersitas. anctor p adetaz: 7 mesue dnt q secacul. ides est qd iring: 7 iring: ides qd secacul. simo vo Ianuatio. Sera. in lib. de simplici medicina in 7 lib. sui breuiarij. 7 An. dnt q secacul est radix sic ynsib q appoztat ab idia. veru in vsu est 7 accipit iringus p secacul: qz eo carem. Ali qui dnt q secacul est sigillus scē marte. C Quare p aq ciceris adijcit 7 in 2 lauatur satiriones: 7 secacul: qz p est absterfua phibes istatione 7 ventositate gñari. scda vo est multa vtriosa 7 istatina: 7 cu hoc portatiua aliaru medicinaru ad genitalia mēbra. C Sticus est qdā aial sise lacerte deges in ripis aquaru fm flumen nili. C In hac pfectioe p oi lib. j. mellis cocti 7 dispumati ponede sut. 3. iij. spēru cribellataz. si hēre dz vtute a mesue scripta. C Iringus 7 tarus barbassus colligēdi sunt in mēse octobris. C Incidēt h nōn e. Q. h elius duplici rōne solet dari hoibus. pmo exhibet cozporibus ericcatis ad hñectadi: 7 tūc debem exhibere de eo. 3. s. in mane p horas qtuoz vel duas ad mīn an prandium. vaf 7 2 ad augmētū coit: 7 virilis mēbz erectione: 7 tūc ipsum

exhibere debemus despete ante cenā p duas horas cum modico vini sbtilis 7 odo: iferi. opfo dci clarj est tepata iter calin 7 fridū: hūda tū ad 2 g dū. C Descrip. 17.

Diapenidion Nicolai. Sic dicit a penidjz que ibi intrant plusqz de alio speciebus. valet ad omne viciū pulmōis 7 tussis: ad raucedinē vocis facta ex siccitate 7 phisicis sbuenit. C Re. penidiarum. 3. xvj. s. pin earuz amigdala. pparatur: hoc est mundararum. se. papaueris al. an. 3. iij. 7. 3. j. gariofilorum cinamomi 3. iij. succi liquiri. dragagan. gum ar. amidi. seminis citrulli. semi. melonum. se. cucumris. se. cucurbite mundatoru. an. 3. j. s. camphore tertiā partem vnius. 3. j. gra. vj. Syrupi violati qstium supficat puluerizentur subtiliter puluerizanda: 7 coteratur coterenda: deinde pice sic. In lib. j. aque floru violaruz. 3. iij. buliat. donec aqua aliquatulu inficiatur: postea coletur 7 colature addat lib. j. zucchari: 7 buliat donec scipiat spissari. Tunc addant pinee: amigdale 7 supascripta semia. vniqz qz per se bn ptusum. cuz spatula semp mouendo: deinde addatur penidj subtiliter puluerizati: 7 cu liqsa cti fuerint illud grossum qd supnatat cu cacia dispumetur: 7 iteru in mortario ppiatur 7 bn teredo 7 comisce do: deinde caphora admisceatur. Ad vltimū puluis supascriptaru spēru cu supdicto sirupo in mortario semp agitando moueatur. donec cozpozetur. demū referuetur in vase vitreato. C Sume ingredientes in hac compōne dissolut pnt in aq floru violaz: vel in decoctioe prescripta a nicolao. 7 pinee et 7 amigdale: cu altero p dca rū hñectari pnt ad hoc vt bn pteratur. C Descrip. 19.

Diadragagantū calidū Nicolai. Latr qd cū a dragagato qd recipit: 7 dz calidū ad dñam diadragagati fridi alterius descriptiois. daf aut in strictura pectoris facta a mā frigidā grossa 7 viscosa. C Re. dragaganti triduo in aq teperati. lib. j. yfopi pineaz amigdalaz mudataz 7 excocti: catarū: semi. lini an. an. 3. iij. semigreci. s. semi. cinnamo. an. 3. ij. 3. iij. zinziberis liquiritie. s. radix: succi liquiritie. an. 3. j. puluerizent subtiliter puluerizanda 7 pterant pterenda: 7 pice sic. dragagantū in susum in aq p liteolū extoz. que. 7 cū li. ij. 7. 3. vin. mellis cocti vsqz ad spissitudinē lēto igne semper cuz spatula agitando misceat: deinde additio pineis amigdalis. semi. lini 7 semig. ab igne deponantur: 7 puluis supascriptarum spēru addatur: 7 vsu feruetur. C Modus assandi femina lini in eo intratis talis est. Accipe patellā vel bernaciū: 7 sup ignē multus calefacias postqz bn fuerit calefactus remoue ab igne: 7 intus ponas lini femina semp mouēdo vsqz sunt assata: si tūc bn assata nō sunt. iteru vas calefat amotis semib: deinde ab igne reoro itez: semia supponant. semp mouēdo vsqz sunt bn assata: deinde referua: 7 fm hac do

in hoc
libro est
quod est
omnino
lib. 3. in
omni m
in tota

et inam omnia alia semina debent affari. Lini semen af-
satur vt amoueat humiditas superflua & viscositas: &
plus affari debet q̄ alia semina. Ideo nota q̄ omnia se-
mina per se affanda sunt: eo q̄ aliquod semen multum
affandum est propter eius viscositate multam vt lini se-
me: & psilij: quoddam minus propter eius paucam hu-
miditate vt seme anisi: & cimini & huiusmodi. quare be-
ne notent apothecarij. Cōfectōes he amare per du-
os annos conseruat oēs: tyriaca vō magna longiori tē-
pore seruatur: vt in ipsa scripsi. Cōscriptio. 20.

Trifera

magna Nicolai. cū opio & sine opio q̄ ta-
liter dca est: q̄ magna vtilitate & fructuz
mulierib⁹ cōfert. Daf̄ d̄ dolorē stomachi virozū & mulie-
rum cū aq̄ in q̄ cocta sint semina fenculi anisi & masti-
cis daf̄ d̄ viciū mēris ex frigiditate si distēperata bibaf̄ cū
vino in quo cocta sit arthemisia: puocat ēt mēstrua si
ex ea cum arthemisia bñ trita & cum oleo muscelino cō-
mixta fiat pessariū: ex bōbice qd̄ ex istis inunctū in vul-
ua mulieris imittat: & puocat ēt mēstrua: mulierī nō cōci-
piēt si def̄ cū vino in quo cocta sit mādragora vel fam-
bucus. mirō mō p̄des: puoris q̄ nō p̄t dormire: & in o-
cte nimis garrūt oustēpata cū lacte mulieris in moduz
ciceris & bibita p̄des. Cōf. cinamomi galāge garioflo-
rum spice nardi zedoarie zinziberis: costi stozacis cala-
mite calami aromati ciptireos. fradij paucedani cor-
ticū mādragore spice celnice acori rosarij. s. rubeazū pi-
peris. s. nigri anisi. s. em. ap̄. s. em. pet. osilij. s. em. fencū.
macedonici. i. ap̄ montani danci ozimi iusquiami cimi-
ni diptami. an. 3. j. puluerizent subtiliter oia. mellis cocti
& dispumati lib. 3. j. & hoc mō. faciēdo nihil adden-
do vel minuēdo erit trifera sine opio. Si vō cū opio fa-
cē vō: addas p̄des oib⁹ op̄ thebaici. 3. j. & cū opio trise-
ra erit. Sed in hac p̄ia mulieres volūt illā ūr zuccharo.
Accipias igit̄ sup̄scriptarij sp̄s sine opio. 3. j. zucchari
lib. 3. j. factas: & daf̄ in moduz castane. Cōfectio h̄ dā-
da est s̄cho vacuo: & differēda est comestio. vsquequo
de ea fecit digō: & dicte sp̄s subtilissime sunt terēde ac
puluerizade. Cōf. n. cōpō h̄ trifera. i. boies iuuēne red-
dens. Cōf. n. q̄ ūia in multis p̄fectōibus rep̄e scri-
ptū mellis cocti: q̄ t̄ etia cum melle crudo & mūdo p̄t
cōfectiones fieri: & illud h̄ minus de sp̄situdine: & ma-
gis de penetratōe. Igit̄ ab auctorib⁹ sepe inuenies scriptū
mellis cocti: & q̄nc̄ mellis crudo: vt per hoc intelligas q̄
vtrūq̄ potes ponē: & pueniēt. Cōscriptio. 21.

Biaolibanum

Nicolai dictū ab olibano in-
grediēte descriptione: valet
ad oēs capitis passiones: lachrymas potēt stringit. do-
lorem emigranetū & superciliorū sanati: & squinantiaz cu-
rat &c. Cōf. castorei op̄ thebaici iusquiami. an. 3. j. cal-
sie lignē. 3. j. & 3. j. folij. croci. thuris. ana. 3. 5. reupontici
amomi. ana. 3. j. 5. peonie. s. radice macroperis. i. pi-
per longui stozacis calamite. ana. 3. 5. myrthe. 3. j. gra-
v. spice p̄retū in forbij leucopiperis. r. piperis al. an. 3. j.
& v. spice p̄retū in forbij leucopiperis. r. piperis al. an. 3. j.
& v. spice p̄retū in forbij leucopiperis. r. piperis al. an. 3. j.
& v. spice p̄retū in forbij leucopiperis. r. piperis al. an. 3. j.
grad. xv. puluerizentur subtiliter omnia. Mellis cocti
& dispumati. 3. vij. & fiat electuarium in bona forma.
Cōf. iusquiamo cum scriptum reperitur semp̄ de semie
& nō de herba est intelligendū. herba enī maioris est ve-
nenositatis. quā sit semē. Cōf. Peonia si simplr scribatur
de radice intelligendū est: cū illa magis vsū medicine cō-
ueniat. q̄ folia vel semina. Cōscriptio. 22.

Requies

Nicolai. Sic dicta eo q̄ requie patien-
tibus prebet & somnum & maxime ty-
pice febricitibus quotidianarijs tertianarijs quartana-
rijs acutis & peracutis &c. Cōf. rosarij. s. rubeazū viola-
rū. an. 3. ij. op̄ iusquiami. s. seminis papaueris albi coz-
ticum mādragore scariole. seminis lactuce: seminis por-

tulacepsilij. s. seminis nitidis muscate cinnamomi zuccha-
ri. an. 3. j. sandalorum alborum sandalorum rubeozū
sandalorum citrinorum spodij. s. de cina. Dragaganti.
an. 3. j. grad. v. puluerizentur subtiliter puluerizanda.
Mellis cocti & dispumati. lib. 3. j. & 3. iij. & fiat electuarium.
Cōf. ista compositio a multis corrupte & male componi-
tur. multi enim addunt & in suis receptis reperiunt vlt-
tra prescripta. Miconis: & exponunt q̄ est papauer ni-
grum & false. nam idem est quod papauer albi vt vult
Sentilis super quintum canonicis. Sed littera debet sta-
re vt prescripti. Cōf. istozum opiatozū non h̄ esse nī
si transactis sex mensibus. Et ineterata vltra sex annos
non vigorose electuaria hec operantur. Immo declinat
ab eius virtute. maxime stupefactiua seu opiata. Cōf. 23.

Jazenea

Melue. experta ad dolores stomachi & fr-
igiditate factum: & ad omnes dolores
etios a simili causa & a v̄tositate grossa: & ad dolores col-
ce: & difficultatem v̄rine: & dolores dentium: & ad ventosi-
tates maritici: & conseruiuuamentū maximū ad sterilita-
tem bibita. & supposita cū lana & oleo de lilio. Cōf. 24.
stozei myrthe op̄ pipieris macroperis. i. piperis lon-
galbani costi cinnamomi s. i. valeriane meu. s. seminis
aneri siluestris. aliqui dicunt q̄ radix est p̄netida & nō
semen danci affari croci. an. 3. j. puluerizentur subtiliter
omnia. Mellis cocti & dispumati. lib. 3. j. & fiat electuarium
in bona forma. v̄osis eius est aq̄. i. Cōf. Mel ponitur in
ista medicina: & non solum in ista: sed in omnibus alijs tri-
plici ratione. Primo vt placet horribilitatem medicina-
rum. Secundo vt mūdificet & resoluat. Tertio vt con-
seruet species sua viscositate. Cōf. 25. Stupefactio est disposi-
tio inducta in membris a frigiditate. per quaz membra
non sentit aut obtuse sentit. Cōscriptio. 24.

Atanaria

Sic dicta: q̄ hominem a morte
preseruat: conseruat ad dolorem epatis
& splenis: & opilationi in eis: & ad dolorem stomachi: & ad
asma: & ad tussim antiquaz: & mūdificat pectus: & ad flu-
rum v̄tris antiquū: & ad disinteria: & ad fluxū sangui-
nis: & est in sedatione dolozis: sicut philonii: & p̄fert ad
dolore renum & hemorroydarū: Salenus quidē p̄ce-
pit misceri in cōfectione hac epar adib. valet enim sua p̄-
prietate ad morbos epatis. Cōf. croci op̄ myrthe ca-
stozei iusquiami costi carui: semis papauē. nigri spice eu-
patorij epatis adip. i. lupi. cornu dextrū capze vel cerui.
an. 3. j. puluerizent subtilr omnia. Mellis cocti & dispu-
mati lib. 3. j. fiat electū in bona forma. Cōf. Epar adip. i. lu-
pi p̄paraf̄ hoc mō & p̄seruat. p̄d̄ optime lauari cū vino
albo optimo: & bñ mūdari ab oib⁹ imunditijs: deinde sa-
liaf̄ seu aspgaf̄ sandalis citrinis bñ & subtiliter pulueri-
zatis: deinde p̄mittaf̄ ericcaris: demū iuoluať absinthio:
& ponaf̄ in vna scatula in loco sicco: cū dicto absinthio:
omni hebda absinthiū mutando. Cōf. Lupi vō intestini
hoc mō p̄paraf̄ & p̄seruat. Latet optio vino albo: de-
de tumchar: & ponaf̄ ad ericcaduz: sed cauatur a fumo
& puluere: deinde ēt in absinthio iuoluať: & reseruet. va-
let enī in colica mirabiliter. Cōscriptio. 25.

Philonium

psici. Melue in sua practica. ca-
pitulo de sp̄to sanguis. in sine
capituli: qd̄ dicit esse vehemētis v̄tuis ad emanationes
sanguis v̄ndectiq̄: & screatū ei: cū tussi & sine tussi: & ad
supfluitatē mēstruozū dolorozaz: & hemorroydarum:
& ad egestionē sanguinē: & ad mulieres pregnātes: qui-
bus erumpunt mēstrua: & conseruat fetum in matris
cibus earū. Cōf. papaueris albi. s. seminis iusquami. s. se-
minis. ana. 3. xx. terre sigillate op̄. ana. 3. x. sebedengi. i.
seminis canapio croci. an. 3. v. castozei spice eufozbi p̄re

tri margaritarum non per foratarū. karabe zedoarie do-
ronici ramiech. est quedā compositio infra descripta. an.
3. i. casioz. 3. i. puluerizantur subtiliter omnia. c. Cellis ro-
sati colati lib. ij. 7 fiat electuarium in bona forma. dosis
est a. 3. 5. vsqz ad. 3. i. cum succo arnoglose: aut cum aqua
rosata 7 modico vini puri. C. Differentia enim est inter
scedenegi. 7 scbedengi. scedenegi eniz idem est quod la-
pis emathitis. scbedengi. i. semen catapia. quare bene
considerande sunt littere in omni compositione 7 voca-
bulo. C. Castoreum enim in hac compositione ponitur
vt prohibeat congelationem ab opio. C. Margarite ve-
ro ad confortationem membrorum principalium pro-
prie lesionem opi. Margarite a natura perforate melio-
res sunt qz non perforate. Et ratio est: quia per illud for-
ramen superfuitates ipsarum sunt consumpte 7 purga-
te. C. Philonium enim dicitur a compositore: qz philon-
medicus illud composuit.

Philonium

Desue descriptione pma que in
usu est: quod est expertoz iuu-
mentoz in sedatione dolorz ex separatione a casibz mor-
tiorz: pprie dolori stōi a frigiditate factorz: aut hūore cru-
do aut a ventositate grossa extudente: 7 sedat dolorem
colicē 7 viscerz: 7 dolorē renum 7 matricū: 7 dolorē late-
rū: apertocacionē anbelitū: 7 difficultatē vrinē: 7 singul-
rū vehemētē. C. Piperis albi. iusquiami. i. seminis. an.
3. i. opij. 3. x. croci. 3. v. spice piretri castorei. an. 3. i. pulu-
erizetur omnia subtilissime. Mellis cocti colati 7 dispu-
mati lib. ij. 7 3. x. 7 fiat confectio in bona forma. C. Me-
dicine autem omnes opiate quomodo stupefaciūt. No-
ta: omne enim membrum senties bz: quādas mensuras
frigoris terminati eius iō caso in qz frigore si fiat additio
in certa mensura: membrum stupefit: 7 hoc modo medi-
cine omnes opiate stupefaciūt. C. Contritio enim me-
dicinarum omnium stupefacientium debet esse subtilis-
sima: ad hoc qz possit per paruas venas penetrare ad ar-
dualoca. alit enim membrum ab eis non posset stupefie-
ri: neqz sensus ipsius obrundi. C. In actu pratico: nocet
timenes medici 7 non solum de hac compositione: sed
omnibus narcoticis 7 stupefactiuis tam simplicibus qz
cōpositis. Qz si intentio medici est somnum puocare: il-
la danda sunt post cenā in sero: transacta hora. Cū autē
intendimus sedare dolores: seu fluxum sanguinis phi-
berem non nisi vacuo stomacho a cibo 7 supfluitatibz sūt
exhibēda. Neqz post p quoz horas est cib⁹ assumēdus
7 sic de rhyaca noua intelligit. Et i his imponit finis di-
stinctioni secundę: que fuit de medicinis amaris 7 c.

Incipit tertia distinctio que est de medicinis solutiuis:
7 continet descriptiones. 31.

Terapigra

Desue de mēte Salie
ni. hiera. i. sacra: pira. i.
amara. habet enim nomen amaritudinis: 7
est medicina sublimior: in qua aggregantur
virtutes 7 operationes nobiles. est enim sub-
tiliatius 7 resolutiua materiarum malarum grossarum
7 viscosarum: 7 ericacatiua earū que imbibite sunt in po-
ris 7 angustationibus: sicut imbibitur in spongiā: 7 per-
ficitur ab ea solutio bona: 7 conueniēs 7 est calefactiua 7
aperitiua opilationum 7 absterfua: 7 virtus huius me-
dicine affert iuuamenta multa experta ad egritudines
capitis stomachi epatis iuncturarum renuz 7 matricū 7
mēbroz frigidaz. C. Cinamomi. masticie assari spice
carpobalsami crocirisobalsami. i. ligni balsami cassie lig.
an. 3. i. Aloes succotrini. 3. ij. Mellis colati 7 dispumati.
3. iij. fiat electuarium in bona forma. C. Quantitas mellis
in hac cōpositione o3 esse pauca. i. specieruz 7 mellis. an
partes equales. Eo qz mel frangit virtutē aloes. Et non

soli de hac cōpositione est intelligendum: sed 7 de ob-
iis alijs in quibus aloes est basis. C. Basis in medicina
dicitur illa medicina simplex: cuius operatio principaliter
queritur in medicina composita. Et per consequens
opationi: cuius alie medicine intendunt sicut sine: 7 ipsa
est efficiens principale. Et sic ratio essendi basim est ratio
finis intenti. Vel illud dicitur basis in medicina. per qz
laudes medicine ei conteniūt. quare bene nota. C. Hie-
ra non exhibenda est ilico cum est facta: 7 hoc contra in-
doctos medicos 7 ignaros apothecarios. Albucasio. n.
vult qz postqz est facta sepelias per sex mēses in ordeo vt
fermentetur: 7 debet confici in mēse Julij vel Junij: 7 nō
in frumento: qz calore estatis 7 frumētū corrumpetur.
Cuius contrarium faciūt apothecarij nostri temporis
C. De aloes succotrino 7 epatico. differentia est inter do-
ctoz. Auicēna Mesue: 7 quidam aliqz laudant succotri-
num. Aliebas epaticum. 3. gatur nota qz aloes epaticum
magis est solutiuum: 7 hoc est qz aliebas dicere voluit.
Sed in alijs succotrinum epaticū in bonitate supat. Et
ideo cū aloes simple scriptū reperit. de succotrino est in-
telligendum. tanqz de perfectione. C. Descriptio. 21

Hiera simplex. Salie. 7 tarapēti. que est illa que in
usu est. Et de qua intelligūt doctoz. cui tū-
tas laudes attribuunt. Sicut in ante posita hiera dictus
fuit: 7 dicunt qz dosis est. 3. i. qz non intelligūt de preferē-
tia satis patet: eo quia de ea exhibui 7 exhibere vidi a fa-
mosis doctoribus. 3. i. 7 aliquando. 3. x. 7 parum opera-
batur. C. Cinamomi masticie assari spice nardi croci ri-
lobalfami idest ligni balsami. an. 3. i. aloes succotrini. 3. c.
Mellis collati 7 dispumati. 3. centum 7 ser. Ita qz est eq-
lis quantitas cū speciebus: 7 est hec descriptio hieze que
fieri o3 nō alia. C. Si reperiat scriptū hiera simplex: vel
hierapigra Salieni vel hiera ex octo rebz vel hierapigra
vel hiera: semp de hieze pscripta est intelligendū. Non de
alijs. C. Hieze oēs seruari possunt a sex mensibus vsqz ad
quatuor annos in sua bonitate. Cū vō dcm tps transeat
a bonitate 7 pfectione declinat 7 c.

Hiera cōposita Salieni que in clysterijs apponitur
7 potest etias per os exhiberi: 7 est descriptio
Nicolai. Que facit ad diuersas capitis passiones: 7 ad au-
rium 7 oculorum distemperantiaz. sōm quoz optime
purgat. causas epatis emēdat. splenis duricies remouet
7 extenuat. rembus 7 vesice poficit: 7 matricis distem-
perantiam emendat 7 c. C. Cinamo. spice cro. squinanti
assari cassie lig. r.lobalfami. i. lig. balsami carpobalsa. se-
minis balsami. Uoloz absinthij epithimi agariet ro-
rum turbitz colozuin. masti. an. 3. ij. aloes electi. 3. iij. pl-
uerizent subtili oia. Mellis colati 7 dispumati. 3. viij. qd
est ad pondus spice: 7 spice. C. Squinanti p se terendū
est 7 puluerizādū: eo qz multū sustinet de cōtritione: 7 si
permisceret cum alijs medicinis ad puluerizandū. an ip-
sius puluerizationem euasceret. virtus aliaz medicu-
naz: 7 bonitas deperdet: p se pte, endū est. C. Hieze spēs
sunt omnes subtilissime terēde. vt sua subtilitate virtus
aloes trāseat per angustas vias: 7 hoc voluit albucasio.
particula 5. caplo hieze antiqz cū dicit: rynaqueqz p se te-
raf: 7 cū panno serico tricōmiset: 7 puluis in aliquo vase
vitreo reponat. C. Mel in electuarijs solutiuis paz vl
nihil decoquēdū ē. mel. n. qsto magis coctū rāto magis
restrictiui: ac ē qz p coctionez magis viscosum reddif.
Mel. n. coctū magis nutrit 7 min⁹ laxat. C. Descrip. 4.

Benedicta Nicolai: sic dicta. quoniā ab oibus
a gbus sumitur benedicuntur: si def-
habentibus. si firmitates contra quas inuēta fuit. valet
ad guttam arteticā: 7 podagrā ex frigiditate. Et renēz
vesicam purgat. C. Eule turbitz zuebari. an. 3. dia-
gridij

Me-
dicin-
ij.

gridij hermodactyloz rosarij. an. 3. v. gariofiloz spice nardi croci apij sacifragie piper. longi cardamomi amo mi saligeme gingiber galage maci carui feniculi. f. semi nis agarici seminis aspagi polypodij milij sol brusci. an. 3. i. puluerizent subtili oia. mellis colati r dispumati. li. iij. r fiat electuarij in bona forma. Aliq addit huic de scriptioni. mastice ameos. lapidis lincis. an. 3. i.

¶ Bndicta dz ab effectu: r ab eo denoiat: q: boni effectū inducit. vñ ab oib⁹ sumentibus benedicif. **¶** Feniculi. si simplr scriptū inuenit de semine ipsius intelligū ē: nō aut de radice: neq: de herba vt folio. 2. 8. ē scripti.

¶ Sextaria multiplicia sunt r diuersificantur fm diuer sitate rerū. Si. n. dz aque sextariū vnum. tunc ides est q: lib. ij. 5. Si aut vini sextariū vnum. idē est q: lib. ij. 3. viij. Si vo sextariū vini olei: r idē est. q: lib. i. vltimo sepe ine nitur sextariū vnuz mellis: r idem est q: lib. iij. qre nota has dñas: q: sepe vidi errores ptingere in ppōne medici narū: r nō a vulgarib⁹ apothecarijs.

Electuarium indū. Mesue mai: educens so lutiōe supfluitates hūoz: r ppe

flegmaticoz: r putridoz a stomacho: r a mēbris nutri tionis. ventositatē grossam in eis resoluit: r morbos fa ctos ab eoz exuberantiā curat: sicut est dolor stōi: r vi scerū: r colica r dolorē reuū r educit materias que sūt in iuncturis. **¶** Cinnamomi gariofiloz spice rosariū cassie macis ciperi. an. 3. 5. sandaloz citrino. 3. ij. 5. ligni aloes. nucis musca. ana. 3. ij. turbiti albi r boni. 3. i. 3. i. carui albi peni. an. 3. x. galage heil. i. cardamomi maioris cardamomi. f. minoris. i. melegete assari masti. an. 3. i. 5. diagridij. 3. xij. omnia hec fricentur manibus cum oleo amigdalarum dulcium: deinde accipe. succi citonioruz. succi granatoruz. succi apij. succi feniculi. ana. lib. 5. pul uerizentur puluerizanda satis grosso modo. Mellis co lati r dispumati. lib. iij. 5. misce: r fiat electuariū in bona forma. **¶** De cass. hoc est notandū: q: secūda doctrinā supra tibi datā in diatriop pipercon. cassia fistula ponē da est: cum sit electuariū solutiū. Nec cassia lig. hoc in electuario est ponēda: quod tñ secus esse qdā tenēt. Ego enim apponi facio cassiā fistulā. Cū nullū solutiū sine lenitio esse debeat: vt volunt doctores. **¶** Nota q: do ctiores nō ponunt in electuarijs a remotis attrahentib⁹ penidios in suis receptis: sed distat in illis. quoz intē tio est a stō: r intestinis: r venis magnis attrahere: vt in diastinone: r hoc est. **¶** Assari cū simplr scriptū repi tur radix ipsius ponēda est: q: radix melior pō est plāte. **¶** Licet Mesue in lra ponat q: dosis huius elarij est vj q: ad aureos tres. hoc intelligū est. qñ ad lib. i. mellis po nuntur. 3. iij. vt apothecarij nri tpio faciunt: r malue ma ior: q: tñas dari potest.

Electuarium indū min⁹. Mesue. his inten tionez maioris. **¶** Turbiti albi r gumofi. 3. c. zucchari. 3. c. macis gariofiloz pipis

inziberis cinnamoi heil. i. cardamomi maioris nucis musca. an. 3. vj. scamonee. 3. xij. puluerizent oia satis gros sō mellis colati r dispumati. lib. ij. 7. 3. ij. misce: r fiat effuz liquefaciēdo zuccharū cū melle. **¶** Nota hic vñ gñale intelligū in oi pposito qd cū scamōea acui. **¶** De dicina. n. qñq: sit in pñ. veris: r acuitur. vt p totū annū possit seruari r dari qñ volumus. Et tūc cū scamōea nō cocta acienda est ne sua vtrus lōga mora debilitet. Nec timetur eius malitia: eo q: p tēporis diuturnitate satis auferf. Aliqñ aut acuitur medicina: nō que dz diu con seruari: s; q: infra tres vel qtuor dies dz exhiberi. Et tūc cū scamonea cocta dz acui: vt sua malitia coctura remo ueatur. Et idem intelligas. taz in electuarijs q: pillulis r cōfectiōib⁹. **¶** Si simplr scriptū reptatur electuarijs

indū de minori est intelligū tanq: de meliori r pfectio ri: r si non de pfectiori saltem de eo qd magis est in vsu. **¶** In sup nota q: Mesue acuit hoc electuariū cum sca monea: r nō cū diagridio: eo q: intentio est q: lōgo tēpo re conseruetur. si dō dare illū intēdimus omni die actua tur cum diagridio: r non cum scamonea propter causā supra assignatam.

Confectio amech Mesue. pma: que in vsu est: r

valet omni passioi que fit ex flegma te falso r colera: r pprie que est sicut impetigo: r scabies lepra: r cancer corrodens: r similia. **¶** Mirabolano. citrino. 3. iij. kebuloz nigro. i. indoz. reubarbari boni. ana. 3. ij. agarici coloquintide. polypodij. ana. 3. xviij. ab suthij basse. i. thimi. sene. ana. 3. i. r in alio ana. 3. vi. vio larum. 3. xv. epithimi. 3. ij. anisi. f. seminis. fenicu. f. semi nis rosarum. an. 3. vi. succi fumiterre. lib. i. punozuz. nu mero. lx. passularum enucleatarū. 3. vi. infundantur hec omnia in aqua casei q: titate sufficienti: pus tñ omnia si mul cōtusa. Et ponant in vitreato vase. stricti ozificij: r obturet os eius. Et dimittat per dies quinq: deinde buliant ebullitiōe vna: r fricentur manibus: post modū colentur: r tali colature infrascripta addantur. cassie fi stule munde. 3. iij. tamarin doz. 3. v. tereniabin. 3. ij. nō inuenitur apud nos: sed loco eius ponitur māna. Frice tur manib⁹: r dissoluantur cum decoctione predicta: de inde colentur. Et piciantur super ipsum zucchari albi lib. i. 5. scamonee. 3. i. 5. confrigat seu puluerizetur satis grosso modo. Et hec omnia simul coquantur donec ha beant spissitudinez mellis. Deinde puluerizentur super istud mirabolanoz citrinoz kebuloz indozuz. an. 3. 5. belliricoz emblicozuz reubarbari fumiter. ana. 3. iij. vel herba: vl succus poni dz seminis amisi spice. s. nardi. an. 3. ij. Et in vase vitreo ponant r referentur. **¶** Terenia bin est spes n: me. que apud nos nō reperit. s; loco ipsius accipimus mannā. Est. n. tereniabin ros qui de nocte ca dit in quibusdā partib⁹ egypti super frondes aliquaruz arboruz: r sic colligit. **¶** In ista pfectiōe intelligēdū est: q: auctor coquit scamoneā vt amoueat malitiā eius: eo q: si preparata esset non deberet decoqui sed referuari: deinde puluerizare eam debito mō: r cū alijs rebus pul uerizatis apponi: q: si decoqueret virtus solutiua ipsius deperderetur. **¶** Incidenter de aqua lactis hic intelli gendum. q: ponitur ad ferendum: vt eius acuitas remo ueatur. frigida enim assumenda est. Et que in vsu est: est aqua lactis capre.

Electuarium elecol. Mesue. Qd educit su

perfluitates a toto corpore: r ex pellit ventositatē: r valet ad iuncturaz dolorē r laterū r colicam: r mundificat renes: r vesicaz r addit in coitu. **¶** Scamonee antiochie turbiti albi. ana. 3. vi. gariofi loz cinnamomi zinziberis mirabolanoz emblicozum. nucis musca. polypodij. ana. 3. ij. 5. zucchari albi. 3. vi. pul uerizentur oia grosso satis mō. mellis dispūati. lib. i. mi sce: r fiat electuarium in bona forma. **¶** Scamonea di ctur antiochia. i. illius puincie: eo q: melior r pfectior est. **¶** In sup nota q: si in medicinis solutiuis repis scri ptū scamonee intelligēdū est de preparata nisi in duo bus sequentib⁹ casibus. primo si in dicto elario coquat: vt in cōfectiōe amech. r electuario rosa: r tūc scamonea ponat nō cocta: q: coquēdo preparat. scdo si illud com positū longo tēpore referuari debeat: r hoc mō non pre parata ponitur propter causas supra allegatas. In alijs vero si reperitur littera Mesue: suppleatur r dicatur sca monee. f. cocte.

Biacatolicon Nicolai. Qd datur i acutis r

pacutis: q: mollificat digerit

Mef. dicit. 3. iij.

bb

et confortat: et valet epaticis et splenicis. **¶** Foliorum sene cassie sicut tamarindorum. ana. ʒ. ij. reubarbari violarum polipodij anisi feminis. an. ʒ. i. liquiritie feminu comuniu frigidoru pendularu. an. ʒ. ij. pulueris puluerizanda. candi dissoluantur tamarindi et cassia sicut aqua decoctionis infrascriptaru reru polipodij liquiritie prunoru. feminis anisi feniculi. s. feminis. an. parum. zuechari albi. lib. ij. et fiat ellin in bona forma. **¶** Spes electuariozu solutiuoru sunt grosso modo coterede: et p satis rarū cribru transire debet. Et nō solum electuaria solutiua: sed et cōfectiones solutiue. vt diarob et diacarta mū. Et grossa hec puluerizatio duplici cā fit. p vt diu in stō maneat: et ibidē diu operent. scōo vt virtus eoz cito nō exanescat: et ne sua subtilitate ad membra trāsrēt: qz maxiam nocumētū inducerēt. vt. s. d. declarauit.

¶ Medicine solutiue dñr: eo qz hñt corruptos humores soluere. i. educere et cūare. **¶** Descriptio. 10.

Electuarium rosatum Mesue. Solone educens colerā sine molestia. et valz ad egritudines ex ea factas: et ad egritudines iuncturaz calas: et ad sodā calidā: et vertiginē. Ad oculoꝝ dolozes et ad ictericiā citrinā: et est sanū et exptū. **¶** Succi rosarū rube. ppletarū. s. in maturitate. lib. iij. zuechari tabarzet. i. illius regionis. lib. i. s. tereniabin puri et recentis: loco ipsius ponit māna. ʒ. vi. scamonee anthiochie. ʒ. i. s. cōterat grosso satis mō. coquantur oia sup prunas vsqz duz mellis beat ipsistudinē. deinde pge sup illud. trociscoꝝ rum de spodio. ʒ. i. Gallie musca. croci. an. ʒ. ij. trociscoꝝ de berberis. ʒ. ʒ. et reponē in vase vitreo: et reserua.

¶ Succi rosarū ppletarū: eo qz rose seu succus earū magis est solutiuus qz succus cōpletarū. et ideo explicauit de ppletis: et nulli hñt apothecarij ad hoc aduertētes.

¶ Nota insup qz de hoc elario. reformari debent pillule aggregatiue Mesue ex inuentiōe nra: et pille de hermodactilis minozes: et pille de hermodactilis inuentiōe nō stra ipsius Mesue. Nō cū elario de succo rosarū. vt quidam bestiales faciunt.

¶ Descriptio. 11.

Electuarium de succo rosarū. Nicolai. Ab eo dem succo dcm. expertū ʒ guttā calidā. colerā rubeā purgat: et cōualescētib⁹ ex egritudine. tertianarijs et quidianarijs mirifice prodest purgandoz eos sine molestia: et reliqas maloz hūoz potēter educit. **¶** Succi zuechari al. succi rosa. an. li. i. et ʒ. iij. sandalozū albo. citri. rubeo. an. ʒ. vi. spodiū. s. de cāna. ʒ. iij. diagr. idij. ʒ. i. s. camphoz. ʒ. i. misce et fiat ellū in bona forma: puluerizando pus puluerizāda. **¶** Succi rosarūz h mō fit. Accipiat rose cōplete: et post earū collectionē pmittat. tur p diē: deinde in marmoreo vase cū pistello ligneo bñ terant: deinde in pecia inuoluantur: et in torculari ad exprimendū ponant: postea colet: et in vitreato vase reponat: et soli per aliquos dies pmittat: deinde a residentia seu fece facta amoueat: ponēdo in alio vase: sup eū ponat partū olei oliuarū: et reserua. **¶** Conseruat. n. in sua bonitate p annos duos et. **¶** Ellū. n. idē est qd electuz ex varjs: qz ex multo et varjs reb⁹ ellā pfiunt. Et ellum dī ois pō nō reducta ad soliditatē: siue cū zuecharo siue cum melle fiat. **¶** Confectio vero dicitur quādo durebit: et in dura forma fit.

¶ Descriptio. 12.

Biasene Nicolai. Sic dī: qz plus de sena ingrediatur decriptionē qz de alijs spēbus. Valet pprie melancolicis: maniacis: cardiacis: et tristib⁹: qrtanarijs et splenicis. **¶** Succi folliculoꝝ sene. ij. auellanarū affatarū numero. ʒo. serici cōbusti. ʒ. ij. lapidis arme. ʒ. i. lapidis lazuli loti. ʒ. iij. zuechari. ʒ. vi. cinamōi. ʒ. i. gariofilozū galange pip. spice ozimi. i. semis basiliconis zinziberis folij cardamomi. s. maioris et mino. croci zedoarie

stozis rozis marini macropis. i. pipis lō. an. ʒ. ij. pulueri zentur subtilr oia. Mellis colati et dispiati. lib. ij. et fiat ellū in bona forma. hoc mō. Auellane subtilr pterantur deñ ad bulliēdū cū melle ponant: semp spumā a melle amouēdo. post vō aliquale coctionē mellis remoueat: tur ab igne. Et spēs ponant. **¶** Lapis lazuli et lapis armentus hoc mō lauantur. terant ambo p se subtilissime: deinde accipe mortariū lapideū: et pge ipsoꝝ alteruz: et aquā clarā in eo: et cū pistello agitādo sit miscant: et hoc facto p aliqd tps pmitte residentia facere: et p mā aquaz abijcias: et sic ter facias: semp aquā in nouādo. Postea loco aq clare accipias aquā rosa: et sic facias vt de cōi aqua dixi. Et tm cū dicta aqua lauet qz aq remaneat clara. Et tūc ipsoꝝ pfecta erit lotio: s; p se cōteri debet et lauari.

¶ De serico nota qz sericiū qd apponit in medicis cordiaz lib⁹ p cōfortatiōe cordis nullo mō oz pburū: s; minutis sine itcidi et teri. Qd dō ponit in medicis ad māc cōsūptionē vt in b elio ponit. tūc cōburēdū ē. Medus pba stibis posit⁹ ē supra fo. 2. ibi recurrao. **¶** Descrip. 13.

Confectio de māna Mesue de mente Sal. Solutionē facit efficēs et educens coleram citrinam sine molestia: et valet ad egritudines ex ea factas: et est medicina delectabilis saporis: cuius permixtio remanet pure et recentis lib. i. scamonee anthiochie. et ʒ. i. succi rosa. lib. i. Dissolua māna cum succo rosa. et coquantur simul debito modo vsqz ad ipsistudinē mellis: deinde remoueat ab igne: et ponatur sup iūd Masticis puluerizati. ʒ. iij. et reseruetur. Inquit Sal. ostēdit cōpositio huius medicine nobilitatē ei⁹. est. n. pposita ex ptrib⁹ cōuenientib⁹ cōplone et pprietate.

¶ Tereniabin stracost et māna inter se dñt: nec sūt spēs vt qdā dicit. Immo dñt et fm patriā et fm locū in quoz cadūt: et fm vītāt et cōplonē. stracost. n. et tereniabin calidiores et hūidiores sunt māna: s; qz ad nos nō portant. iō ipsoꝝ loco ponimuz māna. **¶** Quidā doctozes vō sunt qz diagrīdū et nō scamonea hoc in loco ponat. S; sua semp pace salua. Coctio. n. est pparatio dicte scamonee. qre illa. nō diagrīdū est ponēda. **¶** Descrip. 14.

Electuarium de psilio Mes. Solone educens colerā citrinā: et cōferens ad febres difficiles: et ad sodā et viginē que sūt a sumis colericis. **¶** Succi buglo. domestice et siluestris succi endi. succi apy oium coctoz et dispiatoꝝ. ana. lib. ij. pge sup ipsis culcy. anisi folliculoꝝ sene. ana. ʒ. ʒ. capilloꝝ vene. M. i. succi sumi terre. ʒ. iij. assari. ʒ. iij. spice. ʒ. ij. in fundatur b oia in dictis succis p diē ac noctē: deinde bulliāt bullitiōe vna et post dictā ebullitiōē pgiat sup ea. violaz. ʒ. iij. epithi. ʒ. ij. et iterū alia bulliāt ebullitiōe: deinde oia colent: et bñ expmanit: et in dcā colatura ponat semis psilij. ʒ. iij. et pmittat p diē et noctē oī hora tm agitādo illud cū spatula: deinde expmat viscositas ei⁹: tota: deinde accipiat tur hui⁹ viscositatis. li. iij. et pgiat sup eā. zuechari al lib. ij. s. scamonee cocte in pomo. ʒ. iij. s. coquantur oia h cū facilitate. post vō coctionē addantur. trociscoꝝ dia. et don trociscoꝝ de spodio. reubar. an. ʒ. i. trocif. de berberis. ʒ. ʒ. puluerizentur hec satis subtilr et miscantur et reseruentur in vitreato vase: et dosis est a. ʒ. iij. vsqz ad aureos. ij. **¶** Uiole si simpliciter scripture aliquo in cōposito reperiant de ipsis sicis intellndū est: q colligēde sunt in mēse martij. extcādecz in vmbra: et reseruaē in loco sicco. hūiditas. n. in eis putrefactiōez iducit.

¶ Sūt aliq text⁹ q dicit scamoneā nō cocte: et h lra magis cōsona est: qz ponēdo scamoneā coctā et illā iterū decoquēdo vtus solutiua deperdit. S; nota qz qñ pparata coqtur. intētiō ē vt illud ellū sit lenitiuū et nō solutiuz.

Potes igitur cu in his electuarijs repies hac fraz. i. diagri...

Osichlera Nicolai. i. expta: r dals ppe ad hemoz...

Ser sunt modi preparationis medicinaru. primus est...

Biafinicon Mes. r e pfectio: d dactil: qua scri...

Dactili heyron dicuntur heyron ab illa regione in qua...

Penidij r dactili hac in copone ponunt: vt intuescent...

De hac copone varia reperit fra: r paucissimi sunt apo...

r penidios fac. r habebis perfectam r veraz descriptio...

Penidij sunt ex solo zuccharo vltimate ducto. r ex lo...

Diafinicon dicitur a fenichijs. i. dactilis: de quib' plus...

Biaprunis no solutiui Nicolai. Daf acutas r...

Biaprunis no solutiui Nicolai. Daf acutas r peracutas...

Biaprunis solutiui. r. diaprunis no solutiui...

Biacassia inuencioe mea: q est lenitiua veteris r le...

Dragma nome e poderis. r poderat nona pte vncie. r...

Handwritten marginal notes on the right side of the page.

Quo g in oib' scriptioi b' mes. r nico. lai vbi dicit. 3. iij. iste pot. vii. 5. r vbi dicit. 3. viij. pot. vnc. i. r r io i ml tis locis i margie reperisti doses mes. r nicolai r vene. r tjo fit more an tiquo.

etiam ad quos facit edos dant sunt p̄ciosiores alijs p̄para-
tis ad suos effectus cōplēdoz: multū in usu habent.

De colloquida inter doctores est differētia: multi po-
nunt q̄si reptit interiora colloquida et semina et pulpā. et
vult circa instans et male faciūt. Alij vō ponūt pulpā si-
ne semine. et alij oēs scribunt doctores: et isti melius fa-
ciunt. et sic cōter ab oibus ponitur ut servitor de modo
p̄paratiōis ponit. sic Mesue in descriptiōe trociscōz alā
dicit tubet illā a granis mundari. **Descriptio. 27.**

Pillule turbithate et d̄fir auree Mesue que coleras
et flegma sine molestia purgāt. stomacū et
epar p̄fortant. et digestiōe p̄curāt: turbithate a turbith:
et sunt prime q̄ sūt in usu. Turbith boni. 3. xvi. aloes
3. i. 5. masticis rosarū. añ. 3. vij. mirabolanoz. citrinorū
3. x. croci. 3. iij. puluerizent: et p̄fice cū succo absinthij.

In istis pillis nō ponit zinziber: hoc est vt debiliores
sunt et a lōge nō trahāt. qd̄ secus facerēt si in eis poneret
zinziber enī p̄mixtū cū turbith fortificat ipsius solonē: et
facit q̄ a longinquo attrahat. **Descriptio. 28.**

Pillule aggregatiue ex inuentione Mesue descri-
ptiōe nostra vt ipse inqt. Exptoz iuuua-
mentoz ad febres antiquas: et ad febres diuersitatis: et
ad egritudines capitis: stomaci: et epatis et educunt pu-
tresactiones vtriusq̄ colere: et flegmatū: et mundificant
instrumenta sensuum. Turbith mirabolanoz. citrinorū. ra-
ued sem. ana. 3. 5. succi eupatorij: succi absinthij. ana. 3. ij.
diagridij. 3. vi. chebulorū indorum: agarici colloquida
polipodij. ana. 3. ij. turbith boni aloes. ana. 3. vi. masticis
rosarū saligēme: epithimi: anisi: ziziberts. ana. 3. i. misce:
et reforment cū elio rosato: oibus prius puluerizatis.

**Nota q̄ succi intrantes in istis et alijs pillulis seu p̄se-
ctionib⁹ hoc modo sūt. accipiat ab sintib⁹ et bene cō-
teratur: deinde in pecia rara inuoluatur. postea cu3 toz-
culari exprimat. et absq̄ alia colatura in vesica ponat:
et soli ad ericcandum permittatur. si enim a parte grossa
colaretur in vesica nihil remaneret eo quia pars aquea a
sole cōsumeret: et vt de absinthio dicitur: et de alijs om-
nibus herbis intelligatur. et per annū cōseruat.**

**Nota q̄ iste pille. et pille de hermodactilis descriptiōe
nra Mesue. et de hermodactilis minores reformant cū elio
rosato q̄ q̄ qd̄ ignari apothecarij reformant cū elio de
succo rosarū. et valde errant et hoc auaritia ducti.**

**Nota et insuper q̄ si simplr scriptū reperis pillularum
aggregatiuarū de istis supra descriptis est intelligēdū: q̄
sunt p̄fectiores alijs magisq̄ correcte. Descriptio. 29.**

Pillule de sumoterre Aui. lib. 4. sen 7. capi. 5.
scabiei cura. Valentes ad pruritum et sca-
biem: et ad egritudines de materia adusta. Turbith mirabo-
lanoz. citrinorū. kebuloz. nigroz. indoz. ana. 3. v. alo-
es succotri. 3. vij. scamonee. 3. v. puluerizent omnia nō
multū subtiliter. Et confice cū aqua sumiterre irrozā-
do ea et dimittantur donec ericcen. et imbibant vice al-
tera: et dimittant donec ericcen: et fiat trib⁹ vicibus sic.
et in oi vice fiat sicut sorbitio. deinde dimittant donec in
p̄sistentur: et cōpactū fiat: et fiant inde pillule.

**Hic intelligēdū est. et in oibus alijs locis in quib⁹ scri-
buntur mirabolani q̄ solum cortices amotis ossib⁹ ac-
cipi debent mirabolanoz.**

**Modus faciēdi supra scriptarū pillarū fere videt ob-
scurus: sed hoc mō fieri debet: terant p̄scripta in eis: de-
inde irrozent aq̄ sumiterre. in tantū q̄ oēs ptes ipsarū pe-
netret. deinde in sole ad ericcādū ponant. et añ perfectas
ericcationē. sed post aliq̄le suctionē iterū aq̄ sumiterre
irrozent et soli exponant: et b ter fiat. ultimo in sole expo-
nant: et t̄m p̄mittant donec pillarū formā accipere possint.
deinde remouent et cōseruent. Descriptio. 30.**

Pillule de mezerco Mesue. q̄ sūt mirabiles ad hy-
dropis educūt aquā citrinā et sūt expte.

Turbith. folioz mezercon p̄paratoz. 3. v. mirabolanoz. ci-
trinoz. 3. iij. kebuloz. 3. iij. misce et puluerizent ola non
multū subtilr. Et confice cū aq̄ endi. in qua dissoluti sunt
tamarin di. et teremabin. i. māna. añ. 3. i. et fiat massa.

**Mezerco p̄parat h mō. In fundat in fortissimo aceto et
p̄ diē dimittat: et ericari p̄mittat: deinde conterat: et ad-
munitur. Hoc n. mō p̄paratur vt serofitas: et inflātio
q̄ in eo ē amoueat. partū. n. suffiet de decoctiōe: et laborio-
sa p̄ritio vt utē ei⁹ destruit et resolut. Descriptio. 31.**

Pillule de hiera simplici Salic. 7. terap. cap. iij.
Que sunt sublimes: et laudes earūz
dicte superius in ca. de hiera. Turbith mirabolanoz. citrinorū. ra-
ued sem. ana. 3. 5. succi eupatorij: succi absinthij. ana. 3. ij.
diagridij. 3. vi. chebulorū indorum: agarici colloquida
polipodij. ana. 3. ij. turbith boni aloes. ana. 3. vi. masticis
rosarū saligēme: epithimi: anisi: ziziberts. ana. 3. i. misce:
et reforment cū elio rosato: oibus prius puluerizatis.

**Necessitas cōpōnis pillarū sūt. qz medici volētes da-
re subas medicine in forma in q̄ diu moxetur in sō opoz
tuit eas aptare in forma pillularū. cū solidum magis in
stomaco stet q̄ queq̄ alio forma. Descriptio. 32.**

Pillule de hiera cōposita siue de hiera cū agarico
magrales. q̄ sūt marimi iuuamēti solone
educētes vtrāq̄ coleram: et flegma: et hūiores viscosos et
putridos: et earū p̄prietas est mūdicās cerebrū et men-
bra sensuū. Turbith mirabolanoz. citrinorū. ra-
ued sem. ana. 3. 5. succi eupatorij: succi absinthij. ana. 3. ij.
diagridij. 3. vi. chebulorū indorum: agarici colloquida
polipodij. ana. 3. ij. turbith boni aloes. ana. 3. vi. masticis
rosarū saligēme: epithimi: anisi: ziziberts. ana. 3. i. misce:
et reforment cū elio rosato: oibus prius puluerizatis.

**Hoc meo libello notādū ē. q̄ aliqb⁹ i descriptiōib⁹ et cō-
pōnib⁹ repit. terant. et aliqb⁹ p̄terant. Illa d̄cia ē iter te-
ro et p̄tero. Terere. n. idē est: qd̄ re aliquā diuidere p̄ par-
tes grossas. Conterere vō idē est qd̄ re diuidere per ptes
subtilissimas. qd̄ q̄ in tēdo spēs subtilissime teri debere
scribo cōterant. Qd̄ vō volo q̄ grosso mō puluerizetur
disco et scribo terant. q̄re et in supra scriptis et infra scriptis
cōpōnib⁹ ad h bene aduertat. Descriptio. 33.**

Pillule fetide Mesue maiores: q̄ expellunt hūo-
res grossos: et cōserūt ad dolorē iuctura-
rum: et podagre: et ad oēm doloz ex hūiore crudoz: et ad
dolorē stōaci et colicā. et ad albaras: morpheā: et leptom.
Turbith mirabolanoz. citrinorū. ra-
ued sem. ana. 3. 5. succi eupatorij: succi absinthij. ana. 3. ij.
diagridij. 3. vi. chebulorū indorum: agarici colloquida
polipodij. ana. 3. ij. turbith boni aloes. ana. 3. vi. masticis
rosarū saligēme: epithimi: anisi: ziziberts. ana. 3. i. misce:
et reforment cū elio rosato: oibus prius puluerizatis.

**Nota de mente auctoris p̄detarū q̄ harmel scriptum
cū h idē significat qd̄ semen cicute. qn̄ vō scribit cum a.
idē est qd̄ semen rute. Et hoc igif intelligas q̄ diuersus
modus scribendi diuersificat nomē vocabuli. q̄re semp
respiciēde sunt littere et syllabe vocabulum cōpōnētes i
medicina scriptū: eo q̄ variat s̄m varietatē cōpōnētionis
litterarum. quare bene nota. Descriptio. 34.**

Pillule fetide minores Mesue. et sunt eiusdē vir-
tutis cu3 maioribus. Turbith mirabolanoz. citrinorū. ra-
ued sem. ana. 3. 5. succi eupatorij: succi absinthij. ana. 3. ij.
diagridij. 3. vi. chebulorū indorum: agarici colloquida
polipodij. ana. 3. ij. turbith boni aloes. ana. 3. vi. masticis
rosarū saligēme: epithimi: anisi: ziziberts. ana. 3. i. misce:
et reforment cū elio rosato: oibus prius puluerizatis.

**Unum generale hic nota. et incidēt q̄ illud quod de
natura sua est aromaticū quāto est aromaticius tanto
melius. et qd̄ est fetidū quāto fetidius tāto melius exce-
pto aloē. Silt etiam omne qd̄ debet habere aliquē saporē
quāto in suo sapore est intensius tanto meli⁹. excepto
oleo. nam cū sit de natura rerū amaritudinē habentium
quanto minus amarum tanto laudabilius et.**

**Sūme dissoluunt in aqua porri vel in aceto vel in ali-
bb ij**

Def. di
cit. 3. uij

quo alio liquore hoc mō. infunditur in aqua vel aceto per noctē. & debet acetum vel aqua esse in tanta copia q̄ eas tegat: in mane si gūme totā biberunt aquam vel acetum & dure sint adiungat ipsoz eltez: & postea accipias eas & fricabis manibus super setaceum. qua fricatione bona transibit substantia palee vero & immūditie remanebunt. & tunc utere.

Pillule de sarcocolla Mesue in cap. de sarcocolla & in antidotario: solone educentes flegma: & cōferunt ad egritudines flegmaticas. **℞.** sarcocollae p̄parate. 3. ij. turbit. 3. 5. interioris colloquintide: zinziberis. añ. 3. i. salis gēme. 3. i. dissolue sarcocollaz in aqua rosata: cetera terant: & cum ea fiat massa.

℞. Sarcocolla hoc mō p̄parat. infundat in lacte asine per dies quos: semp̄ & oī die lac in nouādo. & p̄mū abscīdo. demuz dissoluat in aqua rosata: vt in superioribus pillulis tibi monstrat.

Pillule de bdelio maiores Mesue: expte ad fluxū hemorroidarum & vlcē in eis: & ad fluxum menstruoꝝum. **℞.** bdelij. 3. i. 5. ameos. 3. ij. chebulozum in doꝝum: bellericozum: emblicozum: veneriarum adustaruz. i. radiceis acoti charabe. añ. 3. ij. 5. Infun-datur bdelius in succo porri: cetera terant. & cum eo fiat massa. Et dentur pillule in modum cicēris &c.

℞. De porro nota quoddā est porri capitati. i. transplan-tatum & eius illud cōpetit. Aliud est sectile. i. nō transplan-tatum: & illud vsui medicine cōpetit. igit̄ de isto fit succus de quo iste pillule reformant: & ex his etiam fit aqua vel per sublimationē vel per decoctionēz & iste vltimus modus magis mihi placet de qua reformant & dissoluunt gumme intrantes in pillulis fetidis: quare nota.

℞. Diversitas magna reperit̄ in receptis harū pillularum Mesue. sere oēs dicunt venariū adustari. Et hanc litteram reprobabat Matthens silua. in synonymis ponit sub capitulo. ccccclxxx. dicens qd̄ est error̄ scriptoris. & qd̄ debet dicere auellanariū adustari. Sed salua semp̄ eius pace in errore est. Sed oī dicere veneriarū adustaruz: vt in quodā antiquissimo Mesue scriptum reperi. Et qd̄ sic dicere d̄beat patet: eo qd̄ venerie. i. acorus. i. radix: que radix supra aliquē portata illū conseruata fluxu sanguinis: vt ipse ponit. cap. cclxxx. quare seipm̄ corrigat.

℞. Radix acoti hoc modo aduritur: post ipsius exiccationem per grossa satis frustra incidatur: deinde super laminam ferream ignitam incessanter reuoluatur. donec & quousqz color eius de toto mutetur. & tunc remouea-tur: quia adusta est.

Pillule lucis Mesue maiores. q̄ addunt in visu & corroborat̄ eū: & abstergūt infra sensuuz: & repellunt supfluitates: & custodiunt sanitatē corporis **℞.** rosariū violariū absinthij: colloquintide: turbit: eu-bebe. calami aromatici: nucis mus. spice: epithimi: carpo balsami: xilobalsami. i. ligni balsami: fileris mōtam: seis rure: squināri: assari: mastice: gariofiloz: cinnamōi: anisi: feniculi. i. seis apij. i. seis cassie lignee: croci: macis. ana. 3. ij. mirabolanoz: citrinoz: kebuloz: indoz: bellerico-ruz: emblicoz: raudē seni. i. reubarbari. añ. 3. 5. agarici se-ne. añ. 3. v. eufragie. 3. vi. aloes succotrim ad p̄dus oīuz. Terant oīa cōficiant̄ cū succo feniculi: & fiat massa.

℞. De colloquintida pauci sunt q̄ in receptis ponant collo-quintidā: fundantes se sup dictū Mesue in descriptiōe troscicoz: alandal q̄ dicit. Troscicalandal q̄ ponunt̄ in hiera hermetis & in alijs cōfectionib⁹ loco colloquintide: ac etiam ppter suā venenositatē dicūt non esse aui in re-ceptis ponere. Aliq̄ vō ponit colloquintidā & nō troscicos alandal: dicētes qd̄ magis solutiuā est: & qd̄ a doctoribus ponit̄ in cōpōnib⁹ ranqz calcar: vt etiā faciūt diagridiuz:

& sic his rōnib⁹ varj̄ varias cōpōnes faciunt. Ego vō so-leo hoc fieri facere: si in receptis auctoꝝū repio cōsidero si in eis ipsius malitiā frangētia sunt posita vel nō: si sic audacter illā apponi facio: vt in ista recepta. si non: loco ipsi⁹ pono troscicos alandal. Et hoc ē qd̄ dicit bon⁹ Mesue. Et propter hoc in hiera hermetis posuit: in qua ml-te & multe sunt medicine venenose: & pauce earū venēosi-tatē corrigētes: & tu hoc cōsidera. **℞.** Descriptio. 38.

Pillule de hermodactilis maiores Mesue: expe- te ad dolorē iuncturaz: & podagre frigidē. **℞.** hermodactiloꝝ aloes mirabola. citrinoz: turbit: colloquintide: bdelij. serapim. ana. 3. vi. castorei: sarcocollae: eufoꝝbij: oppoponaci: harmel. i. se. cicute: se. apij. añ. 3. ij. croci. 3. i. 5. Cōterant oīa: & cū succo caulii fiat massa &c.

℞. Colloquintida añqz in cōposito ponat̄ oī vltimate cōte-ri vt iubet Mesue in cap. de rectificatiōe medicinarum per triturationē. Cū dicit opz qd̄ colloquintida vltime pul-uerizet: nec sit cōtētus aliqs in trituratione eius.

℞. De cōtritōe iterū nota. qd̄ duplex est: qdā. n. est multa. qdaz pauca. Multa cōtritio fit duab⁹ de causis. p̄mo vt pillā cōtritōe remoueat̄ malitiā medicine quā faceret si grossa esset: & ob hoc bene cōterit̄ pulpa colloquintide. secunda est: qd̄ mēbrū qd̄ curare volum⁹ est situatū in re motis partib⁹: & ideo bene p̄terēde sunt medicine remū & epatis. Grossa vō p̄tritio fit duab⁹ de causis. vna est vt vltimate p̄tritōe vltus medicine & opatio ei⁹ p̄p̄ia cor-rumpat̄ vt scamonea si in vltimo p̄terat̄ depdit virtutes solutiuā. secūda est vt multo tpe remaneat in stōdacho. & iuuēt digestionē: vel magis attrahat: & sic medicine stōa-tice & solutue grosso mō cōterunt. **℞.** Descriptio. 39.

Pillule de reubarbaro Mesue. cōferētes ad febres antiq̄s ex diuersis gēnatas hūiorib⁹ visco-sis & putridis multarū putredinū: & ad dolorēz epatis: & prin⁹ hydropisis. **℞.** raudē seni. i. reubar. 3. ij. succi ligri tie: succi absinthij: mastice. añ. 3. i. mirabolanoz: citrinorum. 3. ij. 5. seis apij: seis feniculi. añ. 3. 5. troscicoz: diaro don. 3. ij. 5. p̄erū hieie pigre. i. hieie simplicis. 3. x. Terā-tur terēda: & p̄ficiant̄ in magdaleone cū aq̄ feniculi.

℞. Pro reformatiōe pillularuz. Nota qd̄ nisi pillule refor-ment̄ cū aliq̄ re viscosa non possunt̄ sit teneri vt faciunt̄ iste pillule. & pillule cochie q̄ reformant̄ cū vino albo. Ideo si iste reformant̄ cū sirupo acetoso vel cū oximel-le simplici non esset incōueniēti⁹ & pillule cochie cū mel-le rosato. igit̄ vt dico de istis: & de alijs etiā intelligas qd̄ cū aqua vel vino reformant̄ &c. **℞.** Descriptio. 40.

Pillule de hermodactilis minores Mesue. expe- te ad dolorē iuncturaz: & podagre cae. **℞.** hermodactiloꝝ. 3. v. scamonee. 3. ij. 5. s. p̄parate. mirab. citri. 3. ij. rosariū. 3. ij. aloes. 3. x. Conſice cū catartico. i. cū elio rosato. terēdo prius terēda. **℞.** Catartici. i. purgati-uum: vt doctores exponunt: igitur catarticum rosaruz idem est quod purgatiuum factū cū succo rosarum. Et sic electuarium de succo rosariū & electuarū rosaruz dici potest catarticū rosatū. Verum ego magis laudo refor-mari debere cum elio rosa. quia illud magis benignum est. & minori venenositate p̄cipat. **℞.** Descriptio. 41.

Pillule unde Mesue: quarū iustamētū est vltimū ad egritudines melācolicas: & ad cancrū: & leprā: & morpheā nigra difficilē. & sunt bone melanco-lie: & timorē: & ad dolorē splenis. & icteritiaz splenalem: & ad quartanā. **℞.** mirabolanoz nigroz. i. idoz ellebo-ri nigri: polipodij. añ. 3. v. epithimi: ficados. ana. 3. vi. la-pidis lazuli loti. Modus lauādi supra ostēsus est. collo- quintide salis in di. añ. 3. 5. succi eupatori: spice. ana. 3. ij. ga-riofiloꝝ. 3. i. specierū hieie pigre. i. simplicis. 3. i. 5. terant̄: & fiat massa cum succo apij.

Nota q. pillule oēs cōservant cū bona earum v̄tute ⁊ opatiōe vsq; ad sex mēses. Et debēt teneri in magdaleo nib⁹ ⁊ nō in pulvere: qz nō cōservant imo nullā vel remissam faciunt opōnē. Et nō debēt cōservari in loco ex cessive calido: nec p̄p̄ignē: nec ad solē: qz in excessivaz duritiē ⁊ lapideitate p̄verterent. ⁊ tunc nullo mō debēt apothecari eas exhibere. eo qz si darēt torq̄rēt corpus: ⁊ nullā penitus opatiōē facerent. **Descriptio. 42.**

Pillule sine qbus esse nolo Nico. taliter dicte pp̄ sūmā efficaciam: mirabiliter a colera flegmate: ⁊ melancholia purgāt: ⁊ valēt p̄p̄rie ad cataractas: ⁊ obscuritates oculorū: visum cultodietes: ⁊ auritū dolo rē sanāt. ⁊ iliois mirabiliter cōservat. **Re.** aloes electi ablutī. s. cū aq̄ cōi. 3. r. iij. mirabolanoz. citri. hebulo. belleticoz. emblicoz. indoz. reubarbari rosarū. mastice: absinthij violarū sene. s. folliculi agarici: culcūte. añ. 3. i. terantur hec oia. deinde accipe scamonea. s. p̄parate subtiliter pulverizate. 3. vi. s. liget in pecia dicta scamonea. deinde infundat in succo feniculi q̄titate q̄ pillule possunt reformari. deinde exprimat dicta scamonea: manib⁹ suis tū munctis oleo violato vel cōi. Et tū oēs scamonea exprimat ⁊ manib⁹ pertractet qz in lactis similitudine a panno exeat tota eius hūiditas. ⁊ de illa exprimēde pille formet: abq̄cēdo qd̄ in trapecū de scamonea remanebit. Succus feniculi cū exprimēde scā de scamonea accipēdo: ⁊ pillulas formando. **Aloes** qñ simplr ponit p̄ succotrinū ⁊ de succotrinū intelligit: vt ponit Matt. lib. ca. pp̄rio rē.

Pillule a pila dñr. qz sicut pila est rotūda. ita pillule debent esse rotūde. **Pillule** quare dan̄ in forma rotūda. Est quia figura spherica nō tangit planū nisi in puncto. Sed concavū ipsū tangit v̄ndiq; quādo ergo pillula ponitur in sō qd̄ est cōcavū ipsa equaliter tangitur a qualibet parte sōi. ⁊ iō v̄ndiq; ⁊ in omni sui pte ad actū reducī p̄ calorē sōdachi. ⁊ iō ipsa in q̄s sui pte reduta ad actū attrahit v̄ndiq; eq̄litate a mēbris oib⁹. iō dat ⁊ dari d̄z in forma rotūda. **Descriptio. 43.**

Pillule cochie Nicolai p̄bate ad emigraneuz dolorem: ⁊ ad dolorem stomachi: ⁊ ilioyū. **Re.** aloes scamonee. s. p̄parate absinthij pulpe colloquintide. añ. mastice dimidium vnius predictoz. cōficiant cū succo absinthij vel feniculi vel solatri. **Quare** enīz he pillule dicunt cochie. Lochie. i. capitales a cochos qd̄ est caput. **Pillule** quare dan̄ in impari nūero: est. p̄p̄t agozas. n. posuit in impari nūero virtutē m̄tam. ⁊ dixit nūerū sparē masculū. i. gū p̄fectiorem. Et ob hoc vulgares sequētes etiā credit qz dādo eas in numero impari sit maior p̄fectio: ⁊ multi errāt. Nūc⁹ enī nō est p̄ncipiū actiōis ⁊ passiōis. vt s. metaph. cōmē. 2. Et ideo facta dōsi cōuenienti medicine pōt reformari numero pillularū par ⁊ impar rē. **Descriptio. 44.**

Pillule cochie Almansozis. i. capitales. cochos enī grece idē est qd̄ caput latine. caput. n. mirabiliter mūdificat: ⁊ maxime ab hūioribus grossis ⁊ frigidis. cōservant cephalicis: ⁊ emigraneis. **Re.** sp̄rum hieie simplicis. 3. r. colloquintide. 3. iij. ⁊ 3. i. scamonee p̄parate 3. ij. 5. turbith: sificados. añ. 3. v. terantur hec: ⁊ cōficiat cū vino albo. **Pillule** fuerūt inuente. p̄mo p̄pter eamū minorē displicentiā in gustu: cum vniuersalē cōponant ex rebus amaris. sc̄do vt magis a remotis attrahāt: q̄to enīz medicina longiori tēpore stat in stomacho: tanto magis a longinquis attrahit. **Descriptio. 45.**

Pillule arabice Nicolai: s. oēs dolore capitis purgantes mirabiliter oēs humores: generātes letitias: ⁊ mentē acutes. visum auditum: ⁊ memoriam restaurātes scotomiā vertiginē oculos deutes: gūgiauo: stomachū: plenē purgant omnib⁹ hīs cōsecetes.

Re. aloes electi. 3. iij. bilonie. i. radice cucurbitē saluaticę quoz generū mirabolanoz mastice: diagridij: assari: rosarū. ana. 3. i. croci. 3. i. castorei. 3. ij. Terantur omnia: ⁊ cōficiant cū succo feniculi vel absinthij.

Si in pillularū descriptiōe reperit scriptum scamonea suppleat. i. p̄parate. Nec vllō mō nō p̄parate ponat: quia longa mora nō pōt p̄parari. vt in electuaris supra declarauit: eo qz earū virtus nō transit sex mēses. Sed semper diagridij est ponendum. **Descriptio. 46.**

Pillule assaiet znu. in prima sen tertij. in cap. de canonib⁹ vniuersalibus curationis capitū. ⁊ exponit a gentili in hunc modū: q̄ facilius sine molestia caput purgant ⁊ mūdificāt. **Re.** pulueris hieie: sp̄rum hieie simplicis. 3. ij. mirabolanoz. citri. mastice. añ. 3. i. aloes boni. 3. 5. Terant. ⁊ cū vino optio fiat pille seu massa. **De mirabolanois nota** qz aliqui reperit scriptum in recepta mirabolanozū absolute: tunc de omnibus mirabolanois est intelligendū. s. de quinq; generibus mirabolanoz. Si vero scriptū reperiat mirabolani absolute. de citrinis est intelligendum tanq̄ de melioribus ⁊ perfectioribus. **Descriptio. 47.**

Pillule stomatice Mesue descriptiōe sua: q̄ in gtdari ⁊ accipi possunt oī tpe. ⁊ sunt ille que sunt in vsu: que caput ⁊ stom̄ m̄ro mō mūdificāt. **Re.** turbith. 3. r. mastice. 3. 5. rosarū. 3. ij. aloes. optimi. 3. xvij. qd̄ est ad pōdus oīum. Terant ⁊ p̄ficiantur cū succo absinthij: ⁊ referua. **Tres** alias descriptiōes pillularum stomaticaz ponit Mesue quas vide si placet.

Hic nota qz si zinziber cum turbith ponere fortificat ret opōnē eius. Nā turbith sui v̄tute. ⁊ de se flegma subtile trahit. s. si cū eo zinziber admiscet fortificādo ipsū facit qz attrahit ē flegma grossū. **Descriptio. 48.**

Pillule imperiales magalea: ⁊ sunt ille que sunt in vsu: ⁊ bone ad digestionē. ⁊ virtutē digestiua cōfortandā: mūdificantes stom̄ ab oib⁹ putridis ⁊ prauis humorib⁹: ⁊ dicunt imperiales: vel qz fuerunt a quodā iperatore inuēte. vel quia sunt multū in vsu ap̄ reges ⁊ p̄ncipes. **Re.** nucis mus. spice croci ligni aloca cardamōi. s. maioris ⁊ minoris garofiloz amomi: cinnamomi: zinziberis: galagezedoarie: cubebari: macis. añ. mastice: feniculi. s. seis carpoballami quinq; generum mirabolanoz: turbith electi: manē: agarici: sene. s. folliculi. añ. 3. 5. reubarbari ad pondus oīum. s. 3. xvij. 5. aloes ad pōdus oīum. s. 3. xvij. Terant oia ⁊ aloes de perse deinde cōficiant cū optio vino albo. ⁊ inunctis manibus cum oleo laurino reforment: ⁊ referuentur.

Sene cuz simpliciter scriptū reperit in cōpositis solutivis vel lenitiuis de folliculis semp est intelligēdū. Cū magis solutiuū ⁊ meliores sint. **Descriptio. 49.**

Pillule cōmunes Aucēne prima sen q̄rti. tractatu q̄rto. cap. gnto. ⁊ sunt de illis ex quib⁹ fit p̄seruatio ⁊ euasio a pestilentia. ⁊ cōsimilē descriptiōne posuit rasis in quarto Almansozis in capitulo de pestilentia ⁊ eius cautela. **Re.** aloes electi. 3. ij. myrrhe croci. añ. 3. i. Terant: ⁊ cum vino optimo fiant pillule.

Pillule oēs p̄scripte ⁊ infra scribende exhibēde non sunt imediate post ipsarū cōpositionē. sed saltim standū est per quidecim dies: vt possint simul cōmisceri. Et tunc agent opatiōne suā rōne cōpositionis. Secus autē faciunt si ante dictū tempus exhibeant. vtrū autē in illo tpe fermentent. ⁊ nunq̄ dici possit v̄a fermentatio: Satis in q̄stioncula mea de narcoticis per lōgū p̄cessum declarauit: qz videre vult ad illā recurrat. **Descriptio. 50.**

Pillule de agarico Mesue. mūdificantes pectus ab humoribus grossis ⁊ putridis: ⁊ cōsecetes asmatū: ⁊ tussi antique. **Re.** agarici electi mastice

elo. ana. 3. iij. radiceis lilij celestis. i. ieros p'assij. ana. 3. i. turbid. 3. v. specierum hiere pigre. i. simplicis. 3. iij. colloguntide sarcocolle. ana. 3. g. myrre. 3. i. teratur omnia: 7 conficiantur cum vino cocto idest cuz sapa vel rob vel tula. quod idem significat.

In illis pillulis soleo apponi loco agarici facere agari- cum trociscatum: eo quia in eis sunt multe medicin. ve- nenose. 7 sepe nulle sunt medicine earum venenositates refrangentes. adeo refracte esse debent medicine appo- nende. vt sunt trocisci alandal: 7 agaricus trociscatus. 7 tu nota.

¶ Descriptio. 51.

Pillule bichthie Mesue in sua de appropriatis. ca. de cura tussis sicce: que sunt siende si- cut lupini: 7 tenede sub lingua: cōferentes rancedini vo- cis: 7 asperitati: 7 tussi calide 7 sicce. **¶** Succu liquorie zuechari albi. an. 3. g. amidi dragaganti: amigdalari dul- cium excorticatarum. ana. 3. iij. s. terantur omnia 7 cum mucillagine: seminis citoniorum fiat massa.

¶ Species omnium pillularum grosso modo sunt con- terende. 7 per raram staminiam transferri debent. 7 sic me- lior est sua operatio: 7 a lōgin quozibus partibus attra- hant. ratio supra est assignata in electuarijs solutiuis. Et ex his finis fit tertie distinctioni. que fuit de medici- nis solutiuis. Cum igitur non minori iactura Joannes fransice mi pillule ab apothecarijs exhibeantur q̄ con- sectiones. Si tempore debito non exhibentur. ideo mo- dum exhibitionis inscribam ne sua imperitia ac temerit- ate viri ad aliquas graues egritudines incurrat. **¶** Pil- lule que dantur q̄tū nanc nostro proposito spectat aut- dantur ad euacuandū aliquale materiā in stomacho exi- stentē. 7 tunc dari debent ante cenā immediate. Aut ad euacuandū aliquā hūiditatē cerebri. 7 tunc post cenam per duas horas saltes exhibende sunt. 7 hoc intelligatur de pillulis non scamonearijs 7 leuibus. vt masticine ele- phangine de hiera. f. 7c. Aut danē ad purgandū humo- rem loco medicine. 7 tunc dari debēt facta digestioe ci- bi in stomacho: 7 post eas tardandus est cibus saltē per horas sex. 7 hoc modo doctores exhibent iudicant.

¶ Incipit quarta distinctio. Que est de trociscis. 7 conti- net. lxx. descriptiones. **¶** Quarum prima est.

Trocisci Diarodon Mesue: quoz in- uamētū est magnū ad febres antiquas 7 febres p̄mixtionū: 7 febres fleg- maticas: 7 febres in quibus coarctat for- ma. **¶** Foliozū rosarū rubearū aureos. vi. i. 3. 4. spice aureos. 3. i. 3. iij. liquorie aureos. 3. i. 3. iij. 5. ligni aloes aureos. 3. i. 3. iij. spodiū de cana aureum. i. i. 3. i. 3. cro- ci aureus. 3. i. 3. iij. 7 gra. v. masticis. 3. ij. conterantur om- nia: 7 conficiantur cum vino albo optimo in forma pil- lula sed in medio deprimantur. **¶** Quid sit trociscus nota. Est trociscus compositio quedam ex diuersis pul- ueribus 7 speciebus mediante aliquo liquore aggrega- tis. 7 dicitur trociscus a trocos quod est rota. quia tro- ciscus est similis rote curru.

¶ Descriptio. 2.

Trocisci de rosis maiores Mesue solutiui: q̄ sto- machum 7 epas confortant: 7 conserūt febri flegmatice euacuando 7 abstergendo humorosita- tem stomachi. **¶** Foliozū rosarū. 3. x. liquorie. 3. v. Spice. 3. ij. 3. scamonee preparatē. 3. iij. conteratur hec: 7 conficiantur cum vino albo optimo. **¶** Quare autēz trocisci fiant. est vt medicine possint melius conseruari: acquirunt etiam ista permixtione aliquam virtutem cō- fortandi. quam prius per naturam non habebant.

¶ Descriptio. 3.

Trocisci de rosis maiores Mesue plurimorum inuamentozū. quoz maius est ad dolo-

rem stomachi: 7 malitiam digestionis: 7 eis pprie quib⁹ corumpitur forma 7 principia hydropisio: 7 ad febres antiquas. **¶** Foliozū rosarū. 3. 5. ligni aloes. 3. ij. masticis. 3. 5. absinthij: spice: cinnamomi: cassie lignee: florum squinanti. ana. 3. i. conterantur: 7 fiant trocisci cū vino albo optimo. **¶** De floribus squinanti nota. Non enim ad nos portantur. sed ipsorum loco ponimus ra- mi partem.

¶ Descriptio. 4.

Trocisci de eupatorio 7 rosis Mesue: expertozū inuamentozū ad febres antiquas: 7 cō- positas: 7 ad dolorem epatis: 7 oppilationem: 7 icteriti- am. **¶** Foliozū rosarū. 3. i. spice. 3. iij. raved seni. i. reubarbari. 3. 5. spodiū. 3. i. 5. liquorie. 3. iij. 5. succi eupat- torij. 3. x. terentiabin: 7 accipitur eius loco manna dissol- lute in succo prescripto. 3. ij. 7 fiant trocisci. Conterendo prius omnia. **¶** Liquiritia si simpliciter scripta reperit- tur de radice sicca semper intelligitur. de qua due tan- tum partes vsui medicine conueniant scilicet radix 7 succus.

¶ Descriptio. 5.

Trocisci de reubarbaro Mesue: conferentes ad dolorem epatis: 7 opilationem ipsius. et ad apostemata eius: 7 antiquas egritudines in ipso: 7 hy- dropisum: 7 corruptionem forme: 7 icteritiam. **¶** Ra- ued boni. i. reubarbari. 3. x. succi eupatorij. 3. 5. rosarū. 3. iij. spice anisi. i. seminis rubee tinctorum: seminis apij: ab- sinthij: assari. ana. 3. i. amigdalorum amararum. 3. 5. con- terantur: 7 fiant trocisci de aureo vino pro singulo.

¶ Nota q̄ isti trocisci. quia non possunt reformari cū su- prescriptis humiditatibus ipsi in gradientibus. ideo addatur de succo eupatorij in tantum q̄ reformari pos- sint: 7 quemadmodum dixi de istis. ita de ceteris intelli- gatur sequentibus.

¶ Descriptio. 6.

Trocisci de camphora Mesue: valentes ad fe- bres multe inflammationis: 7 sitim vebe- mentem. 7 incensionem colere rubeebullitiones san- guinis: 7 supercalesfactionem stomachi 7 epatis: 7 icteri- tiam. 7 conserunt ethicis: 7 ptificis. **¶** Foliozū ro- sarū. 3. 5. spodiū de cana. 3. ij. sandalozū citrinozū. 3. ij. 5. croci. 3. i. seminis citrulli: seminis cucumeris: sem- nis melonis: seminis cucurbitē: dragaganti: gummi. i. arabici: spice. an. 3. i. ligni aloes: cardamomi. i. maioris 7 minoris. amidi camphore an. 3. ij. zuechari albi: terenti- bin. loco eius accipitur manna ana. 3. iij. conterantur: 7 conficiantur cum mucillagine psilij facti in aq̄ rosata. **¶** Ad faciendum mucillaginem psilij accipiendū est. 3. i. seminis. 7. 3. iij. aquę: 7 non solum de hoc semine intel- ligas: sed de omni re de qua mucillaginem facere inteli- dis. **¶** Nota 7 insuper q̄ sunt quidam ignari apothecarij qui frangunt dictum semen ad faciendum mucillagi- nem: 7 male eo quia interior 7 medullaris pars est ca- lida. superior vero est frigidissima. hoc in loco querim⁹ infrigidationem. 7 haberemus intensissimam calesfactio- nem 7 non solum confrangendū non est. sed nec diu in aqua debet dimitti propter causam supra allegatam de- confractione.

¶ Descriptio. 7.

Trocisci de spodio Mesue: qui sunt vltimi ad fe- bres acutas: 7 inflammationes stomachi 7 epatis: sitim veberementem. **¶** Spodiū. 3. 5. rosarū rubearū. 3. vij. seminis portulace: succi liquorie. ana. 3. ij. quatuor semina cōmuniū frigidozū maiorū: gū- mi arabici: dragaganti: croci. ana. 3. i. 5. conterantur oīa. 7 fac trociscos: cum mucillagine psilij.

¶ Quatuor semina cōmuniū frigida maiora sunt ista. semen melonis: cucumeris: cucurbitē: citrulli: qua- re si quatuor semina cōmuniū maiora scripta reperian- tur suprascripta ponantur.

Confice cum mucillagine psilii: vel citoniorum: vel alterius cuiusvis. et est intelligendum quod fieri debet in aqua communi: et hoc intelligas in omnibus in quibus non specificatur liquor: in quo fieri debet etc.

Sunt qui in istis trociscis non ponunt nisi quattuor res a succo liquiritie supra. Sed non sunt tante virtutis quare ponenda sunt alia quattuor. et fiant ut supra et erunt efficacissimi.

¶ Descriptio. 8.

Trocisci de spodio cum semine acetose Mesue: et ferentes ad febres colericas cum quibus et epatis: et sitim continuam. **¶** Recipe rosarum rubearum. 3. i. 5. spodi. 3. r. seminis acetose. 3. vj. seminis portulace: seminum coriandrorum preparatorum et torrefactorum sumach. ana. 3. ij. 5. amidi assiterberorum balustiarum. ana. 3. ij. gummi arabici ass. 3. i. 5. conterantur omnia. et conficiantur cum succo agrestis. id est cum succo vite acerbe.

¶ Modus assandi gummi arabici et omnes gummas: gumme franguntur in frusta ad magnitudinem ciceris: deinde accipe patellam vel bernacium et calefac fortiter calefactione. deinde ab igne remota ponant supra gumme. et sine intermissione misceantur. et super dictam laminam calidam semper miscendo permittantur donec albefcant. et si illa caliditas non sufficit calefiat de novo remotis tamen gummis: deinde recalefactis supra gumme ponantur: et misceantur donec albefcant et albefacte remoueat: quia assate sunt. et hoc modo facias de omnibus gummis.

¶ Coriandrorum semina hoc modo preparantur: bene cum aqua communi lauantur ut ab eis puluis amoueatur. deinde ab aqua extrahantur. et supra ea infundatur acetum fortissimum et in eo dimittantur per dies nouem. et omni die ea mouendo: et elapsis nouem diebus ab aceto remoueat. solum ad ericandum apponantur: et sic preparati dicuntur. Sed vnum nota quod bene ericantur ab aceto permittantur aliter acquirere malum saporem.

¶ Semina coriandrorum hoc modo torrefiunt. Calefiat bernacium vel patella ad ignem mediocri caliditate. deinde supra semina ponantur que torrefieri debent. et sic supra ponantur et ducantur hinc et inde donec calores videntur sentiant: scilicet per omnes eius substantiam: deinde remoueat. et hoc modo omnia semina torrefiunt.

¶ Preparantur autem coriandrorum semina: ut quedam venenositates que in eis est amoueatur. Torrefiunt ut magis stiptici reddantur. Torrefactio enim idem est quod semicoctio.

¶ Amidum assatur ut sunt gumme ducendo super laminam bene calidam. Et cum incipit eius naturalis color alterari resouet: et assum est.

¶ Descriptio. 9.

Trocisci de berberis Mesue pmi: qui sunt in vicia boni ad febres inflammativas. extinguunt enim eas: et sitim angustiosam. **¶** Recipe berberorum: aut succi eius. spodi: succi liquiritie: seminis portulace. ana. 3. ij. rosarum. 3. vj. spice: croci: amidi: dragaganti. ana. 3. i. seminis citrulli. 3. ij. 5. camphore. 3. 5. conterantur omnia: et conficiantur cum 3. ij. mane dissolue in succo berberorum. Et si succus non reperitur dissoluantur cum decoctione ipsorum: et refozmentur.

¶ Gummi si simpliciter scriptum reperiat de gumma arabica est semper intelligendum.

¶ Trocisci a pillulis in tribus diuersificantur. scilicet quantitate: operatione: et exhibitione. In quantitate diuersificantur: eo quia in maiori quantitate formantur. Unde trocisci semper debent formari ad quantitatem. 3. i. ut di-

ctus est de trociscis de tyro. et pillule enim a remotis trahunt trocisci vero non attrahunt. tertio diuersificantur in exhibitione: quia trocisci semper debent exhiberi cum aliquo liquore vel succo habente respectum ad proprietatem trociscorum non autem pillule.

¶ Descriptio. 1.

Trocisci de absinthio Mesue: qui conferunt febribus antiquis: et aperit opilationes epatis: et stomachi: et confortant stomachum: et conferunt dolori membrorum nutritionis: et confortant appetitum. **¶** Recipe absinthij fici rosarum anisi. ana. 3. ij. rauid. l. reubarbari: succi eupatorij: assari. amigdalatum amararum: spice: masticio: folij. ana. 3. i. conterantur: et fiant trocisci cum succo endi.

¶ Necessitas et causa compositionis trociscorum est conseruatio alicuius rei longo tempore: et comoditas portandi. Alia est: quia medici aliquando volebant dare aliquas res cum tota substantia et puras. et hoc modo preparari iusserunt. Alij vero dicunt quod trocisci fiunt ut medicine possint melius conseruari. acquirunt etiam aliquam virtutem confortatiuam per artem quam prius per naturam non potuerunt habere.

¶ Descriptio. 11.

Trocisci de alchechengi Mesue: mirabiliter confortantes ad vlcera in renibus: et vesica: et dolorem quando mingitur. **¶** Recipe granorum alchechengi. 3. ij. seminis citrullorum: seminis albarbece: seminis cucurbitae. ana. 3. ij. 5. boli armeni: gummi arabici: thuris: sanguinis draconis. semis. papaueris albi: amigdalatum amararum: succi liquiritie: dragaganti: amidi: granorum pini. ana. 3. vj. seminis apij: charabe boli. id est terre sigillate: iusquam: opij. ana. 3. ij. conterantur omnia: et conficiantur cum aqua mellis: vel in lep violato.

¶ Batece semen. est semen cuiusdam melonis in diuinitate ad situm dicitur cucumeris bene maturi: quod anguria alio nomine appellatur. sed si semen illorum non reperit apud nos ipsorum loco accipe possumus semina melonis nostrorum.

¶ Amigdale amare et quattuor semina ponuntur in hac descriptione trociscorum hac ratione. bolus enim armenus et sanguis draconis habent stationem et moram in primis venis et sua virtute illas non trascendunt: sed quia in hoc casu indigemus ad solidandum cum sua stipticitate ad vesicam vadant et per se non possunt. ideo possunt auctores amigdalas et semina frigida ut penetrationem faciant. et ad locum ducant. **¶** De bolo nota: quod bolus idem est quod terra sigillata que in multis proprietatibus est similis bolo armeno. et adhuc habet excellentiorem virtutem et operationem.

¶ Descriptio. 12.

Trocisci de capparibus Mesue: resoluentes duritiam splenis: et ventositatem. **¶** Recipe corticis radicis capparorum: seminis agni casti. ana. 3. vj. nigelle calametri: succi eupatorij: acori. l. radices amigdalatum amararum: nasturtij folioz: ruthe: aristologie rotunde. ana. 3. ij. ciperi: scolopendrie. ana. 3. i. armoniaci. 3. 5. dissoluantur armoniacum cum aceto forti: et cum dicto aceto trocisci refozmentur conuertendo omnia alia.

¶ Capparorum radix et genestre florea colligendi sunt in mense decembris.

¶ Trocisci conseruantur vsque ad sex menses: et debet formari in forma rotunda: et deprimi in medio: et habet bonam virtutem. et cum transeunt dictum tempus amittunt virtutem. et hoc de omnibus trociscis est intelligendum. Exceptis trociscis stelle qui conseruantur vsque ad duos annos.

¶ Descriptio. 13.

Trocisci de eupatorio Mesue: conferentes ad febres antiquas: et rigorem eorum: opilationem epatis et splenis. aperiant et sunt medicina bo-

na apostematum in ipso: 1. ictericis. 2. principio hydro-
pisis. **C** Et terrenabit si est. si non loco eius accipitur
manina: succi eupatorij. ana. 3. i. rosarum. 3. 5. spice. 3. ij.
raued. idest reubarbari: assari: anisi. ana. 3. ij. 5. podij. 3. ij.
5. conterantur omnia: 7 fiant trocisci cum succis herbarum: 7 referuetur.

C Succis herbarum sunt succi ex quibus componitur si-
rupus de bisantijs. Et sunt quattuor. scilicet succi endi-
uic. succi apij. succi lupulorum. succi boraginis vel bu-
glosse. 7 ex his succis dicti trocisci reformantur: qd si ha-
beri non possent ipsorum loco accipere possemus siru-
pum de bisantijs.

C Descriptio. 14.

Trocisci de charabe Mesue: abscondentes sangui-
nem de omni loco emanationis eius.

C Recipe charabe. 3. vj. cornu cerui adusti: gummi ara-
bici adusti: corallozorum adustorum: dragaganti: hypo-
quistidos: balauitic: masticio: lace: papaueris nigri: assi.
an. 3. ij. thuris: croci: opij. an. 3. l. 5. conterantur omnia: et
fiant trocisci cum mucillagine psilij. **C** Modus com-
burredi omnes gummas 7 cornu cerui 7 coralloz talia
est. terantur 7 ponantur in olla terrea: 7 ponantur in fur-
no: 7 dimittantur per totam noctem. si quod posuisti si-
ue coralli vel cornu cerui vel gumme sūt combuste ex-
trahat. aliter iterum in sequenti nocte in furno apponan-
tur: 7 tantum apponantur qd comburantur. 7 referua: 7
habes combustionis modum. Et hoc modo concubilia
omnia comburantur: 7 ossa animalium 7c.

C Operatio ignis in medicinis est triplex. quedam enim
torrefiunt: 7 cognoscuntur quando sunt torrefacte: quia
cum calor penetrat totam substantiam. medicinetic
operatio est perfecta. 7 per illam remouetur quedas par-
ua humiditas que in medicina erat. Secunda operatio
est assatio per quam remouetur pars humida: 7 viscosa
subtilitatur. vt in semine lini. ipsius assatio cognoscitur:
quia quando incipit in superficie colorem mutare. 7 ad-
contrarium quod ante erat reducitur assata est. Tertia
operatio est combustio. 7 hoc fit transmutando virtutē
vnam 7 fortificando aliam. vt in reubarbaro 7 mirabola-
nis. quando comburantur pars subtilis solutua debi-
litatur: 7 terrestria stiptica auget. Et ipsius combustio
cognoscitur quando naturalem 7 proprium colorem
in tota ipsius substantia deperdit 7 alium acquirit. tunc
combusta est. Et hoc notent bene apothecarij.

C Medicina ser de causis aduritur. prima vt eius acui-
tas amoueat: vt de vitriolo. secunda vt per adustionē
acuitas acquiratur. 7 sic lapides aduruntur. 7 in calcem
transmutantur. tertia quando ipsa est valde grossa: pro-
pter quod ipsa ad partes remotas non potest penetrare
nisi subtilietur. vt cornu cerui. quarta vt melius possit
conteri vt sericum. quinta vt malitia medicine remouea-
tur. 7 sic scorpionis aduruntur. sexta causa vt humidi-
tas superflua cōsumatur. 7 sic mirabolani 7 omnes me-
dicine que dantur contra fluxum ventris aduruntur. vt
auseratur gūmositas illa per quam laxabant.

C Papauer si simpliciter scriptum reperitur semper de al-
bo stelligatur. 7 de semine non de alia parte plate. **M**o-
dus vero assationis eius est sicut cetera semina: supra in
viadrugaganto calido. **C**lare modum reperies.

C Descriptio. 15.

Trocisci de myrrha. Rasio. ix. Almanozio capi-
tulo de prouocatione menstruozum: op-
timi 7 efficaces in prouocatione menstruozum. **C** Re-
cipe myrrhe. 3. ij. lupinorum optime tritozum. 3. v. folio-
rum ruthe. mentastri. pulegg. cimini rubei tinctozum
asse. idest asse fetide serapini: oppoponaci. ana. 3. ij. conte-

rantur omnia: 7 conficiantur trocisci cum aqua in qua
bullierint 7 cocte fuerint. 3. ij. seminis iuniperi.

C Notent apothecarij vt suis erroribus corrigantur. **N**az
reperitur in receptis assa simplicis. scilicet scriptum: 7 ide-
est quod assa fetida. Et asse duplici si: 7 idem est quod
thimus: quare hanc notate differentiam. Et ideo in cō-
positione multi errant ponentes thimus pro assa fetida.

C Si reperitur scriptum in receptis simpliciter rubei
vel rubea semper debes intelligere de rubea tinctorum
que est quedam radix cum qua tinctoros in rubeuz tra-
gunt.

C Descriptio. 16.

Trocisci de terra sigillata Mesue: inuentione no-
stra qui sunt in vsu: vltimi iuuamenti ad
sputum 7 ad egressionem sanguinis: 7 proprie sumpti
cum aqua arnoglosse: 7 limi super frontem sedant flu-
rum sanguinis ex naribus. 7 limi super matricem se-
dant fluxum menstruozum: 7 quandoqz ingiuntur in
matricem: 7 in vesicam: 7 liniuntur partes peccinios: et
omne membrum emanationis sanguinis. **C** Recipe
sanguinis draconis: gummi arabici: assi: ramich. idest
cuiusdam compositionis infra describende foliozum
rosarum: seminum earum: scilicet rosarum: amidi: assi.
podij: achate: lapidis emathitis: euhsitides. idest hypo-
quistidos: balauitic: boli armeni: seu luti armeni. quod
idem est. terre sigillate sebedengi. idest seminis canapis:
coralli. scilicet rubei charabe. ana. 3. ij. margaritarum:
dragaganti: papaueris nigri. ana. 3. l. 5. seminis portu-
lace: asse cornu cerui vstitur: thuris: gallarum: croci. an. 3. ij.
conterantur omnia: 7 fiant trocisci cum aqua arnoglos-
se. idest cum aqua plantaginis: 7 hi sunt sine opio. Sed
si cum opio facere vis addas supra scriptis opij thebaic.
ci. 3. ij.

C Differentia est inter sedenagi 7 sebedengi. sedenagi
idest lapis emathitis. sebedengi vero idem est quod se-
men canapis. contrarie tamen opinionis fuerunt Sen-
tilis 7 Chulstophorus de honestis exponentes de men-
te aliquozum qd est sumus terre sebedengi non semen
canapis. Ego vero apponi facio dictum semen: cuz ma-
gis hoc in casa conueniat. **C** Varia est opinio inter ho-
mines de semine rose. quidam enim dicunt qd semina
rose sunt quedam grana que reperiuntur inclusa in il-
la parua grossitie que sustine folia rose: et sunt pilosa.
Quidam dicunt qd non illa. sed illa sunt que reperiuntur
in medio rose habentia colorem glaucum: 7 ista opi-
nio est falsa. Nam illa a doctoribus appellatur antera.
Prima ergo opinio est vera: eo qd semen alicuius dicitur
esse. illud quo seminato producit sibi simile. sed hoc
facit illud semen pilosum grossitudinis grossi magis nō
rotundum. sed compressum quod reperitur apertiendo
illam partem grossitiem: vt supra dictum est. 7 vulgo
dicitur grattaculo. Et colligendum est de mense Mag-
vel Aprilis. **C** In receptis quando simpliciter scriptum
reperitur coralli rubei apponendi sunt: de eis intelligen-
do. 7 non de alijs. Si vero scriptum reperitur corallo-
rum 7 de rubeis 7 albis est intelligendum. **C** Hypoqui-
stidos. idest succus ipsius herbe in medicina apponitur:
vt supra dixi: qui fieri debet in mense Aprilis 7 Magi: et
vsui referuari.

C Descriptio. 17.

Trocisci de aniso Mesue: qui auferunt febres an-
tiquas: 7 aperiunt opilationes: 7 emen-
dant malitias epatis. **C** Recipe anisi scilicet seminis eu-
patorij. ana. 3. ij. seminis aneti: spice: masticio: folij abstu-
thij: assari: apij. scilicet seminis. amigdalorum amara-
rum. ana. 3. 5. aloes. 3. ij. conterantur omnia: 7 fiant tra-

cisci cum succo absinthij.

T Amigdalorum si simpliciter scripte reperiantur: et ab solute: tunc de amaris est intelligendum: et non de alijs nisi exprimat. Et quia dulces competunt elui. Ama re vero vsui medicine.

Medicine que sumuntur a superfluitatibus anima lium debent sumi ab animalibus viuentibus sanis et te pore vero: vt cornu cerui etc.

Descriptio. 18.

Trocisci de agarico extracti ex dictis Mesue capi tulo de agarico: et sunt incolumes: et hoc modo agaricus communiter preparatur: et dicitur aga ricus trociscatus: cuius magnificata est operatio. De quo Democritus dixit quod est medicina familie: quia ad singulas partes corporis comoditatem affert. **R**eci pe agarici electi et mundi. 3. i. 5. salis gemme. 3. 5. fingi beris mundi. 3. i. 3. i. conterantur omnia: et cum oximel le simplici fiant trocisci: vel in pasta permittant. Aliqui sunt qui hanc compositionem faciunt: et relinquunt in pasta: et dicunt quod tunc appellari debet agaricus trociscatus. Si vero reformant ad formam trocisci quod tunc appellandi sunt trocisci de agarico. Sed ipsorum salua pace sub quacumque forma appellari possunt et agaricus trociscatus et trocisci de agarico.

Descriptio. 19.

Trocisci alandal Mesue: qui ponuntur in hiera hermetis: et in alijs confectionibus lo co colocoquintide: et sic generaliter faciunt apothecarij. **R**eci pe colocoquintide albe et bone mundate a gramis interioribus. 3. r. incidatur cum incisoria incisione mi nuta: et fricetur: manibus prius tamen inunctis cum oleo rosato: deinde accipe dragaganti. Summi arabici bdellij. an. 3. 5. et gra. xv. aque rosate. 3. iij. in fundant pre scripte gumme in dicta aqua et dimittant per dies quat tuor: et cum dictis mucilagibus fiant trocisci de di cta colocoquintide subtiliter incisi: et exsiccent in umbra. Deinde iterum terantur contritione bona: et iterum co fice cum glutine eorum: et facias trociscos: et iterum ex siccent in umbra: et referua.

Summe colligende sunt anteq̄ indurent et minoren tur: quia si non colliguntur illo tempore reducuntur in puluerem: et virtus ipsarum deperditur.

Quare autem medicine coagulens est vt virtus calida que in eis est extinguat vel in totum remoueat.

Descriptio. 20.

Trocisci diacozalli Nicolai: qui ingrediunt deseri ptionem tyriace de mete Saleni. **R**eci pe cozalli rubei: cinnamomi: myrrhe: amomi: papau eris albi. ana. 3. 5. squinati: croci. an. 3. ij. calami aromatici xilobalsami: cassie lignee: folij masticijs: polij su. id est va leriane: assar: pedis columbini. ana. 3. i. Conterant om nia: et cum vino optimo forment trocisci de solido vno pro singulo. **H**ic incidenter est notandum quod habet defectum appetitus nunq̄ debet vti croco: et hec est re gula generalis: quoniam malum fastidium generat: hoc Johannes de sancto amando in fine opusculi sui.

Descriptio. 21.

Trocisci de tyro Nicolai: qui etiam in magna ty riaca Saleni ingrediuntur: et inde sortita est nome tyriaca. **R**eci pe tyros longitudinis vnus palmi existentes: oculos habentes rubeos: et linguam mobilem: et cornua in modum grani frumeti. Caput et caudam tribus digitis mensuratis abscinde: medius q̄ remanet excorta. Et intestinis protectis optime dulci

aqua lata: et in dicta aqua pura et munda coque donec spine a carnibus separentur: postea spinis proiectis car nem in marmoreo mortario tere. Et comixta eiusdem ponderis farina ozobi vel panis frumenti assi cum iure suo tempera: et fac inde trociscos: et referua.

Trocisci isti non debent esse multe quantitatis: et bene in medio sunt compzimentandi: et in umbra exsiccandi. Et in sua bonitate et virtute per annos seruant et non plus.

Descriptio. 22.

Trocisci de squilla Nicolai qui etiam ingrediuntur compositionem tyriace. **R**eci pe squillam integram et diuide: anteriorem et posteriorem partem abijciendo: mediam vero partem inuolue in pasta fermentata: et in furno coque: cocta abstrahat de pasta: teratur in mortario bene: et tantundem farine ozobi adde: et exinde trociscos reforma cum vino vel melle pu ro et mundo: et in umbra exsiccentur. Et si deest ozobum tantundem panis assi subtilissime trit pone.

Mel purum et electum hoc modo cognoscitur et habet sex conditiones prout infra scriptum. Primo debet esse vernale: quia illud melius est hyemali. Secundo quod sit rubeum. Tertio quod sit graue: vnde quod in fundo est melius est. Quarto quod sit dulce: quia quanto dulcius tanto melius. Quinto quod sit densam: quod quanto densius tanto perfectius. Item mel apum melius est q̄ melle canne.

Commemorare et insuper quod infra tangetur: quod squilla cum cultello ferreo non est incidenda: nec interior et exterior pars accipienda: causa autem infra assignabitur in tractatu syruporum et loch.

Descriptio. 23.

Trocisci Alindaracaron: id est Andronici Auic. quinto canonis: et est tertia descriptio: qui ingrediuntur compositionem tyriace magne An dronici. **R**eci pe asselibet: id est arboris cornute vel mespili. 3. vj. squinati. 3. i. calami aromatici: myrrhe: as sari: xilobalsami: id est ligni balsami. ana. 3. vj. cinnamomi: amomi. ana. 3. ij. cassie lignee. 3. vj. amaracon: id est maiorane. 3. xx. ipice inde. 3. xvj. polij. 3. vj. myrrhe. 3. ij. masticijs. 3. vj. croci. 3. i. 5. conterantur omnia per se: et fiant trocisci cum vino albo.

Species trociscoz omniuz subtilissime conterende sunt: et per spissum fetatuz traseunde: vt melius per oia membra transire possint et per paruas venas.

Asselibet dicit Gentilis quod ignorat quid sit: sed eius loco d̄z poni xilocarates. xilocarates nota: id est arbor cor nuta: que est arbor portans cornales vel mepilos loco summitatis alterius accipi potest: vt ab antiquis docto ribus colligere potuit etc.

Descriptio. 24.

Trocisci de vipera Auic. quinto canonis: qui sunt trocisci de tyro: qui ingrediunt ty riacam. Ratio tamen et Andronicus melius ostendunt de forma vipere q̄ faciat Auic. sc. vipas nouiter captas: et abijciant a parte capitis eius quatuor digiti: et similiter a parte caude ipsius: medium v̄o q̄ remanet seruet: et aperiat: et extrahantur viscera eius: et proprie fel eius. Et bene abluatur cum aqua salita ablutione exquisitissima: hoc facto decoquantur in aqua bñ salita: et cum eis addatur anetum: et coquantur leui coctione: donec leuis fiat col lectio carnis ab osse ipsarum: et carnes earum in morta rio lapideo bene pistent: deinde misceant cum quantita te equali tortellaz de sens bene contritarum: et fiant trocisci cum iure earuz: et qui eos facere vult vngat digitos suos oleo balsami: et fiant trocisci parui bñ copressi: qui

er' eccentur in ymbria: per annum conseruantur: et admi-
nistrentur rē.

Vipera de qua suprascripti trocisci fieri debent debet
habere has conditiones. Primo debet habere planum
et latum: apud propinquitatem colli debet esse minuta
et subtilis: valde lauda curta: strepitum faciens et soni-
tum in incessu: velox motu: et aspectus eius presum-
ptuosus et audax et flava: et de flauis femina. Cuius co-
gnitio est: quod masculi habent unum dentem in omni la-
tere et femine plures: et capi debent in loco sicco: humi-
de enim sunt male: et sunt velocis motus: tenentes caput
altum ac eleuatum: et vt capiuntur illico incidatur pars
capitis et caude fm quantitatem in trociscis dictam: quod
si ab eis currit sanguis plurimus: fuerit motus eius: in
illa dispositione plurimus et mors ipsius tarda tūc scias
quod est electa. Ex vipera igitur suprascripta signa habē-
tia trocisci fieri debent.

Trocisci sint parui: imo minuti subtiles et ericcentur in
ymbria et reponant. Custodiant etiam a radijs solaribus
ante et post ericcationem. Sol enim destruit: et priuat eoa
a virtute appropriata carnibus viperarum rē.

¶ Descriptio. 25.

Galia muscata Mesue: que cerebrum et cor con-
fortat: et ingreditur in descriptionibus medi-
cinarum: et facit corporis et oris odorem bonum. **¶ Re-**
tiloaloes erudi. i. ligni aloes crudi. 3. v. ambre. 3. iij. mu-
sci boni. 3. i. gummi dragaganti liquefacti in aqua rosa-
ta quantum sufficit: et fiant trocisci: conterendo conte-
renda: et sigillentur.

Muscus enim et ambra terenda non sunt: nec pul-
uerisanda: sed dissoluenda sunt cum aqua: eo quia pul-
uerisando euaporat virtus sua: vt de gummis dixi in
recepta diadragaganti.

¶ Descriptio. 26.

Galia sebelia Mesue: que stomachum et cor con-
fortat et epar debilia: et ingreditur in medi-
cinarum: que iam incipiunt referare nodos. i. que qua-
si sunt complete dilatate. 3. i. 5. terantur contritione vl-
tima in mortario lapideo: deinde accipe ligni aloes bo-
ni et electi: gariofflorum: gummi arabici: spice inde. ana
3. i. 5. sandalorum citrinorum. 3. ij. ramich. i. cuiusdam
compositionis. 3. iij. Terantur omnia hec subtilissime: et
miscantur cum suprascriptis rosis: et simul pistando
bene miscantur humectando omnia cum pauco aque
rose infusionis gummi arabici: et iterum terantur: de-
inde iterum humectentur et terant. et hoc facias per to-
tam vnam diem: postea aromatigentur cum. 3. ij. musci
ambre et camphore. ana. aure. medium. i. 3. ij. et gra. v. et
fiant trocisci: et sigillentur.

Galia omnes species sunt subtilissime terende: et p' spis-
sum cribrum trafeunde: vt ipsarum confortatio ad lon-
ginq' membra penetrare possit.

Ista compositio est illa que intrat in aromatico nardi-
no Mesue: et de ista intelligitur euz scriptum reperitur
galia sebelia rē.

¶ Descriptio. 27.

Galia lefangina Mesue: de qua plurimi loquunt:
cerebrum: cor: stomachum et epar confortas
et omnia membra nutritionis: et linitur sup' neruos de-
biles: et confortat eos: et ingreditur in medicinis magnis.
¶ Recipe mirabolanzorum emblicozorum abiectis osu-
bis. 3. iij. conterantur contritione grossa: et ponantur
in vase vitreo stricti orificij: et super eos fundatur aque

rose lib. 5. in qua prius fuerit infusum per diem et no-
ctem rosarum siccarum: et corticum citri. ana. 3. ij. et strin-
gatur os vasis et dimittatur per dies tres: deinde iterum
infundatur. 3. iij. aque rose preparate vt supra sup' eos:
et iterum per triduum dimittatur: postea et tertio iterum
3. iij. de dicta aqua rosata preparata vt supra super eos
ponatur: et per triduum dimittatur: obturando os vasis
vt supra: vsquequo virtus in dicta aqua rosata: mira-
bolanzorum relicta sit: deinde coletur: et aque refer-
uentur: postea accipias ligni aloes boni. 3. i. Ramich.
idest illius compositionis. 3. i. 5. rosarum. 3. x. gariofflo-
rum. 3. x. spice inde. 3. iij. sandali citrini aromatici: idest
odoriferi. 3. 5. gummi arabici. 3. vj. Terant omnia sub-
tilissime: et fundatur paulatim super eos de suprascri-
pta aqua rosata colata a mirabolanzis: et intantum con-
terant: et dicta aqua tota pmisceatur cum dictis pulue-
ribus: vltimo vero aromatigentur cum camphore. 3. i. Am-
bre. 3. ij. Musci boni. 3. i. et fiat inde trocisci: et sigillentur.

Si secundum doctrinam tibi supra datam non velles
camphoram dissoluere: sed puluerisare tunc ne tota cir-
cus mortario deperdat hoc modo facias. Primo sic in vi-
cto mortario pistabis duas vel tres amigdalas: a qui-
bus erit quedam vinctuositas: que circumoluta morta-
rio non pmittit camphoram mortario adherere: pista-
tis amigdalas abijciantur: et camphora intra ponatur et
pistetur: et sic nihil de ea deperdit. Hec annotare volui
propter iuuenes: quod ego antiquos quandoq' in hoc
errare viderim: et non sine risu rē.

¶ Descriptio. 28.

Galia magna: siue regal: seu cucabaleris Mesue:
que stomachum: cor: et epar: et omnia mem-
bra nutritiua confortat: appetitum excitat: et digestio-
nem procurat. **¶ Re. succi albelab. lib. i. bulliat ebullitio-**
ne vna: deinde coletur et projiciatur super ipsum: galia-
rum recentium contritarum contritione vltima. 3. iij. et
simul bulliant: donec fiant sic mel. Deinde accipe rosa-
rum. 3. i. cardamomi scilicet maioris et minoris: lingue
quis. i. seminis fraxini: gariofflorum: nucis muscate: ma-
sticis: ligni aloes. ana. 3. vj. 5. darseni. i. cinamomi electi
3. iij. sandali masachari. i. citrini. 3. v. croci. 3. 5. gumi ara-
bici. 3. i. Terantur contritione subtilissima: et cribellen-
tur: deinde misce cum predicto succo: postea expandan-
tur omnia hec mixta sup' marmor inunctum oleo amig-
dalaz: et dimittant donec siccentur: deinde puluerisent
subtilissime: et aromatigentur cum aur. 5. musci dissoluti
in aqua rosata: et euz dicta aqua fiant trocisci: qui ericce-
tur in ymbria: et sigillentur et referuentur.

Inter doctores magna est diuersitas de albelab: qui-
dam enim dicunt quod est flos palme: vt Auicenna. quidam
quod est species dactylorum. Alij quod sunt dactili immatu-
ri: et hec opinio vera est. Sed quia non potantur no-
stram in patriam ita virides: quod succus ab eis extrahi
possit: igitur hoc modo faciendum est. Accipias da-
ctilos immaturos quantitatem quam volueris: vt li-
bras duas bene pistentur: vel minutissime incidantur:
et post incisionem apponantur ad ignem cum lib. dua-
bus aque communis: et permittantur simul bullire do-
nec aqua remaneat in lib. 5. deinde dicti dactili expri-
mantur bene in petia vel staminea: et succositas ab eis
exiens referuetur et vratur in hac confectione: et hoc fa-
cias si succum dactylorum habere non potes: quod si ha-
beri potest succus magis conueniens est: quod enim
ab ipsa decoctione virtus ipsorum extrahat: tamen per
dictam decoctionem de virtute eius indubie resoluatur.

In mel
et antio
hanc succo
granor
miri. 3.
iij. sed
iste for
te care
bat mi
illis: i
hoc m
scriptis

Confectio seu trocisci ramich Mesue; que est medicina composita: et recipitur in alijs medicinis: et confortat stomachus: cor: et epa: et valet ad lubricitatem viscerum et intestinorum: et sedat acuitatem et sistit fluxum colericum: et vomitum. **℞.** succi acetose vel citoniorum. ℥. xvj. rosarum. ℥. i. granorum mirri. ℥. ij. bulliant simul ebullitione vna: postea colentur: et colature misceantur: gallarum recentium et humidarum contritarum contritione vltima. ℥. ij. et iterum coquantur: deinde puluerigentur super ea foliorum rosarum. ℥. i. sandali masachari. i. citrini. 3. x. gomme arabici. ℥. 3. sumach: spodij. cana. an. 3. viij. succi agresti. 3. viij. succi granatorum mirtilorum tritorum vltima contritione. an. 3. ligni aloes: gariofiloz: macis: nucis muscate. an. 3. 5. misceantur omnia simul in scutella lapidea: et illic permittantur donec exsiccent. Postea puluerigentur subtilissime: et cum. 3. i. camphore dissolue in aqua rosara fiant trocisci ad pondus. 3. i. et reserua.

℞. Dic multi hesitant ppter falsitatem littere: vna enim littera dicit succi granorum mirtilorum: et illa falsa est. Sed dicere debet vt prescripsi. f. succi granatorum: mirtiloz tritor: et sic bene stat: et in hac patria fieri pnt.

Tortelle de sem fm Mattheum siluaticum: que ingrediuntur descriptionem trociscoz de vipera: et in emplastro diaphiniconis: et in alijs descriptionibus. **℞.** farine tritici bene purgate a tritico seu surfure. lib. i. impastetur cum aqua in infusionis mastice: ponendo pro omni. 3. l. aque comunis. 3. i. mastice electi: et de dicta farina fiant placente parue: que in furno decoquantur: et cocte puluerigentur: et cum predicta aqua iterum reformentur ad formam trociscozum: et decoquantur: postea reseruentur.

℞. Appellatur compositio hec tortella de sem. nam tortella. i. panis agimus bis coctus: de sem de terra hierusalem: quoniam ibi arabes impastant eas cum aqua mastice. Habes igitur ex his modum faciendi et ethymologiam vocabuli tortellarum de sem.

Modus sigillandi trociscos. **℞.** affides duas planas longitudinis et latitudinis equales que sint ex forti ligno et plano. Et dictas affides concuabis ad formam vnius trocisci: et concuatio sit profunda fm quod intendis q trocisci remaneant grossi: illa concuatio sit equalis in dictis duabus affidibus. Et postq feceris pastam tuorum trociscozum inunge dictam concuacionem: que in affidibus est oleo amigdalaruz dulcium: deinde impleas pasta: et postea dictas affides equabis: et ambas fortiter compimes: et qd superfluum erit amouebis: et ita habebis trociscos factos.

℞. Sed sunt qui volunt aliquid signum vel figuram in trociscis imprimere. Igitur scribas quicquid tibi videtur in dictis concuacionibus: et istud idem in trociscis imprimetur. Et hic est modus sigillandi omnes trociscos. Et his prescriptis et intellectis finis est quartae distinctioni que est de trociscis.

℞. Incipit quinta distinctio que est de pulueribus. Et cōtinet. xj. descriptiones.

Puluis pro epithimate cordis magistralis. Et ego eam fieri facio. **℞.** florum buglose: florum boraginie: florum melisse. ana. ʒ. 5. sandalozum omnium rosarum rubearum. an. 3. ij. doronigi: been albi et rubi: karabe: ossis de corde cerui. ana. ʒ. iij. corti-

cum citri: seminis acetose: ligni aloes: gariofiloz. ana. ʒ. i. 5. croci. ʒ. 5. margaritarum. ʒ. 5. musci gra. iij. caphore gra. vj. fragmentozum preciosozum omnium. ʒ. i. corallozum vtriusqz ipodij. an. ʒ. 5. conterantur omnia per se: deinde misceantur: et vsui reseruentur.

℞. Flores omnes in vmbra exsicari debent. Nam si in sole exsicarent pars virtutis ipsorum deperderetur: sol enim resoluit partes subtiles et vaporosas.

℞. Apparet et quibusdam extraneum q in hac compositione frigida et que ad infrigidandum facta est crocus apponatur. Sed hoc facti est: vt dirigat virtutem aliarum medicinarum ad cor: et sic instruit Auicenna fen quarta primi. capitulo scdo.

Puluis cordialis magistralis. **℞.** corallozum vtriusqz terre sigillate. an. ʒ. 5. rasure eborio: cornu cerui. ana. ʒ. ij. margaritarum. ʒ. i. feminum coriandrozum preparatozum: spodij rosarum. ana. ʒ. ij. seminis acetose: fragmentozum preciosozum omnium: ossis de corde cerui. ana. ʒ. 5. guchari albi. ʒ. iij. foliozum auri et argenti numero. xxv. conterantur omnia per se subtilissime: et reseruentur.

℞. In hac compositione gucharum apponitur duplici causa. primo vt sit magis gustu delectabilis. secundo vt citius a natura attrahatur.

℞. Prescripta autem quomodo cor confortent vel ratione nutrimenti: vel qualitate: vel occulte proprietatis in questione mea de remouentibus venenositatem et malignam narcoticorum a membris principalibus: subtiliter excussi. Quantum vero ad locum istum pertinet: dico q agunt et ratione qualitate et ratione proprietatis occulte: et hoc magia.

Puluis contra vermes magistralis. **℞.** corallu cerui viti: granelle preparate: diptami: seminis caulium: seminis acetose: feminum coriandrozum preparatozum: seminis portulace ossis de corde cerui. ana. ʒ. 5. fragmentozum preciosozum omnium. ʒ. i. reubarbari electi. ʒ. i. 5. foliozum auri numero. vj. seminis leuistici. ʒ. iij. conterantur omnia subtilissime: et reseruetur.

℞. Granella hoc modo preparatur. Mundetur ab omni immundicia: et super eam proiectatur tantus acetum q cooperiatur: et omni die acetuz permutes: et hoc fiat per dies nouem: deinde extrahatur ab aceto: et super affides dilatetur: et permittatur in vmbra exsicari.

Puluis pro bocio montagnane efficac multum. **℞.** auellane: spongie combuste: palee marine. i. bale marine carthe combuste: ossis sepie: seminis plantaginis ana. ʒ. 5. trium pipereon: scilicet albi loigi et nigri: ginsiberis: salis gēme pumicis: lapis est perforatus: nucis muscate: galazaruz: aristologie longecina: helebori albi: helebori nigri. ana. ʒ. ij. limature acus preparate: cineris corticum ouozum. ana. ʒ. 5. Conterantur subtilissime: et detur omni die. 3. i. cum aqua saluie per duas horas ante cibos: et videbis optimū effectum.

℞. Spongia hoc modo comburitur: primo benelaue: et purgetur a lapillis interioribus: deinde in furno temperato exicce: deinde comburaf: et cognoscitur eius combustio quando omnis eius pars puluerigari potest: et modo comburif cartha. Causa quare hec duo comburuntur est vt sint magis corrosiua et penetratiua.

℞. Modus cineradi cortices ouoz positus est supra in electuario de cineribus. **℞.** Limatura do acus preparaf

In mes. et antiq. hi succi granoz mirri. ʒ. iij. sed iste for. te care. bat mir. illis: io hoc mo. scripsit.

eo modo quo scoriza ferri: vt in electuario de scoriza ferri ostenditur.

Puluis nucis magrals pro sto. ꝑ. cinamoi, subtilis et electi. 3. ij. f. iij. giberis: galage. an. 3. i. gariofiloz: nu. 10 muscate: cardamomi. l. maioris et minoris: cubebe: pipis logi. an. 3. i. f. i. f. uchari albi. 3. vj. misce et fiat puluis: pistado pna spes deide zucchar. Ad faciendum opone hac bona p oi. 3. i. spes apponi oz. 3. i. f. uchari si pfecta et bona ceoz.

Puluis sene motagnane in antidotario: educens cum facilitate melancholia et colera adustas mundificans cerebrum et membra sensuum: apit oppilationes viscerum. ꝑ. folliculorum sene. 3. i. giberis: macis. an. 3. ij. cinamomi: tartari. an. 3. i. s. terant oia satis grosso modo: et dosis est. 3. i. r. c. Folliculi ponendi sunt in hac opone: quod meliores totius plante magisq; solutiui. In folijs virtus est debilis valde r. c.

Puluis sene magis solvens magrals: hinc virtus superioris plus tñ solutiuis pp diagridii ostia exhiberi in minori dosi. ꝑ. folliculorum sene. 3. ix. tartari. 3. iij. macis. 3. ij. cinamomi. 3. i. s. salis indi. 3. s. diagridi. 3. s. terant oia et fiat puluis: dosis est. 3. s.

Tartari quod apponi debet in hac opone est tartari vini albi: eo quod magis solutiui est et penetratiui q; tartari vini nigri.

Puluis p mingentibus in lecto motagnane efficac multus. ꝑ. stomachorum gallinarum spatorum 3. s. agrimonie. 3. i. cineris ricij obusti. 3. iij. pteraf oia: et def patietii. 3. i. cum pauco vini vel brochi qñ vadit dormitum. **Stomaci** gallinarum h mo ppanf. Accipe aqua capitellicali da. i. lxxiij qñtate pueniet: et infundas stomachos gallinarum vel caponi p hora: postea ablu duabus vel tribus vicib: deinde abiecto lixuro infunde in vino nigro sicut dictu est de aq. Et itez infunde in aq. vt. s. et iteruz infunde in vino vt dictu est ablyedo: postea ponant in furno: a quo nouiter panis fuerit extractus: et pmittant exicari: et reseruent vini r. c. **Ericium** cõburif eo modo quo lepus cõburif. Modus cõbustionis positus est in elio de cineribus.

Puluis restrictiuis magrals. ꝑ. boli armeni li. i. myrti loz lib. 5. sanguinis draconis. 3. ij. turis: masticio. an. 3. i. rosaz rubeaz: balaustraz. an. 3. ij. conterant oia subtilissime: et vsui reseruentur.

Quod spes puluer in hac spuma supra descripta subtilissime sunt cõterende: et per spissum setatum sunt transeunde r. c.

Puluis pro sacculo capitis magrals. Qui et pot sine sacculo apponi sup caput in loco commisure coronalis: in pauca tñ qñtate: et alternatis visci bus: pot et diuersificari ꝑ diuersitate disponsis capiti. **ꝑ. floz** camõille: sticados maiora. an. m. s. macis: masticio: cubebaz: nucis muscate: corticu citri: rosaz. ana. 3. i. coralloz rubeoz. 3. ij. salis vstri. 3. iij. conterant hec et in petia suant: et capiti appropinquantur.

Quatitas supra scriptarum et infra scriptarum specieruz in sacculis apponeda est. 3. i. pro singlo vt. 3. i. s. ad plus. Forma sacculi capitis debet esse quadrata ad latitudinē palme manus: sacculus vō pro corde debet habere formam cordis r. c.

Puluis p sacculo cordis magrals: q satis tepatus est: pot tñ fieri et magis cala et fridus et fm erigenti et diuersitate disponsis cordis. ꝑ. floz boraginis: buglosse: melisse. an. m. i. rosaz rubeaz. m. i. floz camomille: anthos. an. m. s. sandaloz oiaz been albi et rubi: ossis de corde cerui. an. 3. i. coralloz rubeoz: se-

minis acetose: corticu citri. an. 3. s. ligni aloes: gariofiloz: an. 3. ij. misce: et oia grosso modo puluerent: et vsui reseruent. due pscripte opones sperum sunt terede grosso modo: et p cribroz medicinarum trafeude: vt comodi possint in sacculis stare: ac vt virtus ipsaz logiozi tpe duret.

Et sic finis iponif qñte distinctioni q fuit de puluerib: **De puluerib** fuit opio quozidaz q vtus eaz duraret vsq; ad sex menses: sed huic opinioni ego non adherco: eo quod in spatio sex mēsum virtutes puluerz resoluunt: et efficiunt debiles. Igit dicat q; per duos menses conseruant in bonitate sua: et non plus.

Incipit sexta distinctio que est de loch. p. inet. 9. descriptio. Quorum prima est.

Loch de pino Mesue: pferes ad tussim antiqua ad asma: et sputi viscositate: et pstrictos hancit. ꝑ. granor pini mdatoz et recetuz. 3. xxx. amigdalaz dulciuz ex corticatay: anellanaz assatay: dragagati gummi arabici: ligritie. s. radicio: succi ligritie: amili: capilloz veneris: radicu lilij celestis. i. i. eos. an. 3. s. carniuz dactyloz beyro. i. illi. p. uincie. s. xxxv. amigdalaz amara ruz et ex corticatay. 3. ij. mellis passilaz: zucchari tabergetbutyri recetis. an. 3. s. mellis taberget: qd fit supra claratu. l. i. r. 3. v. s. et fiat loch: mel coquendo et dypurado **Quellane** assantur que admodum femina igit facias vt supra tibi ostedi. de seminibus et hoc modo habes doctrinam assationis earuz: assant aut qm assate maturant cattarrum. Sed coctet sterior abijctur: et hoc modo assando remouetur quedam supflua humiditas.

Dragagatus quod ponit in oio loch ppar h modo. Accipias mellis et aq. an. qñtuz sufficit: et in eis infundas dragagatus: et pmittay: deinde p fetatiuz fricado traseat: et h modo vraf. Et sic facias de oibus gumis in loch intrantibus.

Nucleus si simplr scribit de nucleo pini itellr: qdaz vō alij de nucleo oliue intelligit. Auic. vō scdo canonis de nucleo daeryli itellexit. Sz p opio pnoz et melior est.

Mel passulatus fit h modo. Expriman passule donec ex eis creat succus: et accipe de dicto succo pte vnā: mellis ptes duas. v3. succi passilaz. 3. i. mellis. 3. ij. misce: et bulliant simul vsq; ad psumptionē succi: et tuc erit mel passulatum. Et hoc modo ostedi facere. **Sals** mel myrrinum qd fit ex duab' partibus mellis et vna myrti loz. s. succi. In suo antidotario minori in pfectione que incipit pfectio mellis myrtini. Quod si succus eaz haberi nō potest: hoc modo facias. passulaz. 3. ij. aque. 3. vj. bulliat simul vsq; fere ad psumptionem aque: deinde exprime passulatas et adde duplum mellis: et coque: et erit mel passulatum. **Quarta** reperit littera in hac opone: quedaz emz dicit vt supra annotatum est: et ista littera bona est. **Alia** vō dicit mel cane quatum sufficit: et idem est qd puluis zucchari: eo quod puluis ille extrahit ex canis: et condensari non potest: et antiqui mel cane appellabant. **Alia** vō dicit zucchari taberget et idem significat q zuccharum illius regionis qd est albissimum purum et bene coctuz: verum quia non cognoscitur ipsorum diuersitas accipitur zuccharum medere.

Descriptio. 2.

Loch de papauere seu diapaouer aselye. Conserens ad tussim calida: et pectoris asperitate: et cuius sputi est tenue indiges ingrossatione et maturatione: et fert ad febre calida: et dolore pectoris: et pleuresim. ꝑ. seis papaueri al. s. xxx. amigdalaz dulciuz ex corticatay granor pini: gummi arabici: dragagati: succi ligritie. an. 3. x. amidi. 3. s. seminis portulace: seminis lactuce: seminis citonioz. an. 3. s. croci. 3. i. penidiarum albaruz. 3. iij. syrapi de papauere hoc modo facti lib. i. et fiat

Item in primo de comitibus...

loch in bona forma. **Syrupus** iste hoc modo fieri. **Sc.** ca-
pita papaveris albi et nigri. an. m. s. seminis lactuce: vio-
larum. an. .j. i. bulliat hec in libris quattuor aque fm arte:
deinde colent: et additis lib. ij. cucchari fiat syrupus: de
quo fiat loch prescriptum. **¶ Descriptio.** 3.

Loch fanu et erptus Mesue: pferes ad tussis et rau-
cedine vocis: que est pp frigiditate: et flegma
grossius qd in pectore pteat et pulmone. **¶ Sc.** cinamo-
mi hylopi sicce ligritie. an. .j. s. i. i. u. i. u. b. a. z. febest. an. n. u. m. e.
r. s. x. r. r. passulaz: enucleataz: sicu siccaz: dactyloz: pin-
guiuz an. .j. ij. senu gre. hyreos. f. radicia calameti. f. mon-
tani: scia lini an. .j. ij. hec oia coquant fm arte in lib. quat-
tuor aque vsq ad pceptione medietatis. deinde colent:
et in colatura addant penidiay lib. due: et coquant vsq
ad spissitudinē mellis. deinde piciant sup eis pinearuz
mudataruz. s. v. amigdalaz mudataruz: ligritie: dragaga-
ti: gummi arabici spati vt. s. amidi. an. .j. ij. hyreos. s. ij. mi-
sce oia sup: pus in bñ pustus pteredis et puluerizatis pul-
uerizadis et reducant ad formā loch: bñ oia comiscedo.
**¶ Coqui fm artes est plus et minus res bullire fm q sui
natura plus et minus sustinet de decoctione: que vo mi-
nus in vltima distinctione declarabitur: pro nunc his
sio contentus.** **¶ Descriptio.** 4.

Loch ad asma Mesue: bonuz et ad pstrictionē ha-
nelit: et ad tussim antiquā: et subtiliat humo-
rē grossum. **¶ Sc.** sgle affate. s. s. h. i. r. o. s. f. radicia. s. ij. hy-
lopi prasi. an. .j. i. myrrhe: croci. an. .j. s. mellis cocti et bene
dispumati. s. ij. et fiat loch: pus pteredo subtili pscripta.
Modus assan di sglam talis est. Accipe cepe sgle me-
diocris magnitudinis: et amoue cortices exteriores et i-
teriores abijciedo ambas. Que vo in medio sunt inuol-
uas in pasta orde: et sit pasta grossa grossitudinis digi-
tri: deinde ponant in furno. et tādū dimittantur q pasta
effecta sit rubea: deinde extrahet: et dimitte infrigidari: post
infrigidationē aperiat: si bñ assata est comittere subtili
et vtere. Aliter iterū inuoluas in alia pasta: et in furno po-
nao: et tātūz hoc facias q bñ assata sit. Nam nisi bñ assen-
tur remanet in eis acuitas mala quare nocēt stomacho
et vētri valde vomitūz et nauſeā faciunt. **¶ Mel nota
q bñ dispumari debet in quacūqz cōpōne ponat: et ma-
xime in loch et pfectionibz pectoralibus: eo q qñ spuma
ab eo nō est ablata facit tussim et larat vētrem: quare no-
tent apothecarij: q quōqz sunt causa magni vetrimēti.**

Loch de squilla Mesue: qd est medicamē iuuamē-
ti magni eis qbus mā grossa et viscosa et diffi-
cilio maturationis exuberat in mēbris hanelitus: red-
deno eam facile ad expellēdum: et pferit difficultati ha-
nelitus: et dolori pectoris et laterū. **¶ Sc.** succa sgle: mel-
lis colati et bñ dispumati an. .j. vj. Misce: et sil coque vsq
ad formā loch: et referuet. Modus extrahēdi succum a
squilla talis est. Mundet squilla a superioribus et interio-
ribus corticibus: qz venenose sunt et medie sumant. Et
bñ inuoluant in pasta facta cū farina orde: vel siliginis:
vel frumētū: nō aut ex luto: vt qdam satui faciunt. Et no-
tante dicitur est in pasta orde siliginis vel frumētū: non
aut in luto. Lutu emz in fordicia: imo addūt in vtrū ea-
rum: et subtiliat et mudificat ipas: et post inuolutionē in
dicta pasta ponant in furno tepate calido: et pmittantur
vsq ad cocturā pastę: in qua lamine squille sunt: deinde
extrahant: et abiecta pasta accipiant lamine sgle ut cali-
de: et piciant in mortario lapideo pus calefacto: et pistel-
lo ligneo bñ pistent: nō aut cuz pistello ferri. ferrū enim
facit eis rubiginem: que rubigo venenosa est: et post pfe-
ctam pistationē pferit ante infrigidationē ipiarum in

subtili petia inuoluant: et exprimantur fortiter: et sic suc-
cum habebis. Nec infrigidari pmittant: eo qz infrigida-
te succus haberi nō possit. ppter maximā viscositatem:
quā faceret et. Quod si squilla careremus apponi pōt
loco eius raphanus. **¶ Descriptio.** 6.

Loch de pulmone vulpis magistralis. Et Mesue
in ca. de pthisi ponit ipsum de mēte Galient.
Auien. et. r. ij. cap. de cura vlcera pectoris: et est et me-
dicinis mirabilis iuuamēti aggregatibus virtutē cōfor-
tationis et mudificationis pulmonis. **¶ Sc.** succi ligritie
pulmonis vulpis preparati: seminis feniculi: capillozuz
veneris. an. .j. i. mellis lib. i. coquant: benegz dispument:
et comiscant et. prius bñ conteredo. **¶ Pulmo vulpis
hoc modo preparat et pferuat: mudet poptime oibus suis
imuditijs. deinde illum bñ laues cuz aqua vite: et postea
illum aspergas cuccharo optimo bñ puluerizato: dein-
de permittat ericari in stupha vel furno leuiti calido.
Et post ipsius ericcationē inuoluaf in absinthio: cōser-
uat enim illū a corrosione vermiū. Alio modo cōseruari et
preparari pōt hoc modo. Accipe pulmones vulpis nyme-
ro. vj. scindant per venas et cānas: postea abluant cuz vi-
no albo dulci et calido et odorif. ro qttuor vel gngz vici-
bus per horā pro qualibet vice: postea ericent in absin-
thio. et modus iste melior est. **¶ Descriptio.** 7.**

Loch de althea magistralis. Cōseres mirabilis in ple-
nitudine pectoris et pulmonis facilitādo spu-
tum: abstergēdo et rescindēdo materias grossas: et pthi-
bēdo ab apate. **¶ Sc.** radiciū altee quatū placet: lauentur
optime: et a ligno iteriozi mudent. Postea scindant p trās-
uersuz minutissime: et coquant in aq cōpleta decoctioe:
postea optie pistent: deinde stamignent cū sua decoctioe:
si p se nō possent trāsire manibus fortiter cōprimendo.
De hac colatura accipe lib. iij. mellis bñ dispumati li. ij.
liquitte mude et bñ puluerizate. s. vj. passularū bñ p-
tufarum. s. ij. Pulmonis vulpis: seminis coti. ana. s. iij. Co-
terant oia subtilissime: et misceant: et bulliant vsquequo
habeat formā n loch: et in fine post aliqualem infrigida-
tionem apponantur prescripte species et.

**Species oēs in loch itrates debēt subtilissime cōteri: et
p spissum fetatuz trāsiri: et nō tm spēs loch: sed oēs me-
dicine pectorales. Loch oēs in sua bonitate p duos an-
nos seruantur ppter delectabiles: horribiles vo vsq ad
tres annos seruari possunt. **¶ Descriptio.** 8.**

Mixtura pectoralis per me cōposita. **Sc.** cucchari
violati: cucchari buglosati: cucchari
boraginati manus xpi violati. an. .j. iij. diayris de cuc-
charo: penidiay: diadragati. an. .j. vj. diacalament: loch
de althea. an. .j. ij. misce: et cū syrupo violato fiat mixtura:
et referuet. **¶ In ista cōpositione est notādū q si debitā
formā hēre debet necesse est q manus xpi: penidiay: dia-
dragati: et diayris subtilissime prius per se terantur: de-
inde cum alijs rebus misceantur: et cum syrupo predi-
cto humectentur. **¶ Descriptio.** 9.**

Mixtura cordialis per me cōposita. **Sc.** diaboza
ginati: diabuglosati: cucchari violati.
ana. s. iij. cucchari rosati. s. ij. amare nate. s. vj. cucchari
candidi. s. ij. conteras subtilissime zuccharum candiduz
deinde omnia misceant: et cum syrupo de acetositate ci-
tri fiat mixtura. **¶ Candi si simpli scriptum reperitur:
vel candi violati vel rosati. Illud est zuccharū rosatum
vel violatū in duratū qd reperit in fundo vasis vbi recō-
dit tūlep rosatū vel violatū: et de eo est intelligēdum.**

**¶ Ista cōponentia banc mixturam debent multum bene
comisceri in mortario semp: et paulatim syrupu addendo
donec ipsoz debita fuerit facta pmixtio. Et sic sit cōclu-
sum de sexta distinctione que fuit de loch et.**

Incipit septima distinctio que est de syrups: et continet. 46. descriptiones.

Syrupus acetosus simplex Mesue curiaz magnificata est vtr' excellētia in cōitate et posse ipsius in mās casio et frigiditas et subtiles et grossas et visco sās siue adherētes. Et sic. succhari lib. v. aq lib. iij. et cum ea clarificet succhar: quo clarificato cum igne lento temp' spumam abijciendo. deinde p'ncipal' super illud aceti vini albi. lib. ij. in leui. et forti partes quatuor. s. l. iij. et in mediocr. partes tres. s. l. iij. et da ei post illud pfectionem decoctionis. Sed vsitatus modus est ponere lib. ij. aceti et facere syrupum. et hic in vsu est.

Multi dubitant in hac recepta: et appet et eis ambiguus id quod mesue dicit: et referunt illud forte: et illud debile: et illud leue ad acetū. Et nō d'z referri ad acetū: sed ad vtrūq' syrupi. et sic clara est littera.

Syrupus de duab' radicib' mag'al. efficac: et cōueniēs i digerēdo mās mirtas colericas et flegmaticas: vsus tñ ei' est p' ad mām flegmaticā apit et opilationes splenis et renū. Et sic. radicū petrosilij radicū feniculi añ. m. i. bñ latent: et a ligno iteriori mundent et abradant. deinde bulliāt in li. viij. aq vsq' ad p'sūptionē mediētatis: deinde colent: et p'dicte colature addant succhari clarificati. li. ij. et bulliāt vsq' ad pfectā decoctionē et formā syrupi. In isto syrupo sunt q' ponūt radicē ap' loco radicis petrosilij. S'z q' ap' h'z in se h'ac p' p'rietatē q' epilepsia mouet id mibi suspectū est. et loco ipsius ponit facio petrosilium.

Syrupus rosatus Mesue ex ifusione: pueniens ad extinguedū sitis in febrib' acutis: et ad remittēdu excessus calitatis in eis pfortās sōm relaxatū: et epar sup' calefactū: et cor: resitēs putredini: et pueniēs tpe pestilētie: resitēs venenositati. Et sic. aq' ifusionis rosaz li. iij. succhari clarificati lib. ij. misce: et fiat syrup' coquēdo debito mō. Modus ifusionis rosaz talis est. Accipe folioz rosaz viridiuz mūdaz lib. vj. ponant in vase vitreato stricti orificij: et sup' eas iudant aq' seruētis li. xv. et strigat orificiū vasio: et dimittat phozas. viij. deinde colef: et bñ rose exprimat: et postea abijciant. Et itez tantū folioz rosaz recētū in dicto vase ponat. et supradicta aq' colata q' denuo fuerit calefacta p'ncipal': et obturet: et p'mittat vt. s. et itez tertio b' fiat: deinde colef: et si referuare volueris apponaf ad solem p dies. xl. i. vase vitreo stricti orificij: et distillet pap' olei oliuaz in orificio eius: post modū referua. de dicta ifusione accipe qñ volueris ponēdo equalem quantitatem succhari cuz ea.

Syrupus rosat' ex ifusione rosaz siccaz mag'al'is mirabil' pfortās et stipticās. Et sic. ifusionis rosaz siccaz: succhari clarificati. añ. li. ij. misce et fiat syrup' coquēdo debito mō. In ifusio rosaz siccaz fit vt ifusio rosaz viridiūb' excepto q' loco viridiuz ponunt rose sicce. s'z fm eādez q'ntitatē tā de rosas q' de aq'. De oīs syrups restitigētes: vt syrupus rosat': de granatis: de myrtis: et ceteri p' strictiui debet bñ decoqui. lenitui vō vt violaz ecōtrario.

Syrupus de endi. mag'al'is qm vsu est. valēs p'cipue ad sup' calefactiones epatis cor dia: et alioz mēbroz nutritioz: et g'nalr' p'fert cuis cōp'lonis cale. Et sic. folioz endi. epatice capilloz. veneris añ. m. ij. distos. m. ij. radicū endi. aq' endi. añ. li. i. bulliāt aut' bec fm artē in lib. xvij. aq' vsq' ad p'sūptionē duarū ptijz. deinde colent: et colature addant succhari clarificati. li. vj. et fiat syrupus coquendo debito modo.

Nota hoc vñ vsu q' si vis facere syrupū magis clarū:

tunc cum decoctione debes succharum clarificare: sed tunc syrupus non est tante virtutis: ideo semp' succharum per se clarificari soleo facere: deinde decoctionem supra addo.

Syrupus de endi. Cui' iūcto: fuit gētilis et sul gineo: quē manu p'p'ia ei' descriptū ego iaz vidē: efficacior et melior p'scripto: valēs ad sup'ra scripta. et vltra illud est aliq'lr' apituius oppilationū: et cōfortatiū mēbroz debilitatoz a mala p'plione calida illā notabil' remouēdo est et digēstiu' mēbz colericaz ac' a taz. Et sic. Succi endi. succi epatice. añ. li. iij. clarificent seu purgent p'dicti succi ad ignē vt expedit rosaz: violaz: lēticule aq' floz nenufariz: politrizi añ. ʒ. ʒ. capilloz veneriz: ordei mūdū: seūz cōiuz fridoz maioz añ. ʒ. i. bulliāt oia b' fm artē in li. vj. aq' vsq' ad p'sūptionē ʒ' ptj. deinde colent et colature addant succhari clarificati li. iij. et fiat syrup': q' aromatizet cū ifra scriptis: subtili mō puluerizatio: sādaloz alboz: sādaloz rubeoz berberoz: se minū citonioz: ligni aloeo: clamōr: cortici citri. añ. ʒ. i. subtilr' puluerizent: et syrup' aromatizet: ē eni' efficacior.

Aromatizatio dupl' fieri pōt. P'rio q' postq' syrupus pfecte coctus est p'ncipal' ea ex q' d'z aromatizati: et p'mittant solū vna ebullitione bullire. deinde ab igne remoueat: et referuent. Alio mō. postq' syrup' pfecte coctus est et ab igne remor': p'nt aromata ex q' d'z aromatizati d'z h'us apponit: si l' logo tpe p'cutiēdo miscere: et sic vtrūq' accipit earuz: et hoc mō aromatizatio fit. vterq' modus est laudabilis.

Syrupus de succo acetose et p'ferēs febribus colericis: et inflāmationi stōi: et pfortat cor caliduz: et stōm: et est pueniens febribus pestilētialibus. Et sic. succi acetose purificati lib. ij. succhari clarificati lib. ij. et fiat syrupus debito modo coquendo. In syrups vñ vsu nō. Syrupi. n. aut cū zuccharo aut melle: aut sapa fiūt: syrup' q' de zuccharo fit melle d'z deco qui q' cū melle cōponit: cū mel sit magis p'uatūū et minus corruptibile. Et id syrup' cū melle fact' diuini cōferuat. Syrup' fact' de melle q'nto min' decoq' tātō magis laxat. et q'nto plus cogit tātō p'ls restrigit. Syrupi in estate magis coquēdi sunt: q' in hyeme: et oī tpe syrupus q'nto magis cogitur tātō melior est.

Syrupus de agrella Mes. pferēs vomitū: et solutiōi colicē et inflāmātiōi stōi et siti laboriose et febrib' colericis: et pfortat stōs pgnatiuz q' facile recipiūt sup'fluitates: et valz p' venena. Et sic. vne acerbe. li. xij. Decoq' lēto igne vsq' ad p'sūptionē ʒ' ptj: deinde colef: et postea p'mittat donec clarescat. Accipe igit' d'z clarō. li. vj. succhari clarificati. li. v. Et sit coq'nt vsq' ad pfectā coctionē et referue. Succus iste cēbi d'z ex vuis citrinis declinatūb' ad rubedine: nō maturis: vltia hebdomada Julij: et post ipsaz collectionē stent p' tres dies: deinde succus extrahat anteq' hebdomada illa trāseat: q' elapsa illa hebdomada: stella canis abscindit: et succ' nō est tāte pfectionis. In sup' incidēter hic est notādū q' illa q' dant p' fluxu vētris ad pstringēduz debet exhiberi statū añ cibū. Que vō pp' vomitū dant: imediate sup'to cibo dāda sunt.

Syrupus papauere Mes. pferēs catarro: et tussis q' vigilare facit: et faciēs ad sōnuz et ad sitis extinguedā: est et lenitiū p' tū pectoris et pulmonis. Et sic. seis papaueris nigri. añ. ʒ. ʒ. capilloz veneris. ʒ. xv. ligritie. ʒ. x. iij. iij. numero. xxx. seis lactyce. ʒ. lx. seis citonioz. ʒ. vj. Coquant oia in li. iij. aq' pluuiialis vsq' ad p'sūptionem mediētatis. deinde colent: et cū zuc. clarificati et penidiaz añ. ʒ. vj. fiat syrupus: addēdo vini coc. seu sape. ʒ. vj.

Semia oia mucilagīne faciētia nō sūt sic ad bulliēduz seu

seu decoquedi cu alijs reb poneda. sed sunt in pecia liganda. demu ad bulliendu poneda: sic virtus earum in syrupo transit et viscositas que syrups viscosum red dere retinetur.

Sapa in hoc syrupo ponit vt dirigat virtute aliarum medicinaru ad pectus. sapa eni multuz pectori amica.

Descriptio. 10.

Syrups de succo endi. magistralis. Calca pncipalr ad oes supercalesfactiones epatis: et alioz membroru nutritiuozum. C. succi endi. purificati lib. iij. zuchari clarificati. lib. ij. et .z. vij. et fiat syrups debito modo decoquendo.

Succi omnium herbarum conseruantur per annum. et non vltra si supra eos ponatur parum olei oliuarum. et bene sint clarificati: vt in syrupo de bisantjs ostendit. et apponedi sunt in vase vitri vel salte vitreato. demum transacto anno sunt abijcendi. Descriptio. 11.

Orizachara Nicolai scdicta ab ori qd est acetum et zucharo: valens tertiane acutae: et qrtane no ve purgao cholera i no erit ete. C. zuchari lib. j. succi maloz granatoz. .z. vij. aceti. .z. iij. ponant oia ad igne: et tadiu bulliat cu spatula semp agitando et spuma remouedo doec ad formam syrups redeat.

Hoc in loco zucharum non clarificatur. et si pur illud clarificare vis saltem tm bulliant q aqua consumatur anteq acetu permisceatur: que postq consumpta erit acetum et succus granatoz ponatur. et hoc fit vt aceti virtus non deperdat. Descriptio. 12.

Syrups de pomis simplex Mesue: confortat cor debile: et sanans syncopin: et tremorem cordis. C. succi pomozu dulciu succi pomozum acetosozu an. lib. v. bulliat ambo simul vsq ad consumptione medietatis: deinde in eis infundat seta tinctam in hermes. i. in grana. .z. .z. et dimittatur in eis per dies vnos vsq diu clarescat. deinde colent. et colature addatur zuchari clarificati lib. iij. et fiat syrups.

Seta tinctam in hermes: nota q hermes scriptum cum idem est quod granu cum quo seta tingit: scriptu vero cum s. hermes idem est quod passule: hoc bene nota: quia diuersitas littere diuersificat rem.

Oes syrups facti ex succis. semp zuchaz debet recipere clarificati: et cocti p se: postea vo succi. sut addendi. et ro est qz p loga ebullitione succi virt deperdit. et hoc intelligas de succis fructuum et viniis aromaticis. qz hi paruz substinet de decoctioe. C. Succi vero radicu quato decoquunt tato puriores reddunt. herbaruz vo succi mediocre sustinet decoctione et illa mederi purificantur.

Pomis simplr si scriptu repia. de malo est intelligenduz vt Matthe Silvaticus scribit. Descriptio. 13.

Syrups de pomis coposit Mesue in sua practica capso de soda frigida ab humore melacholico: pferes ad soda dicta: et qrtane: et oppila: i di splenis: et otiegritudini de melacholia: et est expert. C. capilloz veneris radicu buglose domestice radicu buglose siluestris folioz abaru polypodij epithimi. an. .z. j. folioli sene camepitheos camomille sticados. an. .z. vij. camedreos ignati elebori nigri. an. .z. iij. summittere. .z. j. eupatoz. .z. .z. succi pomozu dulciu. .z. vij. oia prescripta pter epithimu. succuz pomozum: et capillos veneris bulliat in lib. iij. aque vsq ad psumptione medietatis. deinde bulliat cu eis ebullitione vna. epithimus et capilli veneris. postea colent et cu succo pomozu et zuchari clarificati lib. ij. fiat syrups debito modo decoquendo.

Zuchaz qd in syrups igredif semp debet clarificari et purgari: et no solu in syrups: s: i oib copostis in quibz zuchaz intrat. Modus igitur clarificandi talis est. qz p

oi lib. zuchari accipienda sut duo albumina ouozu vt vna ad min et lib. j. aq: et simul aqua et albumina ouozu manib sunt pcutienda. Illa pcutioe multa spuma resultabit. et qto magis pcutient tato maior fiet. In illa igitur spuma et aqua pncias tuuz zuchaz. et igitur exponat. et diu bullire pmitat et vsq ad psumptione medietatis: deinde p staminia pani bh lota illaz oia bene colabis. et sic erit zucharu clarificati seu purificati. Sed si vis clarificari syrups et itulep sine albuminibus ouoz ita q re maneant clarissimi et aurei coloris. diu coquunt ponat in vase succi granatoz acetosozu in fine decoctionis. .z. j. mirabilr. n. clarificat. Et idem facit paz vini boni electi. qn vinu granatoz no habet. Descriptio. 14.

Syrups de myrtis magistralis. Calca pncipue ptra oem fluxu vetricis antiquit: et maxime excoatiuuz: et ptra oem fluxuz sanguinis a renib: vel a pectore: vel a mrice. C. .z. Granoz myrtilloz carnu cytonioz sumach acatie rosaz an. .z. j. spodij hypogridos. an. .z. ij. masticio. .z. .z. bulliat hec oia in lib. iij. aque fm arte vsq ad psumptione tertie ptis: deinde colent: et colature addat zuchari clarificati lib. iij. et fiat syrups.

Syrups de myrtis Mesue no fit. eo qz succus myrtilloz haberi non pot apud nos. qz si haberi possit melior et perfectior isto esset. Descriptio. 15.

Mel violatu Nico. Quod valz tepide febricitib: coctozis. C. mellis electi et purificati. lib. x. violaz lib. v. bulliat duo hec simul leui ebullitione: deinde colentur. coquant postea ad debitam coctionem et referentur.

Mel de quo fit mel rosatum et violatum anteq viole vel rose in eo ponantur debet bene purgari ponendo in eo aqua et bulliando cum ea: debet continue dispumari: demum cum aqua per decoctionem fere est consumpta viole vel rose sint intus ponende: et post pusillum colari debet: deinde in integrum decoqui: et hoc modo mel purificatur. Descriptio. 16.

Mel rosatu. Nicolai stomachum confortat et mudi cas: et est digestiuu maex flegmaticarum in stomacho et meferacis pteraz. C. mellis purificati. lib. x. succi rosaz recetu lib. j. Ponant in chacabo ad igne: et cu bullire iceperint viriduu rosaz cu forficib: vel cum cultello incisaz. lib. iij. addant: et tadiu bulliat quousq ad succi deueniat psumptione: et diu bullierint spagule cu spatula. et cu coctu fuerit recodat. Et fm istu modu deberet fieri etiam mel violatum suprascriptum. sed apothecarij hodie m ipis auaritia ducti nec hoc nec illud b modo faciunt sed accipiunt solum mel. et rosas vt supra de violato dictu est. Quidam sunt qui ad purificandu mel no faciunt vt supra ostesum est. Sed illud clarificat cum ouis que admodu dixi de zucharo. et hic modus no est inutilis. facias mo vt ibi placet. Descriptio. 17.

Syrups de acetositate citri Mesue. cuius iuuametu est magnu in extinguendo inflammationes cholere rubee: et febris inflamatiuas vehemetes: et confert ebrietati: vertigini: et siti vehementi. C. succi acetositate citri. lib. xij. Decoquatur in vase vitreato super purnas vsq ad psumptione tertie partis. deinde colentur: et pmitat claresce: postea accipe ex eo claro. lib. vij. zuchari albi clarificati. lib. v. Misceatur simul: et coquantur ad ignem vsq ad perfectam coctionem.

Sgo autez aliter soleo fieri facere. et pauci sunt apothecarij qui faciant illud facere. immo fere omnes etiam facientes hunc syrups: diu in formam syrups non pot stare. sed cogelatur tanqz gelu. et hoc aduenit imperitia facientiu. Sic igitur est faciendu. Accipiat acetositas citri et ipsam in pecia subtili et spissa pone. leuiterqz pecia et p

mas nō violētē. exierit liquor clarior nō m̄cilaginosus. Accipe igit de dicto liquore q̄ntitatē dictaz: zuechari albi bene clarificati. ⁊ debito mō cocti q̄ntitatē. vt sup̄ ⁊ cū eo pone acetositatē. Et soli expōas. Sol. n. p̄sumet p̄o rpe hūiditatē sup̄flua acetositatē. Et remanebit clar⁊ ⁊ il lustrū tāq̄ aq̄. hoc. n. mō cūpani faciūt: vt ab eis accepti. Nota q̄ Melue dicit accipe de iulep̄ claro depurato. Idēst accipe de zuecharo clarificato ⁊ iulep̄zato. nō asit de iulep̄ intelligit: vt quidā apothecarij fatue credunt.

¶ Descriptio. 18.

Orimel simplex Melue: p̄serēs in materiē flegmaticis grassis ⁊ viscosis subtiliādo icidēdo ⁊ abstergendo aperiēdo ⁊ diuidēdo ⁊ digerit materias febrium longi temporis. ¶ Mellis boni lib. ij. aque fontiu lib. iij. zuecatur duo bec: ⁊ buliant lento ⁊ claro igne vsq̄ sere ad consumptionē aque deide his addatur aceti boni lib. j. decoquantur vsq̄ ad perfectaz decoctionem: ⁊ referuetur in vitreato vase.

¶ Secanabin. i. syrupus factus ex melle. aceto ⁊ aqua. ¶ Sngabin est syrupus factus ex aq̄ aceto ⁊ zuecharo. byelenabin idē est qd̄ aq̄ mellis. ¶ Descriptio. 19.

Syrupus violatus compositus Melue: confertus tussis calide ⁊ pleuresis. digerit materiam subtilem cholericā: ⁊ est alteratiuus male cōplexionis calide ⁊ sicce. ¶ Violarum. 3. ij. seminis cōtoniorum. seminis malue. an. 3. j. iuiubarū Sebestē. an. numero. xx. Coquantur bec cū lib. vj. aque cucurbitē fz arte vsq̄ ad p̄sumptionē tertie partis: zuechari clarificati lib. j. ⁊ fiat syrupus debito modo decoquendo.

¶ Aqua cucurbitē fit incidendo cucurbitas in grossa frusta. deinde ponantur in alambico. ⁊ aqua extrahatur. ¶ Descriptio. 20.

Syrupus de iuiubis Melue: confertus ad raticē dinē vocis: ⁊ tussim: ⁊ pleuresis. ¶ Iuiubarū numero. lx. ⁊ p̄lea tertus hūt lib. x. violarū. seis maluarū. an. 3. v. capilloz veneris. 3. j. semis citoniorū seminis papaueris albi seminis melonūz seminis lactuce dragagari. an. 3. iij. liquorie ordei mūdi ex corticati. an. 3. j. Decoq̄nt in lib. iij. aque fontiu fm̄ arte vs̄ aque pluuiālis vsq̄ ad consumptionē medietatis. deinde colentur: ⁊ colature addantur zuechari clarificati. lib. ij. ⁊ fiat syrupus debito modo decoquendo. ¶ In hac compositione sere omnes textus sunt corrupti. Ira. n. multoz h̄ dicit iuiubarū lib. x. q̄ bec ista falsa sit apparet cū dic̄ coquant in lib. iij. aque: nō enī pole est. cum maior sit quāntitas iuiubarū q̄ aque. ¶ Dicit istup̄ in aqua fontis cogebere: eo quia post pluuiāle subtilior est ⁊ penetratior aptior aq̄ fontis: ista de aqua pluuiāli multa dicentur. ¶ De ordeo nō q̄ anctor vult q̄ ex cortice. amoto. n. cortice exteriori tollit virū eius absterua. ⁊ remanet d̄tus. lenitiua cum aliquali siccitate. ¶ Descrip. 21.

Syrupus de scabiosa magistralis. de qua scabiosa nota versus. Urbanus per se nescit precū scabiose. Nā purgat pectus qd̄ cōp̄imit egra feuctus. Pulmonē lateris s̄r ⁊ regionē. Rūpit apata lemit virtute pbata. Emplastrā fortis necat antracē trib⁊ horis. Intus potat ⁊ sic vult enacuaf. ¶ Ordei mūdi a cortice superiorū. M. ij. radicu scabiose. M. j. corallo r̄i rubeoz. 3. ij. aque pluuiālis lib. x. bultant oīa simul vsq̄ ad crepaturam ordei ⁊ cocturā radicio: deinde colentur exp̄rimendo. cui colature ⁊ exp̄ssioni addatur succi scabiose lib. j. Et iterū cū p̄dictis bulliat succ⁊ vsq̄ ad ipsius purificationem. deinde colentur. ⁊ his addatur zuechari clar. lib. ij. Puluis corallozūm rubeoz. 3. ij. coquant vsq̄ ad p̄fectā coctionem: ⁊ referuet. ¶ De aqua pluuiāli ⁊ decoralis in isto syrupo cū restringat ⁊ syru-

pua. ste dilatat partem pectoris. Ratio dicit in syrupo de hquirita vbi ponitur aqua ros. quia eadem est ratio.

¶ Descriptio. 22. **Zulep** rosatum Melue pueniēs ad extinguendūz sum caliditatis in eis: p̄fortatiuum stomachi relaxati: ⁊ epatis sup̄cal: facti: ⁊ cordis. ⁊ resistēs putredini. ¶ Aque rose lib. iij. zuechari albi clarificati ⁊ cocti lib. ij. ⁊ fiat iulep̄ lento igne. debito mō decoquēdo ⁊ leuiter.

¶ Apothecarij n̄ t̄p̄ia nō faciūt hoc mō. sed clarificato zuecharo cū aq̄ cōmuni. cū p̄pinquū est coctiōi addit pro omni lib. j. zuechari aque rose. 3. ij. ⁊ istenon est mō s̄ns. ⁊ ideo nō habet vtilitas a doctorib⁊ posita. ⁊ hoc p̄pter auaritiā apothecariozū. ¶ Quotiēs. n. scriptum est iulep̄ absolute de iulep̄ rosato semp̄ est intelligendū tāq̄ de p̄fectiōi ⁊ meliozi. ¶ Descriptio. 23.

Zulep violatū ad: siue: cōueniens acute febriētibus ⁊ h̄sitib⁊ ep̄ar calefacti: ⁊ cor: ⁊ confert asperitati cāne: ⁊ gutturis: ⁊ pleuresi: ⁊ tussis sicce. ¶ Aq̄ florū violarū. lib. iij. zuechari albi clar. ⁊ cocti. lib. ij. m̄ice: ⁊ fiat iulep̄. ¶ Zulep̄ oēs sunt parum decoquēdi. eo qd̄ si multū decoquantur candescunt. Nec propter leuē coctionem timetur eorum corruptio. eo qd̄ aqua est aromatica ⁊ eos a corruptione conseruat. ⁊ nota qd̄ dico qd̄ non sunt multum decoquēdi: coquēdi tamen sunt. ¶ Differt syrupus a iulep̄. primo qd̄ syrupus longe melius decoquitur q̄ iulep̄. scdo qd̄ iulep̄ absq̄ alicuius rei cōmixtione decoq̄t. sec⁊ atit syrup⁊. ¶ Descrip. 24.

Syrupus violatus ex infusione Melue. conueniens: vt supra. ¶ Aque infusio violarū lib. v. zuechari clarificati lib. iij. Misce ⁊ coquant cū facilitate ⁊ referuet. ¶ Modus infusiois violarū. hoc mō fit. Accipe violarū recētium lib. vj. ponatur in vase vitreato stricti orificij: ⁊ postea fundant sup̄ eas aque pluuiālis bulliētis lib. xv. ⁊ strigat orificiūz vasio: deinde pmittat p̄horas nouē. His elapsis colent aliq̄t exp̄medo deuino in vase p̄dicto. tm̄ de floribus violaz recētūz ponat. ⁊ denuo eadē aq̄ bene calefacta super eas mittat. ⁊ strigat orificiūz vasio. ⁊ sic p̄horas nouē dimittat. ⁊ itez tertio hoc fiat seruando modū bis p̄te seruatiōis: ⁊ dimittat p̄horas nouē. ⁊ postq̄ aq̄ in fragidata fuerit colat. a viona. ⁊ si illā p̄seruare volueris ponat in vase vitreato stricti orificij. ⁊ distillet parum olei in orificio eius: ⁊ strigat caput ei⁊: deide soli exp̄onat p̄ dies. xl. de de remoueat: ⁊ p̄seruet. ¶ Viole sunt colligende in mēse martij: ⁊ decis syrupi facias: ⁊ oīa alia necessaria. ¶ Syrupus violat⁊ si simplr reperiat scriptus de syrupo isto ex infusione semper est intelligendum. ⁊ nō de composito. ¶ Descriptio. 25.

Syrupus de granatio Melue: vsq̄: nō contra febres cholericas: ⁊ flegmaticas multē inflammationis. ¶ Vini gra. dulciuz ⁊ acetozūz an. lib. v. coquant simul vsq̄ ad p̄sumptiones medietatis: ⁊ dimittat postea p̄duos dies dum clarescāt. ⁊ residueant. postea remouit a residētia colent. ⁊ his addant zuechari clarificati. lib. iij. ⁊ coquant ad formā syrupi. ⁊ in medio coctiōis addatur. Se. etinere in chermes. i. an gra. 3. ij. ⁊ pmittatur vsq̄quo facta sit perfecta decoctio. ¶ Unum granatorum sit. Accipiendo grana granati mundata a corticibus: in oleum pecia: ⁊ sub torculari ponunt: ⁊ et primunt: ⁊ facta exp̄ssione colatura colat: ⁊ in ampullis ponit ⁊ soli exp̄onit per aliquos dies. deinde a residētia seu fece mundat: postmodū oleum oliuariū sup̄ illud apponit: ⁊ referuat bene. per annos tres conseruatur in bonitate. ¶ Hic notandum. qd̄ zuecharum qd̄ in gradū in isto syrupo debet ēē ab aqua de toto purgatum. ⁊ qd̄

in eo nulla vel bñ pauca sit aq̄ qñ vini p̄dicti granato. r̄u cū eo miscet. eo qz si lōga coctione cū aqua coqueret virtus eius deperderetur. C Descriptio. 26.

Syrupus squilliticus Mesue virtuosum p̄ mās frigiditas difficilis et submersas in locis difficilis eradicationis: et eructatione acetosam. C. Mellis dispumati et purificati. lib. iij. aceti squillitici. lib. ij. coquantur vsqz ad perfectam coctionem: et reseruet.

Ad purificandū mel debet esse dupla q̄ritas aque ad idel. vt mellis lib. iij. aque cōis lib. vi. et simul debet bulire vsqz ad p̄sumptione medietatis: semp spumā abijciēdo. et hoc mō purificat. C. Modus faciēdi acetū squilliticū talis est. Accipe laminas squille que in medio sūt abijciēdo p̄mas et vltimas: qz venenose et male p̄me sunt venenose: qz etiā sunt multū calide. Interiores vō sunt abijciēdo: qz mortifere sunt nimia frigiditate. Medie vō sunt temperate. Diuidēda est igit squilla et tot tunice sunt ab exteriori parte abijciēdo quot interiores. et medie reseruande. Et sic eas in filo cū stilo ligneo. et sit distantia inter eas. Et dimitte ficcare sic in vmbra per dies. xl. postea icide eas in frusta cum incisorio ligneo in frusta mediocria. Et pone ad oēm librā dictaz corticū squille. et ceti albi boni lib. viij. et ambo pone in vase vitreato stricti orificij: et obture os ei. et exponat soli p̄ dies. xl. post illud cola: et reserua administrādo vbi ops. C. Incisio et perforatio squille cū infuso ligneo est ne insurgat ex ferro in ea rubigo. quā excitat sui acuitate et ob hoc doctores dubitantes cum instrumētis ligneo fieri faciunt et. Mīna hec sine speciebus durat in sua virtute per annū et forte per annos. ij.

Mīna cytoniorū sine spēbus Mesue. cuius iuuamēta inseruis in cap de mīna cytoniorum cū spēbus dicent. C. Succū cytoniorū acetosorum. lib. xx. vini boni lib. x. coquant oia cū facilitate simul vsqz consumpta sit pars. semp auferēdo spumā. deinde colent. et residere permittant. demū residētia amoueant: deinde addatur mellis dispumati et purificati lib. vi. coq̄ntur vsqz ad p̄fectā coctionē: et reseruet. Succus seu vini cytoniorū hoc modo fit. cytonia cū gratula rasant vsqz ad interiorē alam. deinde pecia inuoluunt. et cū torculari exprimunt. et colatura p̄parat vt vinū granatorū. durat. n. in eius virtute per annos. iij. et. C. Nota hic qz in p̄dēdo radices. faciēdo syrupo cū succis apponēda est magna q̄sitas mellis. qz eos p̄seruat. Et sic in p̄dēdo radices ponitur q̄druplū mellis. C Descriptio. 28.

Syrupus de bisantia Mesue sine aceto. faciēs ad febres oppilationū: et febres colericas et flegmaticas quarum difficilis est eradicatione. et ad teteritiā. C. Succū endiuie. succi apij an. lib. ij. succi lupulorum: succi bozaginis vel succi buglose an. lib. j. bene depurent. deinde bulliant in eis. foliorū rosarū. 3. ij. liquiritie. 3. s. spice. 3. ij. semis anisi semiculi: seminis apij. an. 3. ij. postea colent. accipe igitur de p̄dicta colatura. lib. iij. zucchari boni et clarificati. lib. ij. et coquant cū facilitate omnia simul. donec ad formā syrups coquant. et hic erit syrups de bisantia sine aceto. Si vero facē volueris dictum syrups cū aceto. addas ad omnē partē succorum depuratorū aceti albi boni et clari partem mediam. Cum igit in dicto syrupo apposeris. lib. iij. succorum: in quib⁹ fuerint bullite res p̄scripte. ponas acetū. lib. ij. Et erit syrups de bisantia cum aceto. nihil vltra erit addēdum vel minuendū. C. Hic multi laborāt apothecarij et diuersimode vt succos p̄seruare possint. et nō tm̄ istos: sed omnes alios. Quidā vero post expressionē dictorū succorū bullire ad ignē eos faciunt. deinde

de reseruant. et hoc mō corumpunt. Nō post expressionē et colaturā factā cū stamigna ad solē ponunt: et facta residētia remouēt illos a residētia. deinde reseruat: et hoc mō etiā corumpunt. Ego vō post expressionē illos colari facio per staminā. deinde iterū colari facio p̄ sacculū factū ex tela spissa. ac si clarificatē syrups facio p̄ sacculū pars grossa supflua hoc mō purificat. Et qz qñ non trahit p̄pter partē spissam claudētes sacculū. tūc vacuo sacculū et bñ lauo. deinde repono succum. et sic facio donec totū sit colatū. deinde in ampulla pono: et supra pono partem olei oliuarū. deinde soli expono per dies. xv. et si residētia aliquā faciūt illā amoueo. et illos sit colatos reseruo nō solum per annū. sed per annos et menses. Et sic facio de vino granatorū et cytoniorū semp ponendo oleū. sicut n. a putrefactioe p̄seruat: et tu bñ nota. C. Succū. n. isti et fles herbarū in vasis vitreatis vel vitri p̄uari debent. Liqueores vō oculorū debent reseruari in vase eneo. C. Hic nota: qz succi hi et olum herbarū solū p̄ antū p̄seruant in suabōitate si cū oleo vt sup aptēt et n̄ plus. q̄ rei capite anti debet succi de nouo fieri et antiq̄ alteri in abijci cū iā oēs virtutē suā amiserint. C Descriptio. 29.

Syrupus de mēta Mesue. iuētiōe n̄ra: et est ille in vsu est. valz ad p̄fortādū stomachū relaxatū: et frigidū vomitū: fluxū vētris lubricatiū. et singulū sedat. Succū cytoniorū mizorū et dulcium succi granatorū acetosorū dulciū et mizorū. an. lib. j. 5. p̄ gical sup eos mēthe sicce. lib. j. 5. foliorū rosarū. 3. ij. Et si mul dimittant p̄ diē et noctē: deinde coq̄nt cū facilitate vsqz ad mediū. i. mediocri decoctioe: deinde colent: et his addant zucchari clarificati. lib. ij. Et fiat syrups debito mō coquēdo. C. Syrups nihil aliud est q̄ decoctio vel succus inspissatus: cū aliq̄ re dulci. s. vel cū melle vel zuccharo vel sapa. Succū autē est rob. Rob. n. est succus ipsifatus p̄ decoctionē ab igne vel sole sine aliq̄ re dulci. et hec est ipsorū dīa. C. Mīna. n. p̄rie dī: cuius sapor ē compositus ex dulci et acetoso. C. In hoc syrupo sunt g loco zucchari ponit mel. Ego. n. zuccharū magis laudo: cū ad maiores intētiōes cū zuccharo fact⁹ p̄ueniat: maiorēqz temperantiā habeat. Ubi vō intēdērem calefactionē maiorē cū melle fieri pōt. C Descriptio. 30.

Syrupus de sumoterre Mesue maior: qm̄ vsu est stōachū et par p̄fortās: opilationē aperit. et morbos cutis curat. et p̄p̄ q̄rū mās sunt hūiores iusti: aut adusti: sic est scabies: ipatigo. et serpigo et lepra. C. Mirabolanzorū citri. kebuloz an. 3. ij. 5. florū boza gino vel buglose violarū absinthij culicute. an. 3. j. liquor rosarū. an. 3. 5. epitimi polypodij. ana. 3. vij. prunorū numero. c. passulaz lib. 3. tamarind: 3. cassie fistule. an. 3. ij. hec oia bulliant fm̄ artē in lib. x. aq̄ vsqz ad p̄fectaz coctionē. i. vsqz quo veniāt ad lib. iij. Cassia et tamarichis exceptis. deinde colent: cū qua colatura dissoluant cassia et tamarindi: deinde addat zucchari clarificati Succū sumiterre depurati. an. lib. iij. et coq̄nt ad formam syrups. C. Cū dī bulliant in aq̄: tūc de aq̄ cōi est itelligēdū. s. vel pluuiali vel fontis. et nō solū in hoc syrupo. sed in oibus alijs cōpositionib⁹: in quibus absolute reperit bulliant in aqua. C. Fuit opio multorū qz in hac recepta rose nō essent apponēde: et dicit qz fuit error scriptorū qz scribē debebat liquiritie rase. et scripsit rose. s. salua pace ipsorū dico qz rose apponēde sunt: et auctor illas appoluit: vt ipsarū virtute reprimat acuitas multaz medicinarū in ista cōpōne intrantiū. et. C Descriptio. 31.

Syrupus de prasio Mesue: p̄serēs senib⁹: et frigidis n̄ra. et egritudinib⁹ q̄ sūt i pectorib⁹ eoz: et tussis antiq̄: et asmata a flegmate grosso et putrido. C. Prasi. 3. ij. hyssopi capilloz venetis ana. 3. vij. li

Distinctio. vij.

quirite Calamētī seminis anisi radicū apij feniculi. s. se-
minis an. 3. v. seminis malve fenugreci yreos. an. 3. ij. se-
minis lini seminis cytoniorū. an. 3. ij. passularū. 3. ij. sic
siccipingues numero. xv. bulliāt hec oia fm arte in lib.
x. aque vsqz ad psumptionē medietatis. deinde colent. r
his addant penidiarū lib. ij. mellis purificati lib. ij. r fiat
syrupus debito modo coquendo. ¶ De prasio nota. qz
in hoc syrupo ponēda est herba prasio non succus. Et
actuariū vero fieri dicitur ex succo nō de herba. ¶ Quia repe-
rit ista in diversis Mesue de hoc syrupo. In aliquib⁹. n.
basis huius syrapi est radix feniculi r apij. In aliquibus
siccus. In aliquib⁹ hyssopi. In aliquib⁹ capillorū ven. Et si
sic nō debet appellari syrampus de prasio. qz alia r alta est
sententia quā ponat melue. S3 recepta dicitur stare vt sup scri-
pta est. r sic erit intentio syrapi de prasio fm melue.

¶ Descriptio.

Syrupus de absinthio Mesue pferēs ad casum
appetitus r debilitatē stōdachi: r mol-
lificationē viscerū: r debilitatē epatis: r dolorē. ¶ Et ab-
sintij romani. lib. 5. foliorū rosarū. 3. ij. spice. 3. ij. in fun-
dant hec oia p die r noctē. in vini albi boni antiq odoriz-
seri succi citomozū. an. lib. ij. 5. ponendo in lapideo vase:
deinde coquant cū facilitate. vsqz ad psumptionē medie-
tatis: deinde colent: r colature addant mellis bene pu-
rificati lib. ij. r fiat syrampus debito modo coquendo. ¶ In
vna cōpōne si inuenit vna res: cū plures sint spēs qz il-
larū rerū debem⁹ intelligere. vbi grā. cum scribit spice vel
rosarū rē. dico qz debem⁹ intelligere spēs p̄ualetē alijs
in virtute: vt de spica nardi que melior est. r de rosa rub.
qz illa p̄ualet albe in virtute. ¶ Descriptio. 33.

Syrupus de epithimo Mesue cholera migras r
humores adultos cū virtute expellēs:
r morbos ex eis factos curat: r p̄fert p̄pe eis q̄ parati sūt
ad leprā: r q̄ cācrum patiunt. r vlcera fraudiēta: r sca-
biē. ¶ Et epithimi beni hortēsis. 3. xx. mirabola. citri. l.
dorū an. 3. xv. cuscute sumiterre. an. x. thimi calamēti
buglose. s. herbe mirabolanozū emblicozū belliricozū
liquiritie polypodij agarici sicados. an. 3. vj. rosarū: se-
minis feniculi: seminis anisi. an. 3. ij. 5. prunozū. nume-
ro. xx. passularū enucleatarū. 3. iij. tamarindozū. 3. ij. 5.
bulliant hec oia tamarindis exceptis in lib. xv. aque fm
artē vsqz ad psumptionē medietatis: deinde colent: r cū
predicta colatura dissoluant tamarindi: deinde addan-
tur zucchari clarificati. lib. iij. rob. i. vini cocti seu sapa. l. i.
ij. r fiat syrampus debito modo coctus. ¶ Epithimi hor-
tēsis. dicitur hōtēsis: qz hōtēse minus vigorosum est
qz qd in montibus nascit: r p̄nter minozē habz malitiā.
Et hoc scribit Sauonarola in sua p̄actica. cap. de hy-
dropisi a seclite. de succo radicis yreos: r tu vide. r Aue.
lib. 2. cap. 6. vbi dicit: qz res siluestres sunt omnib⁹ do-
mesticis fortiores: r de siluestrib⁹ montane sunt fortio-
res. ¶ Passule in hoc syrupo ponant vt vigorēt opera-
tionē epithimi: r remoueāt malitiā ipsius: que timef ex
sua nitrositate: r vt p̄fortent opationē mirabolanozū:
r remoueant ab eis malitiā hanc que est vt noti remane-
ant in villis stomachi r intestinozū. ¶ Folia colligēda
sunt: qz hnt virtutē debitā. r non sunt parata ad casus:
r non amiserūt colorē suū p̄pū. ¶ Descriptio. 34.

Syrupus de thimo: pferēs egritudinē pectoris:
r pulmonis fridi stōdachi: r epatis: et
p̄fert frigiditē que sūt in hyeme: r fridis cōplone. ¶ Et
extrematū thimi. 3. ij. calamēti mēre sicce. an. 3. v. anisi
feniculi. s. seminū apij dauci. an. 3. 5. passularū enucleatarū
idest ab oī impūditia purgat ap. 3. iij. bulliāt hec oia p̄ ar-
tē in lib. x. aq vsqz ad psumptionē medietatis: deinde co-
lent r colature addatur mellis purificati. lib. ij. r fiat sy-

rupus. debito modo coquēdo r aromatizet cūz Galie. 3. ij.
¶ Si in receptis reperitur galia absolute scripta de ga-
lia magna est intelligendum tanqz de digniori r perfe-
ctiori. Passule in hoc syrupo ponuntur vt corrigāt r vt
gorem virtutem thimi. quem admodū de epithimo su-
pra dictum est. ¶ Descriptio.

Syrupus de arthemisia magfalis: efficac r mul-
tum valens in puocatione mēstruo-
rū. ¶ Et arthemisie capit. vne. santine: camedreos: ca-
mepitheos: origan: osimi: san succi: calamenti: scoloperi-
dri: betonice: scabiose: hypericon: ciperi: squinātū: lupu-
li: polypodij: gētiane rubee: tinctozū. an. 3. ij. spice assari:
thimi. epithimi. camomille. rosarū violarū. an. 3. ij. san-
dalozū rubeozū: seminū cōiuz frigidozū maiozū. an. 3. 5.
seis apij: seis senti. seis petrosili: amcos corui. iuniperi. mi-
lij solis ruthe. an. 3. ij. s. seminis. bulliant oia hec in aqua
sufficientis q̄tatis fm artē: r stent p̄us in ea infula per
horas decē. cinamomi. 3. ij. 5. serapini armoniaci. ana. 3. 5.
dicte gūme ligentur in pecia. Et oia simul bulliant vsqz
ad psumptionē medietatis: deinde colent: r colature ad-
dant mellis purificati li. vj. r fiat syrampus debito modo
coquēdo. ¶ Loqui fm artē hoc mō intelligit. Est eniz
aliqua medicina q̄ multū sustinet de decoctione: vt sunt
radices. Alique min⁹ illa: vt sunt stipites plātarū. Aliq̄
iterū min⁹: r sunt folia. Aliqua adhuc minus: r fruct⁹.
Alique iterū minus r sunt semina. Alique min⁹ r min⁹
r sunt flores. ¶ Gif cū tu decoquere vis aliqz syrupum
vel aliqz decoctionē. p̄mo ponas ad bulliēdiū radices.
scōdo stipites plātarū. tertio folia. q̄rto fructus. q̄nto se-
men. sexto flores. r hōc mō coques fm artē. ¶ Ita regula
nō gūalis est. sed ab ea excipiunt qdā herbe r semina. vt
inferi⁹ declarabit vbi numerabunt r semina r herbe pa-
rum sustinētia de decoctiōe. sed hāc regulā posui: qz sic
vt in plurib⁹ euenit r fieri dicitur: clarior dicitur: decla-
rabitur qz sigillatim que medicie sustinēt. r que nō rē.
¶ Semina oia colligenda sunt qz sunt matura: qz tunc
aqtitas p̄pria ab eis est leparā. ¶ Descriptio. 36.

Diamoron Mesue: conueniens ad apostemata
gutturis r vuuē: r ad oia genera
p̄focationū. ¶ Et succi morozū dulciū. i. domesticarū
succū morozū de femina. morozū rubi. i. saluaticozū. an. l. i.
j. 5. rob. i. vini cocti mellis purificati. an. lib. ij. coquātur
omnia simul vsqz ad mellis spissitudines: r referuetur.
¶ Rob idē est qd sapa seu vinū vltimate decoctum. Rob
aut p̄prie est quicūqz succ⁹ inspissat⁹ vel caliditate solis
vel ignis. vñ ista mesue in distinctione ferta. vbi loquitur
de speciebus robub que dicit. rob. est corrupta ex defectu
translatiōis. dzenim dicere robub. igit qz Mesue dicit
Rob. i. robub suppleatur. ¶ Descriptio. 37.

Diacaridion seu rob nucū Mesue: cōferens
eis qbus a capite ad pect⁹ catar-
rus acutus r subtilis defluit ad cānam pulmonis: r est
cā apatū r p̄focationū r mortis: est ad hoc medicamē
sublime. ¶ Et succi exteriorū corticū nucū in dieb⁹ ca-
nicularib⁹ lib. iij. Decoque ipm ebullitione vna. deinde
adde mellis purificati. lib. ij. r coq vsqz ad spissitudines
mellis: r refusa. ¶ Nota qz rob durat p̄ duos annos in
sua bonitate r p̄fectiōe vt voluerunt antiq. moderni dō
dicunt p̄ annū solū: sed durat r plus r minus fm ipsoz
succozū purificationē. ¶ Nur simplr plata vel scripta
semp de nucē cōi intelligatur. ¶ Dies caniculares sunt
dies in quib⁹ appetit quedā stella meridionalis: Lantis ap-
pellata ab astrologis in matutinis appet. r solis ortum
afcedit. r hoc est in medio estatis. Incipit autem canicu-
lare tempus. 10. die Julij. vel circa: r durat vsqz ad. 20.
Augusti. ita qz i summa dicti dies sūt nud. 34. seu. 40.

Illis igit diebus nubes colligende sunt p hac ppositione. Dies quida dñr naturalis: quida artificiales. naturales dies sunt a prima hora vsq ad. 24. artificiales vero ab ortu solis vsq ad occasum.

Syrupus cytoniozū cū spibus Mesue: stochy: r epar r oia viscera confortat: r appetitū excitat. r digestione pcurat. vomitū r vētris solutionē sedat: r est medicina experta r famosa. **De succi cytoniozū aceto** soz lib. xx. vini boni lib. x. Coqñt oia cum facilitate: donec p̄supta sit et 3° p̄p̄ semp̄ auferēdo spumā: deinde colent: r pmittant residere: r facta residentia ab ea amoueat. Deinde addantur mellis purificati. lib. vi. Et iterum bulliant semp̄ auferēdo spumā eius. Demū p̄ficiat sup̄ ipsis infrascripte spēs ligata in subtili pecia que fuerint grosso mō contracte. Et dimittant vsq̄ quo fuerit facta p̄fecta decoctio r reductio ad formā sirupi. vs. cinamōi bel. i. cardamōi ana. 3. ij. gariofilozū. 3. ij. zinziberis maj. sticis. ana. 3. i. 5. croci. 3. ij. ligni aloes macis ana. 3. i. 5. oia p̄ter crocū terant cōtritioē grossa. crocus vō pmittat vsq̄: deinde ligent in pecia vt. d. r pmittant sil bullire postea iterū peciā in q̄ ligata sunt arōata p̄scripta in bocali si vis dimittere potes: r post p̄fectā coctionē aromatises cū musci boni. 3. i. galie mulcate. 3. ij. Et referua in vitreato vase bñ obturato. **De Miuā** hec aromatica durat p̄ annos. ij. in sua virtute r bonitate. **De spēs** p̄scripte ad bulliendū nō sunt ponēde vsq̄ fere facta sit decoctio: vel sit bñ p̄p̄inquā coctio: eo q̄ ista parum sustinent de decoctioē. r hoc bñ nota.

Syrupus de sticados Mesue: expertus ad oēs egritudines neruozū fridas sic est paralytio: epilepsia: p̄p̄m. tremor: r tortura. **De florum sticados.** 3. xxx. **De i. thimi calamēti origani an.** 3. x. ani si. l. l. s. p̄retri. an. 3. v. zinziberis. 3. ij. passularum. 3. 5. r p̄lea tert^o h̄st. 3. iij. bulliat de c̄ fm artes in aq̄ sufficiētis q̄ntitatis fm arte vsq̄ ad cōsūptionē. 3° p̄p̄. Postea colent: r colature addant mellis purificati. lib. v. Et fiat syrup^o debito mō coquēdo. Et facta q̄si p̄fecta coctioē vel parū distat a decoctioē ponant hec grosso mō contracta in pecia ligata. vs. cinamōi calami arōatici spice croci zinziberis pipis nigri pipis lōgi. an. 3. i. 5. Et referuent in vitreato vase: in q̄ si vis pecias potes relinq̄re in qua sunt arōata. **De Bulliat** in aq̄ sufficiētis quantitatis Nota q̄ ista sufficiēs q̄ntitas diuersificat multū. nā q̄si sunt res q̄ multū sustinent de decoctioē tunc p̄ oi. M. i. ipsariū apponi vsq̄ ad bocal. iij. Si vō mediocre: medieta tegi. Si parū bocalē vni tantū. Si vō mensure vncijs vebes p̄ oi libza rerū ponere lib. vi. aq̄ si multū sustinent de decoctione. si mediocre lib. iij. si parū lib. i. 5. Et iō caueant viri in manibus rudū apothecariozū se ponētes. r oñi medicū bñ cōsiderent. q̄ apothecarius sit qui suas ordinationes dispensat: quia si ignarus ne r anime r honozū suo parcat.

Syrupus de corticib^o citri Mes. Qui confortat stomachum: r facit oris odorē bonū. **De corticū pomozū citri recentium** lib. i. sete tincte in hermes. 3. 5. in grana corticum citoniorum lib. 5. Decoquantur in aque fontium lib. v. vsq̄ ad cōsūptionem duarum partium: deinde addatur zucchari clarificati r coctilib. i. coquantur vsq̄ ad formā sirupi: r in fine aromatisetur cum musci gra. iij. **De Aduerte** hoc q̄ cortices cytoniorum debent poni in fine quasi decoctiois: eo quia parum sustinet de decoctioē: r hoc rōne arōaticitatis sue. **De Ad clarificadū zuccharū** apponēda ē p̄ oi lb. i. zucchari. aq̄ cōia lib. i. r dicta q̄ntitate bñ clarificat r purgat rē. **De Descriptione.** 41

Syrupus de radicib^o cōposit^o mag^o r alio: p̄ferēs

ad febres antiquas: r diuidit. r abstergit colerā grossā: r flegmā. **De perit oppilatioē oēs.** r p̄p̄ stochy: epatis. r splenis. r puocat vrinam. **De radicū apij feniculi petrosilij endiuie. an.** M. i. de radicib^o intelligitur. seminis apij feniculi anisi ameos asparagi. ana. 3. 5. de seminibus intelligitur. aceti boni lib. ij. Oia p̄ter acetum bulliant in lib. xx. aque vsq̄ ad perfectionē coctionē deinde colentur: r colature addantur mellis purificati lib. iij. Et aceti quantitas p̄scripta r coquantur ad perfectaz coctionem. r appellatur syrupus iste de radicibus cū aceto. Si vero facere vis illū sine aceto remoueat acetum r erit factū. **De Triplex** fuit necitas syrūpōz cōpōnis: prima fuit cōseruatio virtutū rerū in toto anno. scōa exhibitio nis rerū in forma potabili volēdo virtutes rei p̄ter eius substantiā. 3° p̄p̄ infirmos q̄ non p̄nt sumere medicinas nisi in hac forma: r p̄p̄ has causas syrūpi reperti sunt.

De Radice aniq̄ ericcent bñ lanande sunt: r ab interiori ligno mūdandē: deinde ad solē sicari debēt referuādeq̄ a fumo r hūiditate sunt. r ita fere oēs herbe ericantur r p̄seruant: flores vō in vmbra. **De Radices** simplr p̄rolate sunt. v. nūō. sc̄ radix feniculi. apij petrosilij: brusci: r asparagi. **De Sca. iij.** frida cōia minora sunt ista: semē endiuie lactuce: scariole portulace: iō si simplr scriptus repiat sc̄ius cōius fridozū minor de istis intelligatur. Si vō scriptū repiat. iij. seminū cōius calidozū maior ista ponāt: semē anisi: feniculi. carut: ameos: q̄ illa sunt. **De mina** vō. iij. cōia minora calida sunt ista: semē apij petrosilij cimini: nasturcij. **De Ideo** si simplr scribatur. iij. sc̄a cōia minora calida de istis intelligit. **De Syrupus** factus cū melle simplr mel^o valet q̄ fact^o cū zuccharo. r q̄ d̄ru p̄lex est cā: p̄ est q̄ mel cū sit viscosus mel^o cōseruat medicinas p̄ponētes syrūpū q̄ zuccharū. 2° rō q̄ mel magi mūdificat māo regitq̄ horribilitatē medicinaz q̄ zuccharū. 3° q̄ mel ē dulc^o. 4° cā q̄ mel^o digerit q̄ zuccharū. r lz syrūp^o factus cū melle melior sit ad digerēdū r mūdificadū: tñ ad infrigidadū r confortadū mel^o valet syrūp^o fact^o cū zuccharo q̄ cū melle. Nā si itēdimus digerere: abstergere: calefacere: r mūdificare fortiter: de bemus facere syrūpū cū melle. si infrigidare confortare leuiterq̄ ap̄re cū zuccharo bono si vtrūq̄: fiat eum vtroq̄. **De Ideo** notēt ignari r trouātuli apothecarij q̄ suos syrūpos. p̄pter auariciā euz melle faciūt. **De Ideo** n. intentio syrūpi est confortare infrigidare r leuiter digerere. quā aliud facere quare rē. **De Descriptione.** 42.

Syrupus de hyssopo Mes. p̄ferēs asmatis: r tuf si dolori pectoris r laterū. **De hyssopi sicce** radicū apij: radicū feniculi: radicū petrosilij li gritie an. 3. x. ordēi mūdi. 3. 5. seio malue dragaganti seio cytoniozū. an. 3. iij. capillozū veneris. 3. vi. iuuibe sebesten an. nūō. xxx. passulaz. 3. i. 5. sicū siccaz. **De Dactylozū** pirgūū an. nūō. x. coqñt oia fm arte in aq̄ sufficiētis q̄ntitatis: in aq̄ pluuiali vsq̄ ad p̄sūptionē duaz partū: deinde colent: r colature addant albarūz penidiarūz lib. ij. r fiat syrūp^o debito mō coctus. **De Radices** colligēte sunt cū folia: ceciderūt q̄ tūc r nā r virt^o foliorum reuertit ad radicem. r tūc fortior est virt^o radice. Radix si simplr scripta repit in p̄positis de raphano domestico est intelligēdū. Sic. n. r romāi r greci hodie accipiūt.

De Syrupi oēs isti. i. violatus: de hyssopo de scabiosa de ligitia de p̄asio: de iuuibis: r oēs decoctōes pectorales cū aq̄ pluuiali faciēdi sunt: nō euz aq̄ cōi. r rō est: q̄ aq̄ pluuiali est magis subtilis: r rōne subtilitatis magis penetratiua facitq̄ vtutes aliaz. medicinarum ad p̄tes pectoris penetrare: q̄ cū alia aq̄ nō penetrarēt. Et ad dñm **Aut.** dicētē q̄ aq̄ pluuiali rōne subtilitatis sue sube cit^o putrefit. dico q̄ verū dicit: r hoc p̄p̄ ip̄ressionē aeris ad

Et Sed ab infra factus est qre bñ nota. **C**Albanus dicit aucto: penidiariu: eo qz penidi fieri debent ex zuccharo albo nō cum puluere rubeo vt quidam faciunt apothecarij nostri temporis.

Syrupus de ligritta Mesue: pferēs tussī antiq: r mūdificat pect: r plimonē a mā flegmatica: qñ nō sit multē quantitatis tenacitatis r viscositatis. **C**℞. ligritie rase r mun. ʒ. ij. capillorū vene. ʒ. i. yfopi sicce. ʒ. l. p̄ice sup his aq̄ pluuiialis. li. iij. r dimitte p̄ diē r noctē: deide coquat fm artē vsqz ad cōsumptionem medietatis: deide colentur: r colature addant: melis purificati zucchari clarificati penidiariū. an. ʒ. viij. aq̄ rose. ʒ. vi. bulliant r coquant vsqz ad formā sirup: r ref: uet. **C**hic nōn q̄ absurdū v̄ q̄ in isto sirupo aucto: ponat aq̄ rosatā cū ipsa restringat: r hic sirup: d̄ dilatare pres pectoris: r hoc nō solū v̄ p̄tra rōnē: s̄ et p̄ faciliētes hunc syru: r eo qz nulli sunt q̄ aq̄ rosatā in eo ponāt. Ad hoc od̄m q̄ recte ponit: r q̄ nō ponit multū erant: r rō est. nā ad hoc q̄ syr: iste valeat tussī antiq: r pulmonē r pectus mundificet nō solū opz: q̄ in eo sint dilatacia pres pectori leniciētia r maturātia catarrū: vt per ligritia capillos veneris r yfopi sit. Sed et necesse est r q̄ in eo sint ea q̄ pres relaxatas adunēt r v̄tutē expulsiuas cōfortēt atqz refocillent r fortificēt: r hoc fit p̄ aq̄ rosatā. igitur ronaliter ponit. **C** Tribus modis vel altero trium modoz cognoscit qñ syr: est coctus. primo qñ accipitur cum spatula distillat p̄tinue sicut oleum. sc̄do qñ adheret spatule. tertio si ponatur super vnguez vna gutta. si remanet r nō discurrat huc vel illuc her est vera cognitio coctionis.

Syrupus de eupatorio Mesue: pferens febrib: antiq: r p̄pe eis qb: corripitur forma stōachi r epatis: oppilatōes apit r p̄fert frigiditati r mollificatiōi r ventositati in eis r inceptiōi hydrophis. **C**℞. radicū ap̄ij. radicū feniculi. radicū thidivie. ligritie. ignati. cuscute. absinthij rosarū. an. ʒ. ij. capillorū ve. bedeguar. i. radicis cardonis bñdicti masculi sucaba. i. radicis cardonis bñdicti femine floz buglose anisi. f. seminis fenicu. f. seminis eupato. an. ʒ. v. r aued. i. renbarbari masti. ana. ʒ. iij. spice assari solij. an. ʒ. ij. coquantur in lib. viij. aq̄ fm artē vsqz ad cōsumptionē tertie p̄tis: deide colent r colature addant zucchari clarificati. lib. iij. succi ap̄ij. succi endiute depura. an. lib. iij. r ʒ. ij. ʒ. iij. gra. xij. r fiat sirupus debito mō coquendo. **C** De bedeguar r sucaba est magna diuersitas inter doctozes. Auicē. Matheus siluati. Diacozides. Simō Januēsis. Plymius r Sentilius exponūt q̄ est spina alba. Sentilius et exponēs receptaz Sotire que 5° canone describit dicit iterū q̄ est manerles spine pro qua cōiter sumit alba spina. Et infra eo. libro p̄ expone pillurari dicit q̄ bedeguar est modus spine: r credit q̄ sit spina alba: hoc ē qd̄ a doctozibus elicere potui: qui confuse loquuntur: qui datō q̄ sit spina alba nō ponūt quā partē ipsius plante apponere debeamus. Cōiter apothecarij. ponunt quādā rem hñtem s̄ multitudine sponge que repit adherere plāte rose siluestris: r dicunt esse bedeguar: r cetera. **C** Sucaba de sucaba dicit Simon ianuenis: q̄ est nomē arabicū: r idē importat qd̄ spina arabica: r hoc idē dicit Galie. Rasio Aliabbas Matheus silua. Paulus v̄o volēs ostendere quid sit dicit Sucaba herba dulcis q̄ extenditur super terrā r facit capita grossa r flores sanguinei coloris: sed hec apud nos reperitur. Alij v̄o dicit q̄ sucaba. i. bedeguar: r bedeguar. i. sucaba: r sic exponunt ignotum per ignotū. **C** Alij v̄o post ponētes tātoz viroz ambiguites solent hoc in syrupo apponi facere. Jucos marinos r radices cardonis bñdicti: r dicunt q̄ duo hec vidētur

de mente auctozis cum illa sint aperitiua vine: cōfortatiua epatis que omnia querunt a syrupo de eupatorio: r q̄ reperunt experimento bene eis succedere rē. **C** Sed r hi r illi a veritate sunt multum distantes. Igitur scias q̄ bedeguar est radix cardonis benedicti que masculus dicitur nullum flozem faciens nec tirsūm: sed folia extēduntur super terram. r folia strictiora sunt r breuiora sucaba: magisqz incisa. Sucaba v̄o est radix cardōs benedicti flozem facientis cum grosso capite cum paruo tirsō: imo a radice non extenditur per longitudinem spāne seu eleuatur r in futura r p̄p̄inqua pluuiā cōstrīgūt r in sereno dilatatur differt a superiori cardone p̄ folia tirsūm r flozem. Apud nos nō reperit̄ vel raro duo hi cardones: sed potant a montibus Belinzona in confinibus theutonicoz r Ducis mediolanti: in montibus r faris oriūtur. r hec est vera r expōsitō r declaratiō bedeguar r sucaba rē. r due he radices i hoc syrupo ponuntur: nō aliud rē. **C** Pauci insup̄ p̄tinent qui hunc syrum sciant facere. Melue enim dicit fiat syrpus cū succi ap̄ij r endi. q̄titate sufficienti. nulli sunt qui hanc sufficientem q̄titem eligere sciūt. Igitur nota q̄ per hāc sufficientem q̄titem intelligit p̄portioniā q̄titem zucchari ad succos: quē ad modū p̄portioauit r posuit in syrupo de bisatijs. i. succi lib. iij. ʒ. iij. qd̄ ē p̄ ol lib. zucchari succi depurati. ʒ. xix. cū. ʒ. i. ʒ. i. gra. xvi. nec plus nec min⁹. Ilo igit mō p̄portioniādo resultat succi q̄titas p̄scripta supra: nec plus nec min⁹. r hec fuit r est op̄inio doctozis: qre bñ nota qz pauci sunt faciliētes hūc syrups r rōnē. **C** Flores colligēdi sunt qñ p̄fecte sunt maturi: r anqz cadāt: r anqz dimittāt colorē suū rē. r sic summa syrupoz in his cōcludit rē. **C** Descriptio. 45.

Becocctio pectoralis magis: leniēs pect: r cōferens ad tussim: r rauedine vocis. **C**℞. yfopi sicce. capil. vene. siccū dactiloz sebestē passularū ozdei liquiritie. an p̄tes eq̄les bulliant hec in aq̄ sufficētis q̄tatis fm artē. deide colent: r referent. **C** In hac decoctiōe sunt q̄ his addūt p̄res: sed ego q̄ p̄ pectoralis sit nō laudo illam apponēdā esse p̄pter eius horribilitatem r malū saporem. **C** Descriptio. 46.

Becocctio cōis: q̄ in acutis febrib: r alijs passio nibus calis r tpe calo ē mltū i vsu ad distēperādū medicinas q̄ in his tēporib: r passioib: affiunt: variant autē iste decoctiōes a medicis peritis fm diuersitate egritudinū magis r min⁹ calidarū: r in exigētia dispōnū. **C**℞. p̄runoz tamarindoz passularū violarū ligritie ozdei. an. p̄tes eq̄les bulliāt hec in aq̄ sufficētis q̄tatis fm artē: r colent: r refusa. **C** Decocctiōes iste r oēs alie p̄ tres vel q̄tuoz dies cōsuant r nō plus: r matie in estate: r inter oēs hic icidētē dicā de ifusiōe facta in aq̄ lactis seu casei: qz min⁹ cōseruat: qz nisi p̄ vnuz vel p̄ duos dies cōsuari pōt. **C** Syrups v̄o p̄suant si sūt de melle p̄ duos ānos. Si v̄o de zuccharo r bñ cocti r i vase bñ obturato p̄ ānū durāt. **C** De cōseruatione iulep. Scias q̄ iulep aq̄uz r male decoctū panco tpe p̄seruat: r matie tpe estatis. Iulep v̄o bñ coctū per annū seruat r nō plus sub forma iulep. Et hic cōcludit ac cōplect summa septima que fait de syrups r decoctiōibus r iulep. **C** Incipit octaua distō q̄ est de vnguentis. r continet. 23. descriptiones.

Aguentū stōaticū iuētide magis p̄is mei. p̄fortās stōz: r valēs in passioib: friditōis. r dolorib: scias a ventositate: r ad debilitatē v̄tutis digestiue: appetitū excitās. r vigōnez p̄curās. **C**℞. olei nardini. i. spice: olei masticis: olei camomille. olei mente. olei de absinthio. an. ʒ. ij. olei citonioz. ʒ. iij. olei ro. ʒ. ij.

macio masticis gariofilorum nucis muscate cardamo-
mi. l. maioris r. minoris galange. ligni aloes. ana. ʒ. ij. co-
rallozum ru. Seminum coriandrorum preparatoruz.
rosari ru. an. ʒ. ij. s. sumitatu absinthij mete florum cha-
momille sumitatu squinati. an. ʒ. ij. s. pterant oia subtilissi-
me: r. cu pauco cere fiat vnguentu mediu tenes inter du-
ritie r. mollities. Adde do panis brusulati duo infaceto
infusi r. bñ ex pñi. ʒ. ʒ. In oi vnguento spes debet sub-
tilissime pteri. Nisi. n. bñ puluerizent non possit virtus
earu p poros penetrat nec a calore sparari. **C** Necessitas
vnguentoz r. emplastroz: oleozu fuit vt rei alicui vint
applicaret in suba adherenti r. nō stati resolubili. 2° quia
medicine simplices nō faciunt effectū. 3° ppter debili-
tate medicinarum simplicium. **C** Descriptio. 2.

Anguentum sandalini Descri: qd cerotuz
ab eo dicit vltimu ad sedandū
inflammationes r. apostematā calida: r. super calefactioes
que sunt in stomacho r. epate. **C** R. rosaz. ʒ. ij. s. sanda-
lozū r. theozū. ʒ. x. sandalozū rubeozū: sandalozū alborū
sandalozū citrinozū an. ʒ. vj. boli armeni. ʒ. vj. spodij. ʒ.
ʒ. cāphozē. ʒ. ij. cere. ʒ. ij. s. Si vero molle pro omni. ʒ. ij.
olei r. cera. deinde lauent cū aqua frigidissima plurib^o
vicibus: deinde pscripte spes ponant. Si vis facere vng-
uentū in forma satis dura debes ponere pro ol. ʒ. ij. olei
specierum. ʒ. ij. cere. ʒ. ij. s. Si vero molle pro omni. ʒ. ij.
olei. ʒ. ij. cere. r. ʒ. ij. spozū: r. ista est dosis specierum olei
r. cere ad vnguenta faciendū. **C** Descriptio. 3.

Anguentum Salieni Descri: ab eo appellatur
cerotū vltimu in frigiditate valēs
ad febres acutas r. sodā calidā pulsativā. **C** R. cere albe
lib. j. olei ros. lib. ij. s. fit factum ex oleo ompacino. i. ex
oluis imaturis. Liquefiant omnia simul: deinde latien-
tur cū aqua frigidissima lauanti pluribus vsq; quo
bene albefcat. Et quāto magis lauaf tāto fit perfectior.
In fine vō conuassent seu lauet cum pauco aceti boni.
C Istud vnguentū ego lauari soleo facere ex aquarosa
cea loco aq; cois: r. est magi pfortatiuū renū. **C** Ungue-
tū ab emplastro differet. eo qd vnguentū est magis tenerū
siue liquidū seu liquabile: sed emplastrū est solidum: licet
vtrūq; cū oleo r. cera cōponant. **C** Descriptio. 4.

Anguentum populeon Nicolai: taliter dicit qd
fit de oculis ppli: r. valet p calorem
febris acute: r. his qd dormire nequunt in uictis ipib^o r. pul-
sib^o r. plāri manū r. pedū. **C** R. oculoꝝ ppli lib. j. s. pa-
pueris rubei soltoꝝ mā dragoꝝ cimaz: rubi tenerima-
tū solioꝝ hyusquiamī solari vermicularis lactuce sem-
per utis bardene violariū vmblici venetis. an. ʒ. ij. assun-
gie nouelle pozine sine sale lib. ij. oculi ppli per se bñ pi-
stant: r. iterū postea cū assungia repitent: r. magdaleoēs
formēt: r. per duos dies sic dimittant. Tertia vero die
herbe p se bñ terant: deinde his addas magdaleones: r.
simul an terant: r. postea iterū omnia in magdaleomb^o
reducant: r. per mittant per dies nouē: r. elapso termino
dicti magdaleones in caldario vel captia cum lib. j. opti-
mi vini reponatur: r. simul ad ignē bulliāt vsq; ad vini
psumptionē semp cū spatula agitādo. Et postea colent
p sacculū r. colati pmitte ifrigidari: r. vltimo in vase re-
conde. **C** Oculi ppli in mense aprilis sunt colligendi:
r. cū assungia miscēde: r. pseruādi sunt vsq; in mēse maj
cū assungia eos miscēdi vsq; quo alie herbe colligentur
C De solijs mā dragoꝝ nota: qd apud nos nō reperit
tur ipsoꝝ loco apponimus vel cortices mandrago-
re vel papauer nigrum vel hyusquiamū. **C** Descrip. 5.

Anguentum qd in vfu est. **C** R. terebentine bñ
lotein aq; ozdei lib. ʒ. vitellos ozoz. mō. vj. mell rosati.

iii. farine ozdei. q. s. r. fiat vnguentū in bona forma sine
igne. **C** Terebina lauaf in aqua ozdei. pmo. vt in frigi-
detur magisq; abster sua reddat r. minus viscosa. Mul-
tis alijs modis diuersificat hoc vnguentū a chirurgice:
sed iste preualet alijs. **C** Descriptio. 6.

Anguentum egyptiacū Descri: pferēs ad vulne-
ra antiq; r. fistulas qd indiget mūdi-
ficatione: abster git enim ea r. mūdificat a carne mortua.
C R. flozis cris. ʒ. v. mell. ʒ. xij. aceti fortissimi. ʒ. vij. Co-
que super ignem donec inspisset: deinde ab eo ablato ad-
de olibanū bñ puluerizati. ʒ. ij. s. terendo supra terenda.
C Hoc vnguentū duobus modis fit. qui. n. volunt illud
multum corrosiuū faciunt ipsum sine olibano. Qui vō
mediocriter olibanū ponunt. **C** Descriptio. 7.

Anguentum apostolorū Aui. s. casū tractatū 11°
qd in vfu est. rectificans cū facilitā-
te fistulas difficiles r. scrophulas paruas nec est aliquid
sile eiz: mūdificat vulnera ex carne mortua r. plus r. cō-
solidat: r. dī qd est medicina. xij. apostolorū. **C** R. terebē-
tine cere albe sine pini. an. ʒ. xij. armoniaci. ʒ. xij. op-
poponacio. ʒ. ij. flozis cris. ʒ. ij. aristologie lōg. turis ana.
ʒ. vj. myrthe galbani. an. ʒ. ʒ. bdely. ʒ. vj. litargiri. ʒ. viij. i-
fundaf bdely r. alie gūme in aceto forti r. dissoluant: ce-
tera vō pterant: r. fiat vng^o addēdo olei lib. ij. in estate. r.
in hieme lib. ij. **C** Oleū si simpli scriptū repiā de oleo
oliaz: semp est intelligēdū: qd oleū est mā oiz oleozū
vt in trac. b. olis manifeste appēbit. **C** Descriptio. 8.

Anguentum basiliconis magnū Descri: qd cō-
fert vulneribus: in quib^o est calefa-
ctio: r. ppe i vulnerib^o neruof. mūdificat. n. r. icarnat ea.
C R. cere albe sine pini sepi vaccini olibanū myrthe pic-
grece. i. colophonie. an. ʒ. ij. s. picis. ʒ. ij. olei cōis lib. ij.
centerantur conterenda. r. fiat vnguentum in bona for-
ma. **C** Pō si simpliciter scripta reperiat. semp de na-
tiali intelligatur. Si vero piz greca de colophonis sem-
per intelligatur. **C** Descriptio. 9.

Anguentum de cerusa crudū magrale pferēs ad
adustione ignis r. excoriationem.
C R. ceruse lib. j. s. olei ros. lib. ij. s. iij. litargiri. ʒ. ij. s. cō-
terant omnia subtilissime: r. fiat vnguentum in morta-
rio bñ oia miscēdo. Et hic ē cōis modus. Ego vō soleo
lauari facē cerusam r. litargiriū cū aq; ros. ea. n. lotiōe re-
mouet ab eis acutias r. mordicatio. **C** Descrip. 10.

Anguentum de cerusa coctū magrale: pueniēs q
busticūz malis cōpōnib^o calidā sa-
ctis caliditate solis vel quomodolibet r. frictioni seu exco-
riationi cū calefactioe mala. **C** R. ceruse lib. j. s. litargiriū.
ʒ. ij. s. olei ros. lib. ij. r. ʒ. ij. cere albe. ʒ. iij. cōterant oia s-
tillissime. r. fiat vnguentum decoquēdo illud leno igne
vsq; ad perfectā coctionē semp cum spatula agitādo: r.
in magdaleombus reducat. Parus aceti pōt apponi vt
magis aleret. r. sine aceto vt supra fieri pōt. tūc conue-
nit in olibus mēdzis. nō aut cūz aceto. qd in locis neruo-
sis noceret r. in vulneribus pfundis. **C** Descriptio. 11.

Anguentum de dragagati mūde. ʒ. iij. aq; floꝝ
violariū lib. ij. in fundaf in ea gūma p horas. xij. postea
stamignē: r. addaf olei violati olei amigdalariū dulcius
cere albe. an. lib. j. hāfiat olei r. cera. deinde apponaf gū-
ma ipsi isfrigidatis: r. miscēant. **C** Anguentum hoc ni-
si igenio fiat. nunq; bonā formā hēre pōt. s. stat in mag-
daleonibus grossitudis fabe. Itaq; bñ mō facias: post liq-
factionē cere r. olei r. ipsoꝝ ifridationē. Ad das gūmas
stamignatā paulatiue illā stāgelizādo. ac si velles stāgeli-
zare manu schū: nō cesses addē gūmā r. stāgelizare oo-
nec hēat bonā formā: r. qd to magis elaborabis iducēdo
cc iij

Distinctio. viij.

utis melioris formae accipiet. **¶** Descriptio. 21.
Anguentum pectorale magis lenitium: et hu-
mefactiuum pectoris et pulmonis et
sereno tussis sicce: et siccat gutturis et pectoris si cuius ipso
ptes extrinsece pectoris ubi costae situant inunguntur.
¶ Olei amigdalarii dulcis. 3. iij. olei camomille olei vio-
la. an. 3. iij. butyri recetis. 3. vi. adipis galline. 3. g. adipis.
anatis. 3. n. yreos subtiliter puluerizati. 3. j. croci. 3. 5. cere
albe. 3. iij. **¶** Misce: et fiat unguentum. omnia simul lique-
faciedo. in sine vero hyreos et crocus ponantur. deinde
lauetur. iij. vel. iij. lotionibus cum aqua ordei tepida.
¶ Butyrum melius vaccinum: et cum medicina ponit.
id est ad opus medicine datur ut esse sine sale et conser-
uatur vsq; ad sex menses: vel vsq; ad annum ad plus.

¶ Adeps gallie dicitur esse et non antiqru: amittit. n. com-
pionem et virtutem: et efficit racidum: et amittit tpanetum: et liq-
factum melius seruatur. Adipes anatis et anseris quanto anti-
quiores tanto meliores sunt. et cum in medicina admini-
strant nullomodo sale pendendi sunt. **¶** Pinguedines oes
si aspergant succcharo subtiliter puluerizato diu cofer-
uant absq; corruptide. h. ego sepe vidi et expimento appro-
bau. pinguedines. n. q. p. vsu medicine sunt nullo sale
salade snt. s. m. p. dicto ppande qre rē. **¶** Descrip. 13.

Anguentum comitisse Sulielmid varigiana
in sua pectica. cap de his que coi-
na magis sicut mēstrua mulierū q in viu est. **¶** Cor-
tici medianoy arboris gladiū myrti loz. cau de cabalie
gallaz cortici fabaz azinoz. als. arilloz vuarti sorbel-
laz siccaz iacinoz mepilloz imaturoz radicu celido-
nie folioz pini siluestris. an. 3. j. terant et coqnt in aq
plātaginis pfecta coctōe. deinde colēt. postea accipe cere
olei myrtini. 3. viij. s. liqhat simul. et lauent in pāicta co-
latura nonies semp colaturā inouando qz vice. postea
accipe cortici medianoy castaneaz. corticū medianoy
arboris gladiū gallaz. an. 3. j. cineris crurū offis bouis
myrti loz. azinoz siue arilloz vuarti. an. 3. 5. trociscoz
de karabe. 3. g. olei myrtini. lib. 4. 5. et alig addit oleum
massicanti. puluerizent subtili puluerizada. Et cū pāicta
cera lota cū suscripta decoctioe fiat unguentū. **¶** Per
cortices fabarū auctoz intelligit cortice in quā fabe ouū
tur. crescūt et maturant. s. illa regula. **¶** Modus lauā-
di cerā talis est. pmo dicitur ad ignem liquefieri. deinde
in aqua munda ab omni sapore dicitur pōci. et in aqua illa dicitur
manib; malaxari. et acq; a cera manibus expmit: deinde ad
ignē dicitur liquefieri et in aqua munda proijci. ut pus: et sic
iterum atq; iterū est faciendū: quousq; aqua sine sapore
creat: et tunc erit signum lotionis. **¶** Descriptio. 14.

Anguentum p vermib; Mōtagnane in an-
tidotario suoz; p silioz qd in
vū est. **¶** Cerauree mitoris absinthij lupinoz. an. 3.
3. ligni aloes coruū ceruū vti diptami. ana. 3. ij. aloes ad
pōdua olum. qd erit. 3. viij. 5. olei absint. 3. iij. sellio tauri.
3. g. cere. 3. j. 5. terant oia cōterenda. et fiat unguentū. Lauat
eni cera duplici cā. p. ut acuitas sua amoueat. et ut acui-
tat virtutē quā nō hz. et quā hz depdat. ut in unguento
comitisse: qz lauaf ut efficit stipica. **¶** Si scriptū repe-
rit cere lore. sic deā cera lauāda est in aq; cōi. aliter lauef
in decoctione de qua describit. **¶** Descriptio. 15.

Anguentum p scabie Mesue. R. assungie mun-
de a tela sua. 3. v. olei laurini argēti
vni tertieri cere mīde auris bñ puluerizati. an. 3. ij. salis.
3. viij. succi plātagis. succi sumiter. an. 3. vi. pñce sic: cerā
olei laurini et assungia pone i captia ad ignē cū succio:
et buliat donec oia snt liquefā: deinde adde salē olibanū
et massicē: et bulliant oia simul vsq; ad psumptionē succi.
postea deponant ab igne: et adde argētū vniū extinctū.

ut supra. et vtere. **¶** Assungia porci meli; p sernaf liqfēā
et adeps renū capraz h. et mō meli; p sernaf. **¶** Argentū
vini hoc mō extinguit et pparaf. Accipiat argētū viniū.
et ponat in vna ampulla vitri. ut supra. et ponat tanta sa-
lina q; coopiat. deinde pcutiat tñ sub et supra semp salū
nā addēdo q; totū p sernaf: ita q; possit aspergi tāq; lac:
et p tñ cū sponis adhereat. et h. mō extinctum erit. aliter
tñ pcutiat q; in illā formā veniat. **¶** Descriptio. 16.

Anguentum p scabie aliud p pueris et pgnanti
b; et delicatis mōtagnane. R. terbe-
tine bñ lote. 3. iij. butyri loti. 3. g. sal. 3. j. succi citrāguloz
vitellos ouoz. an. numero. iij. olei ro. 3. j. misceant oia si-
mul. et fiat unguentū. **¶** Salis si simplr scriptū repiat in
cōpōnib; semp de cōi sale est intelligendū. **¶** Terben-
tina et butyrū lauādi sunt in aqua cōi. et sic facias de om-
nialia re lauāda in aq; cū solū dicitur lauetur et non exprima-
tur cū qre cū cōi aq; lauanda est. **¶** Descriptio. 17.

Anguentum de arthanita magnū Mes. q; vngif
veter et sumē et ilia. et solone soluit
cataract. et vngif ex eo stochus et sac vomere. et educit ver-
mes. et pferit hydropis. et solone educit aq; citrinaz: et est
ppinādū nō valētū sumē medicinam. R. suc. artharite
id est cyclamis vel panis porcini lib. iij. suc. cucumeris a
sinini lib. j. olei hyrini lib. g. butyri vaccini li. j. pulpe col-
logntide. 3. iij. polipodij. 3. vi. ensoz bij. 3. 5. q; sunt terēda
tere. et submergeti succio et oleis. et pone i vase vitreo stri-
cti orificij. et frige caput ei. et pmitte p dies octo. deinde
buliat oēs ebullitioe vna et colent. deinde pijciant sup co-
laturā. serapini aur. v. myrrhe aur. g. dū hoc dissoluant
pus i forti aceto. deinde pijciant in deā colatura: et bulliant
snt semp agitādo cū spatula vsq; sere ad succo p sūptio-
nē. et tūc pijce sup eā cere. 3. v. sell vaccini aur. vj. serueat
cū eis vsq; dū liqhat cera. deinde puluerisa sup id scamo-
nee aloes mezerēo colloqnti. an. aur. v. salis gemme aur.
iij. eufoz bij. aur. ij. turbitū aur. v. pipis lb. 3. iij. be. camo-
milla. an. aur. g. misceant oia bñ vt pmisceant: et vtere.

¶ Modus tēdē succi a cucumē affinito talis est. Ac-
cipiant in sine Julij in dieb; canicularib; et in mēse Au-
gusti. qñ snt citrini: qz illi snt maturi: et ponant in vase. et
pmittant p noctē. deinde forētur cultello acuto. Et erit
aquositas quedā clara et sūba pulposa. Illa aquositas colli-
gat cū spongia vel bōbice et abijciat: et sūba pulposa res-
uetur: et vtatur ad libitū ponendo illā ad solē et pmitat
ericcari donec possit educi ad formaz trociscoz. deinde
remoueat: et reseruet. **¶** Descriptio. 18.

Anguentum dialtea magis valens proprie ad
dolorē pectoris et friditate et pleu-
resi: et sup pect; unctū sanat oia loca sstigidata calescit:
mollificat: et humectat. R. radicum althee. M. iij. semi-
nis lini. se. fenugreci cepe squille. an. lib. 5. et h. snt mu-
cillagines in cōmuni aqua de qbus accipe lib. vj. olei cō-
muni lib. iij. cere lib. ij. terbetine. 3. vj. gummi hedere gal-
bani. an. 3. j. butyri. 3. viij. resine pini colophonte. ana. 3.
iij. medulle bouis. 3. vj. croci. 3. ij. sepi vaccini lib. 5. et fiat
unguentū: dissoluēdo gummas in aceto forti. **¶** In rece-
ptis qñ reperit scriptū olei loti. Modus lauādi talis ē.
pmo ponat oleū in vase mūdo stricti orificij: et sup sūm-
dat aq; clara calidissima. deinde abijciatur aqua: et tonēs
reiteret plectio dicte aque seruentis q; finalit erit eius
de coloris et saporis sicut an plectionem. et tunc oleum
erit mundū. Et nota qñ sit dicitur lauari in vno vase qd sit in
fundo foratum ut aqua possit erire. oleū enim remanet
semp super aquā et natat: qz est corpus aereū. Ideo qsto
lenior tanto melior: et. **¶** Descriptio. 19.

Anguentum marciatō Nico. in suo magno
antidotario. Et qñ hoc vng;

et dno sequentia no multu sunt in vfu. Tñ qz in eis sunt multe difficultates: id declarare ppositu. qd facit ad doloze et frigiditate capitis: et pectoris: et stochi: et ad scitro sim et splenis et epatis: et ad illu doloze: subueniens paralitico: sciaticis: nephreticis: et podagricis: tumores repumit: et ocs dolores medef. **¶** Cere albe. lib. ij. olei comunis. lib. viij. rozis marini folioz lauri. añ. 3. i. rute. 3. vij. amaraci. i. maiorane. 3. vij. elbuz. i. floriz saluie. sauiue balsamite. i. mete aquatice. lilifagi. i. silue. ozimi polij cala meti artemisie emule bethonice bzaee vsuie spgule. i. paritarie pumpinele agrimonte absinthij herbe paralytis herbe sancte marie Limarum sambuci Trastyle. i. vermicularis. aliquei vo faba grossuz vsit mille folij sempuue came medrej. i. came deos cet auree. i. maioris fragarie. i. herbe portantis fragras gngz folij herbe tetrait. i. ozob. añ. 3. iij. 5. cussici. radicio. i. radicio althee cimiri myrtic. i. folia myrtibi. añ. 3. iij. fenugreci. 3. i. 5. butyri. 3. i. 7. 3. ij. vrtice virolari papaueris nigri mente saracenicæ alte rius menthe. i. methe domestice polytrici lapacioli. i. lapacij acuti carduceli. i. cardonis bndicti mifilue matu re. i. capri folij herbe muscate aleuia. i. panis cuculi limgue ceruine. i. colopendrie crispule camphore storacie calamite medulle ceruine. añ. 3. 5. adipis vsu gallinacei masticcis. ana. 3. i. turis. 3. 5. olei nardini. 3. ij. herbe omnes prescripte colligantur in medietate mensis Maj: et ocs in vna die vel duobus diebus: et ab hora tertiarum vsqz ad meridiu. Confiat sic. herbe terantur. subtiliter infundant p dies. vij. in optimo vino odorifero: octaua vo die ad lentu igne h ponant. Et cu vinu aliquatu erit consumptu. addatur his olei pdicti: et bulliat donec incipiant diminui deinde cu diligetia colent: et picctio herbis iteru sup igne ponant: et cu incepint bullire pone storacie: et cu modicu bullier int pone butyru et arungias et pinguedines supra scriptas aliquatu tasis. et olei nardini mastice et olibanu: et postea cere: semp cum spatula agitandoz: cu cera liquefacta fuerit ab igne deponat: et cu coagulatu fuerit referuet in vase. **¶** Paralelis herba est cuius folia incipiunt tpe hyemis q se extendit in terra: quasi alba et crispata: hno floze albu. **¶** Herba scæ marie est qda herba ad albedine tedes rigofois folioz: aliq psycariam dnt. **¶** Methe saracenicæ. hz folia logioza et acutiora qz metha domestica seu hortensis: menthe. n. plures sunt spes vt Mar. sil. ca. 54. ondit. **¶** Herbe muscate: hec herba est herba illa q se expadit in terra odoriz hno musci que satis assimilat agrimonie: sed est minor ea. qui nam q est valeriana: et qdam q est rostru ciconie. **¶** In ter vnguentu et emplm est differentia. Na ad ppõnem vnguenti: requirit cere et olei: in emplis autẽ non est expectiens semper ponere ceram. **¶** Descriptio. 20.

Anguentum aragon Nicolai: valẽs ad doloze et frigiditate: ad spasmu: et tebantiu: ad doloze illu: et remi: artecticis: et sciaticis multu pdest: et quartanarho si spina inugat añ hora accessiois mirifice prodest: dz th sp hñ calefieri. **¶** Cere. rozis marini maiorane radicio. i. i. serẽptarie serpili rute. radicu sicide. i. cucumeris asinini añ. 3. iij. 5. folioz lauri saluie sauiue. añ. 3. iij. polycarie maioris et minoris. i. bellebozi albi et nigri. 3. ij. aliq dnt q polycaria maior et thim: et polycaria minor est satyria bionie. i. radicio cucurbite saluarice. 3. iij. laureole. 3. ij. nepite lib. 5. masticcis olibanu. añ. 3. vij. piretri et fozbiij zinziberis piperis. añ. 3. i. olei muscelim. 3. 5. olei petrolei. 3. i. adipis vsu olei laurini añ. 3. iij. butyri. 3. iij. olei cõis. lib. v. cere lib. i. herbe et radiceo colligantur tpe et hora scripta in pdicto vnguento: lauent: et mundent et subtilietur. deinde pterant: et p. vij. dnt in oleo infundant. octaua vo die sup igne ponant.

et coquantur vsqz ad perfectam coctione. postea per facculu colentur fortiter exprimendo. deinde dicta colatura super igne ponatur. et cu bullire ceperit addatur oleu laurini butyru et adeps ac cera: q liquefacta. adde petroleum et muscelinum. postea masticem et olibanum zinziber piper et euforbium et piretru: et post ab igne deponatur. et recondat. **¶** Inter doctores magna est dfa de laureole et mezereon. idem sunt: et false. Nam mezereon est planta lacticiua: et di alio noie oliuella. laureola vo est arbustu: et no hz lacis: folia laureole snt filia lauro. **¶** Polycaria est herba q hz folia filia oliuæ. sed aspa et pingua et viscosa. et snt duaz spes. i. maior et minor. maior est grauis odoriz. et in fine fructice maior est virgine hno longitudine cubitis duobus. Minor vo vniuus pedis logitudine porrecta floze fragile: et mellinu hno colore amarū sapore. et cu flozerit floze velut capillos facit: radix ipsa est inutilis: sed qz nostro hoc iclimate no reperit. nec cognitio habetur. ideo loco spozum ponit bellebozus alb et niger. et aliq loco polycarie maioris ponunt thimuz maiorem vsualem: et loco minoris ponit satyria. **¶** De oleo muscelino magna iter doctores est cõterio. qda. n. dnt qz di muscelinu. qz in eius ppõne intrat muscu. ut muscelinu vocat. qz fit ex humiditate inueta in tubo sita libo vmi. **¶** Tre muscelinu vocat multi oleu de ben. i. de sele cataputic. **¶** Alij vo h mo oleu muscelinu faciunt fm hac recepta. et ponit a Salieno in suo antido. et istud est in vfu. **¶** olei lib. iij. aque lib. ij. folij spice costi masticcis. añ. 3. i. storacie calaite myrre croci cassie lignee. añ. 3. vij. gario floruz bdelij añ. 3. 5. nucis inde mulci. ana. 3. ij. Conquassentur. deinde bulliat simul vsqz ad p̄sũptione aq. deinde colent: et referuent. aliq sup addit huic descriptioni rilobalsamu et carpobalsamu. **¶** Descri. 21.

Anguentum agrippe Nicolai in magno anti dotario: q agrippa rex iudeoz vtebat: valẽt hydropisio: et oibus tumoribus in quibus parte corporis fuerint: et ad neruõs indignatos: vniuã p uocat: et inuctu sup vtre laxat: et doloze remu ex frigida ea optie facit. **¶** Cere. bionie. i. radicio cucurbite siluestris lib. i. radicio ebuli: species est sambuci faciens qdam seia nigra setentia tribuli marini. añ. 3. ij. radicio ficide. i. cucumeris asinini lib. i. aqle. 3. vij. hyre. i. lilij cele. 3. iij. radicum silicis. 3. ij. Omnes radices ter vel quater bñ lauef: et in pileo marmoreo bñ terant olei lictici. lib. iij. Ponatur in dicto oleo. et p dies. vij. pmittant. **¶** Non vo die ad igne ponant oia hec. et tãdiu bulliat q radices diuidantur. deinde ponant in sacco exprimendo et collando. et cu collatu fuerit ad igne p̄at: et cu fuerit debite sere coctuz intus. p̄iciat cere albe. 3. v. Et liquefacta cera ab igne deponat: et post in frigidatione referuet. **¶** Antidotarium est qbz includens diuersas descriptiones medicinaru ad diuersas et varias passiones. dz antidotariu. i. 5 vitu datur. qz 5 egritudines pncipali. **¶** Vel aliter antidotariu dicitur. i. 5 datur: ab anti quod est 5. inde dicitur antidotarium qd est liber p̄tines experimeta p̄tra morbos data. **¶** Tribuli marini sunt quidaz fructus nascentes in aq cornua hntes: et intus hnt quãdã medullam ad similitudine castaneæ: et isti gallici pauperes solebant sup pilos suos portare. **¶** Botim est duaz spes: domestica et siluestris domestica est arbor terebentine. **¶** Et siluestris lentiscus arbor in motibus nascens: ex cuius seie fit olei lictici. et si hñ non p̄t et loco ponit olei masticcis vel terebentine vel olei de leuco. i. albu antiquu. **¶** Descrip. 22.

Anguentum marciaton: qd in vfu cõter hñ Nicolai vt. s. hno dntes vnguenti marciaton supra scripti. **¶** Cere. folioz lauri lib. iij. rute lib. 5. amaraci. i. maioris lib. ij. rozis marini. lib. 5. folioz

myrtbi lib. i. esborij. i. flozis saluie balsamite. i. menthe aq
tice. ozimi an. lib. s. butyri. 3. v. masticiis storacis calamite
medulle cerume adpis v: si adpis galline. an. 3. i. thv
ris. 3. ij. s. olei nardini. 3. i. Olei viridis. i. ex oluis imma
turis. lib. vj. Et fiat yng^m put in ynguento alio marcia
ton tibi ondi. Olei viride est olei ompbacini. i. olei
oliva: immaturaz. 7 di a virendo. eo q: maiorē viridi
tate h3 q: cetera olei simplicia.

Unguentum

staphisagrie magistrale. 3. assu
gie saponis molliis staphisagrie
an. 3. iij. olei linose. 3. iij. argēti vivi extincti. 3. ij. Conterā
tur subtiliter pterenda. 7 misceantur: valet hoc ynguen
tum ad interficiendū vermes seu pediculos capitis pal
pebrarum 7 in guinuz. Assungia si simpliciter scripta
reperitur semper de assungia porcina est intelligendū.
Dic vtiliter est notandum q: stomachus 7 epar non
debet aliquo ynguento yngi: aut aliquod emplastrum
vel cerotum supra eos ponendum est post cibum. qz at
trahendo calozē a loco digōnis impediret cibi digōnē.
7 natura a sua digēstione seu operatōe diuerteret. An
guenta emplastra 7 cerota. v: plm conseruant per annū
in sua virtute 7 bonitate: 7 nō plus. qz elapso anno pau
latiue humiditas eoz nālis deperdit 7 terrestreitas acq
ritur. quare notent apothecarij. 7 his completur sum
ma octaua que fuit ynguentozum.

Incipit. ix. distinctio que est de emplastris. 7 continet
vj. descriptiones.

Emplastrum

de melliloto Mes.
mollificās oēm du
riciē q̄ sit in stō epate 7 splene 7 oibus visceri
bus. 3. Melliloti. 3. vj. floz. camomille se
nugreci. s. semis baccaz. lauri radicū althee
absinthij an. 3. iij. seminis apij corduēni id est carui agre
stis hyreos. fradicio ciperi ameos. Spice cassie lignee.
an. 3. i. s. sanfuci. i. malozane. 3. iij. armoniaci. 3. r. storacis.
bdelij. an. 3. v. terebēntine. 3. i. s. ficuum pinguiū. nuō. x. ij.
sepi capitiū resine. an. 3. ij. s. cere. 3. vj. olei sanfuci. i. maio
rane. olei spice. an. lib. ij. conficiat sic. Ex semine fenugre
ci. radice althee 7 ficuū fiat mucillagines in aqua deco
ctiōis alterias fenugreci camomille 7 melliloti. an. q̄tū
sufficiat: 7 de dicta decoctione ē gumme p̄scripte dissol
uant. Cetera vō puluerizētur: 7 additis oleis cera: 7 ad
pibus ponunt emplm. Potes ē alio mō facere. decoquere. ra
dices althee 7 ficus in p̄scripta decoctione: 7 post ipsa
rum p̄fectā coctionē bñ illa pistare: 7 gummas in deco
ctione dissoluere. cetera vō puluerizāre: deinde cu3 oleis
7 radices 7 ficus 7 gumas dissolutas. 7 itern3 simul tā
tū bullire qz decoctio p̄sumpta sit. postea adde flozes: 7
leui bullitione bulliāt: deinde terebēntina resina colata se
pum 7 cera ponant 7 bulliāt vsqz ad liquefactionē cere
deinde ab igne deponant 7 puluis sup̄scriptaz. reruz
addat: 7 bñ oia misceantur 7 referuet. Et hic melior erit
modus: quāq̄ etiā superior sit bonus. Ea que i em
plastro ponunt non multum sunt conterenda: eo qz v
tus ipsius solū agit in mēbrum qd̄ tangit: 7 diu v̄t eius
durat. Et dz esse emplm grossum qñ super locum egruz
ponit. Aliq empirici apothecarij puluerizāt semē lau
ri exteriori cortice nō amoto 7 male: quare in quocunqz
loco pontūf sempa superiori cortice mundent. Cor
dumēni. i. carui agreste. S3 si haberi nō possit eius loco
apponi p̄sit carui domestici. Descriptio secūda.

Emplastrum

Sallieni positi a Me. emēdas
vicia stōi p̄ortās stōm: 7 emen
dans eius vitia q̄ ex a friditate sunt: p̄ortans digōnē: 7
appetiti. p̄curās 7 p̄ortans epar: 7 sedās dolorē eozuz.

3. r. rosarum. 3. r. folioz absinthij sicci. 3. r. masticiis
3. r. spice in de. i. spice nardi. 3. r. terantur seu p̄terantur bec.
deinde accipe cere mīde. 3. iij. olei ro. lib. i. s. dissoluant
duo bec ad ignē 7 lauentur post carum coagulationem
cum aqua rosa. lauationibus pluribus: deinde iterū dis
solvantur: 7 post congelationem lauentur in vino veteri
succo citoniorum: 7 paruz acen. deinde misceant cū pul
uere rerum sup̄scriptaruz. 7 fiat emplastrum. Mo
dus iste est bonus: sed ego soleo illum lauari facere post
predictas lotiones. In vino optimo nigro vt maiorē itē
pticitatē itēz hēat 7 confortationem. Descrip. 3.

Emplastrum

diastnicō Mes. est p̄ortantiuz
stōi 7 eparis in quibus accidit
vehemens debilitas: 7 visceribus accidit lubricitas. 7
mollificatio. 7 cōfert ad fluxū vētris. 7 ad fluxū epaticū.
3. cere. 3. ij. olei nardini: olei rosā. 3. iij. masticiis. 3. ij. s.
laudani. 3. i. Puluerizent puluerizanda: 7 liquefacta. ce
ra cū oleis misceant: 7 reducant ad formam ceroti. deinde
accipe dactylozū siccoz numero. xl. tortellaz. de seni. 3.
y. duo bec fundant p̄ duos dies in optimo nigro sub
tiliter inclsa 7 tortelle p̄fracte. carniū citonioz coctozū
in vino. 3. i. terantur dactili cōtritione vlnma carnes cito
nioz 7 tortelle de seni oia p̄ se. deinde itēz in simul. dein
de misceant cū sup̄scripto ceroto: 7 p̄tidant in mortā
rio donec aggregent. deinde p̄pice sup̄ ea. olibani absin
thij sicci. an. 3. ij. s. ligni aloes. macis myrre aloes loti spa
ce abbatie galie musc. ramich calami ardati. an. 3. i. pul
uerizent subtili: 7 deinde cū alijs rebus misceant: 7 p̄te
rant mortario bñ douet oia cōmiscēant: 7 fiant in vnuz
formā hīs emplm. Calami vel calami si simpli scriptū
reperitur de calamo aromatico semp est intelligendū.
Aloes qd̄ ingredit in emplastro ynguentis 7 cerotis
semp dz esse lotū: cū magis p̄ortatiuum sit. magisqz de
siccatium 7 minus mordacituz. Descriptio. 4.

Emplastrum

de granis lauri Mes. p̄terēs ad
dolores ex friditate scōs 7 vēto
sitate: 7 p̄pe ad dolorē vētris: 7 stōi: 7 renū: 7 inficū: 7 ve
sice: 7 alioz viscerz. 3. olibani masticiis myrre. an. 3. i. gra
nozū lauri. 3. ij. ciperi cost. an. 3. s. mellis. cocti. lib. i. s.
pterantur oia p̄scripta: 7 reducant cū melle ad formam
emplastri. 7 si vis emplm valere in hydropsi his p̄scri
ptis oibus addas. ciperi. 3. i. s. stercozis caprariuz: vel vacca
rū sicci puluerizati. 3. vj. s. qd̄ est ad pondus osim. mell
lib. ij. ē. nā multū pueniēs. vt a Mesue videti pōt eo loco
Ad faciēdū emplm cū melle pōi lib. i. mellis dare de
bes. 3. iij. sp̄ez cribellataz: si dbit a formā hie dz. Cū
in emplastro nullo mō coquēdū est. eo qz coctura mū
tūtenat ipsum facit. ideo ponatur in eis crudum.

Emplastrum

montagnane: 3. fluxū qd̄ in v̄s
est valēs in oibus fluxib⁹ anti
quis diariciis: 7 ex eo calido totū miracha sento ozis stō
machi vsqz ad ilia 7 femur. 3. eupatozū. M. i. squinā
ti. M. ij. spice in de quartam partem. M. v. hūs. masticiis
macis an. 3. s. ligni aloes. 3. ij. mirabolanozū emblico
rum chebulozū assatozū. ana. 3. i. boli armeni lapid
is ematibis terre sigillate. ana. 3. vj. seminum corian
drozū preparatozū. 3. i. s. spodij. 3. ij. rosarum. 3. i. fari
ne ordeī. 3. ij. specierum triasandalozū sine camphora
3. s. scozie ferri preparate. 3. i. olei masticiis olei myrtillo
rum. ana. lib. i. s. contundatur subtiliter eupatozū. Ce
tera veropuluerizentur. 7 fiat emplastrum in bōa forma
Mirabiliter enim valet in fluxu ventris. C. Caphoram
non iussit appōi speciebus triasandaloz h in emplastro
intrātibuz p̄p̄ntensam ipsi⁹ frigiditatē. Intestina. n. sūt
debilis calozis: nec multū frida. sunt apponēda circa es

regulariter operando. **¶** Descriptio. 6. **Emplastrum** de crusta panis motagniane. vale in vomitu puerorum: et in non potest abire retinere multum in usu est: quod actu calidum in omni vomitu sedat eum in media hora. **¶** Masticis methesiodi. coralloz. rubeoz. sandaloz. alboz. sandaloz. rubeoz. an. 3. i. cruste panis assis et infusi in aceto per media hora. 3. q. olei masticis: olei cytonioz. an. 3. i. farine ordei. 3. i. 5. pteraf subtilissime panis. Cetera pulueris: deinde miscant: et fiat emplastrum sine igne. **¶** Utilis hic est non tantum: sed membris principalibus et maxime cordi et stomacho nullo modo apponenda sunt frigida actu quavis potest aliter: et utaliter frigida sunt: sed aliquas sunt tepesciendi: et propter pueris: quare bene notetur hic ut queat in struere medicamenta accipientes: quod quod ubi medici in aduertent non explicat de forma approximationis: et potius apothecarius supplere potest. Et his emplastris communium distinctio copletur que sunt. ix. distinctio.

¶ Incipit distinctio decima que est de cerotis: et continet nouem descriptiones. **¶** Quarum prima est diachilon magnus Mesue: quod ab eo appellatur emplastrum: vixit quod coiter sit ad formam cerotum: ideo in eorum summa ponitur: excerptum ad resolutiones: et ad maturationem omni duritiei. **¶** Litargyrii mudi triti et crebel. lib. l. olei hyrini: olei camomil. olei aneti. an. 3. viij. mucillaginis: scilicet lini mucillaginis: se. fenugreci mucillaginis: radicis althee: mucillaginis ficum pingulum: mucillaginis pasulaz: succi hyreos: succi iquille: yfopi humide: glutinis alganach. an. 3. iij. 5. terebentine. 3. iij. resine pini cere citrine. an. 3. iij. 5. sic hoc modo. Accipe litargyrium et supra scripta olea: et vbi in mortario lapideo cum pistello ferreo conquassent et elaboret in eorum coquassatione per media hora saltem: deinde bulliant supignem cum facilitate semper et incessanter agitando cum spatula donec coagulet litargyrium: tunc deponant ab igne: et permittant in frigidari: deinde accipe mucillagines glutinis succum et yfopi et terebentinam et inter eos aliqualem ebullitione bulliant. deinde in mortario litargyrii et oleis predicta ponant: et cum pistello tunc coquassent donec condecens fiat eorum permixtio. Tunc iteque olea reponant super ignem et cera addita tunc coquant quod ad debitam formam veniant. si quod habeat solidiore coctiones que habere debeat vnguentum: et nihil ultra ne adurat. **¶** Sic qui male scribunt et pferunt hanc compositionem: et dicunt diachilon et male. d. n. scribi diachilon. i. compositio facta cum succis et mucillaginibus qui sunt sicut succus. Nax chilus. i. succus. **¶** De alganach inter doctores magna est prouersa. quod dicunt quod est mucillago radicis enule: et hoc satis psonum est: eo quod mollificatiua et resolutiua. Alij dicunt quod est mucillago radicis althee: et scribunt alganach. Nec hoc remouit est a psonantia cum et illa sit mollificatiua resolutiua et maturatiua. Nonnulli alij dicunt quod est mucillago radicis aristologie: et hoc etiam de apparentia habet: cum et illa valeat in resoluendis apertibus et in ezhendo ossa fracta: et scribunt alknach. Sunt et alij dicentes quod est colla piscis: quod abathens sil. dicit quod alchanach est nomen cuiusdam piscis: et alibi quod est species cuiusdam piscis: et alibi quod est quoddam genus piscis: que de colla sit remanet indecens. Si nisi compositum hoc habet in se attractionem potestem sane magis adherere scobe opinioni et dimitterem hanc collam. Sed quod medici compositionem hanc attractionem dicit ut expimento iam comprobatum est et extractio non fit nisi mediante hac colla: igitur ponit facere potes collam piscis dissoluedo illam prius in aqua: et hoc idem faciunt coiter praeterticantes in apotheca. **¶** Descriptio. 2.

¶ Cerotum pro renibus meo ingenio reatum: vti le atque mirabile ad prohibendum abortum in muliere pregnare: vidi de eo vtilia experimenta: et maxime in illustrissima nunc quodam comitissa Britie in partibus vltimatis vxore Illustrissimi Philippi dñi de sabaudia que habuit duos abortus: appropinquato ceroto aliquo tempore portauit. Et illo semel relicto iteque ad abortum venit. In multisque alijs matronis et mulieribus. Illud compositum Illustrissime sue dñationi seruare. an. no. M. cccclxxx. **¶** Masticis elec. 3. i. laudani. 3. vi. cere citrine. 3. 5. bistorte. m. cum cyperis hypogist. dos acetis: sanguinis draco. rosaz rubeaz. coralloz rubeozum sandaloz: methes sicce: seminum coriandroz preparatoz. gallie miscate. terre sigilla. an. 3. q. olei oliuaz incompletorum. lib. iij. pulueriscentur puluerisada: et fiat cerotum in bona forma: si tenax non est addat parum terebentine. **¶** Cerotum dicitur a cera: quod omne cerotum recipit ceram: vel aliquid loco cere: et est quoddam medium inter vnguentum et emplastrum: spiritus vnguentum: et liquabilis emplastro. **¶** Descriptio. 4. **¶** Cerotum de gummis Mesue. galbani. 3. i. ar. moniaci. 3. q. viridis erio. 3. q. ar. aristol. 1. 6. ge. aristol. rotude. thuris oppoponaci: masticis cere. an. 3. i. olei oliuaruz. 3. viij. litargyrii. an. lib. i. 5. myrrhe. 3. i. bdelij. 3. q. lapidis calamite: lapidis emathitis. an. 3. i. pulueriscentur puluerisada: et gume in aceto dissoluant: et fiat cerotum in bona forma. **¶** Litargyrium si simpliciter scriptum reperitur de litargyrio auri intelligatur: quod circa instas aliter sentiat. dicit enim quod litargyrium. i. fer stanni in usu est: et coiter eo vitumur: et sit per coctiones: cum sit stannum ex vena terre: et hoc verum est quod eo vti debemus quod intendimus multum in frigidare. **¶** Descriptio. 5. **¶** Cerotum de laudao magræ. Mirabilis inuamem per stomacho infiridato et debilitato: fortis virtute digestiua. et valeo in passionibus frigidis et: et remoues dolores factos a vteritate digestiua. **¶** Menthe rosarum absinthij. ligni aloes. masticis. cinamomi. spice nardi. myrtloz. an. 3. iij. gariofloz. galage. nucis mus. macis. zinzibe. gallie mulca. costi. an. 3. q. 5. ciperi. calami aroma. olibani. aloes. myrrhe. coralloz rubeoz. an. 3. 5. zedoarie. terre sigillate. abrotami. centonici. cetauree maioris. ana. 3. 5. laudani boni. 3. ix. cere citrine. lib. q. terebentine. 3. viij. Liquefiant cera terebentina et laudanum saltem: deinde supra scripte alie species apponantur. **¶** Aliquod scriptum reperies methes sicce: et absinthij sicce: et aliquod methes et absinthij simplr. quereret aliquod quid diuersitate dicta est faciendus. Ideo in hoc dico quod auctores semper intelligunt de ipsis siccis quibus aliquod non exprimat et aliquod sic: et propter expressionem volunt postmodum te intelligere

¶ Diachilon minus Mesue: cuius inuamem non est ad apostemata dura: et ad duritiam epatis et splenis et stomachi: et ad oem duritiam et scrophulas excoctiuias et in omni fluxu epatico et propter cum emplastris. Puluis radicis hyreos. 3. i. Accipe ergo litargyrium et puluis hyreos: et diu in mortario agitent: et vt supra tibi ostendi in alio factas. **¶** Comemorando quod coctio sit media inter vnguentum et cerotum. **¶** In omni compositione ne in qua irant litargyrium et mucillagines post coctionem ne litargyrii cum oleo. Antequam mucillagines ponant semper debemus expectare in frigidatione vel saltem tepescatione olei in quo est litargyrium. Si. n. ipsis seruicibus apponant mucillagines adeo excreserent super capna quod maior pars in igne pderet. Et hoc sepe vidi ptingere famulis apothecarioz non expertis. et tunc iudicabam illos idocetos huius artis: et qui se magistros esse dicebant ineptissimi discipuli esse complebant. **¶** Descriptio. 3.

¶ Cerotum pro renibus meo ingenio reatum: vti le atque mirabile ad prohibendum abortum in muliere pregnare: vidi de eo vtilia experimenta: et maxime in illustrissima nunc quodam comitissa Britie in partibus vltimatis vxore Illustrissimi Philippi dñi de sabaudia que habuit duos abortus: appropinquato ceroto aliquo tempore portauit. Et illo semel relicto iteque ad abortum venit. In multisque alijs matronis et mulieribus. Illud compositum Illustrissime sue dñationi seruare. an. no. M. cccclxxx. **¶** Masticis elec. 3. i. laudani. 3. vi. cere citrine. 3. 5. bistorte. m. cum cyperis hypogist. dos acetis: sanguinis draco. rosaz rubeaz. coralloz rubeozum sandaloz: methes sicce: seminum coriandroz preparatoz. gallie miscate. terre sigilla. an. 3. q. olei oliuaz incompletorum. lib. iij. pulueriscentur puluerisada: et fiat cerotum in bona forma: si tenax non est addat parum terebentine. **¶** Cerotum dicitur a cera: quod omne cerotum recipit ceram: vel aliquid loco cere: et est quoddam medium inter vnguentum et emplastrum: spiritus vnguentum: et liquabilis emplastro. **¶** Descriptio. 4.

¶ Cerotum de gummis Mesue. galbani. 3. i. ar. moniaci. 3. q. viridis erio. 3. q. ar. aristol. 1. 6. ge. aristol. rotude. thuris oppoponaci: masticis cere. an. 3. i. olei oliuaruz. 3. viij. litargyrii. an. lib. i. 5. myrrhe. 3. i. bdelij. 3. q. lapidis calamite: lapidis emathitis. an. 3. i. pulueriscentur puluerisada: et gume in aceto dissoluant: et fiat cerotum in bona forma. **¶** Litargyrium si simpliciter scriptum reperitur de litargyrio auri intelligatur: quod circa instas aliter sentiat. dicit enim quod litargyrium. i. fer stanni in usu est: et coiter eo vitumur: et sit per coctiones: cum sit stannum ex vena terre: et hoc verum est quod eo vti debemus quod intendimus multum in frigidare. **¶** Descriptio. 5. **¶** Cerotum de laudao magræ. Mirabilis inuamem per stomacho infiridato et debilitato: fortis virtute digestiua. et valeo in passionibus frigidis et: et remoues dolores factos a vteritate digestiua. **¶** Menthe rosarum absinthij. ligni aloes. masticis. cinamomi. spice nardi. myrtloz. an. 3. iij. gariofloz. galage. nucis mus. macis. zinzibe. gallie mulca. costi. an. 3. q. 5. ciperi. calami aroma. olibani. aloes. myrrhe. coralloz rubeoz. an. 3. 5. zedoarie. terre sigillate. abrotami. centonici. cetauree maioris. ana. 3. 5. laudani boni. 3. ix. cere citrine. lib. q. terebentine. 3. viij. Liquefiant cera terebentina et laudanum saltem: deinde supra scripte alie species apponantur. **¶** Aliquod scriptum reperies methes sicce: et absinthij sicce: et aliquod methes et absinthij simplr. quereret aliquod quid diuersitate dicta est faciendus. Ideo in hoc dico quod auctores semper intelligunt de ipsis siccis quibus aliquod non exprimat et aliquod sic: et propter expressionem volunt postmodum te intelligere

de siccis. ideo exsiccant in aliq^o mēbe vel absinthij sicci id qd volunt q tu in cetero intelligas. Nā qñ volār dicitaz humiditate herbaz dicitur succi absinthij vel succi menthe. quare bene nota.

Cerorum pro crepatis. Sētilis in suis phlga. p̄lio p̄mo: p̄ciosissimū & exptū: qd i vsu est: & est solidatiuuz didimi dilatati p̄ que intestina descedit ad officuz sūte burfam testiculoz. **C** p̄. picis liq̄ de colophonie cere: aristologie lōge: aristologie rotide: p̄mū terrēstrū: aloes. añ. 3. iij. litargirij armoniaci oppoponaci galbani mastice bdelij: iumach: añ. 3. i. terebēti ne serapini p̄solide maioris p̄solide minoris. añ. 3. i. visci quercini: lapidis emathitis: olibaī gypsi: myrre: turis. añ. 3. 5. gallaz: inuēti cypsi: boli arme. hypoq̄stido: mūmie. añ. 3. vj. sanguis drac. 3. vj. sanguis humani. lib. ij. sic sic. accipe pellē arietis cū pilis idē remotis: coquat in aqua tādiu donec tota liqueat: & postea p̄mitte aquā infrigidare & residere: deinde accipe sp̄s bñ tritas & cribellatas & gūmas. p̄uo tñ dissoluant i aceto fortissimo: que dissoluit sūguine cōmiscant: & h oia p̄miske in colatura aque arietis pellis in cacabo: & fac vt simit bulliāt donec ad nigredinem & formam ceroti veniant & vtere. **C** Sanguis humanus d̄z extrahi ab hōle sano sanguine cōplexione: & post extractionē d̄z in ceroto illico ponit: qz lōga ipsius extractio corruptionē inducit. Alii qui volūt q̄ prius exiccatur.

Cerorum pro costis magistrale: valeno. pprie ad dolorē pectoris ex frigiditate: mollificā & sanās loca infrigidata. **C** p̄. mastice galbani oppoponaci serapini armoniaci turis picis naualis ylopi bñ mīde. añ. 3. 9. terebēti cere absinthij fenugre. f. seminis camomille. añ. 3. i. croci. 3. 5. mucillaginis fenugreci mucillaginis seminis lini mucillaginis althee. añ. 3. ij. 5. mīse: & ex his fiat cerotum dissoluendo prius gūmas in aqua decoctionis althee fenugreci & seminis: in puluerigando etiā puluerē: q̄da reducatur ad formam ceroti. **C** Camomille si simpliciter scripta in cōpositis reperitur semp de flore est intelligēdum. **C** Mucillago althee si simpliciter scribat vel scriptuz reperiat. de radice faciēda est vt doctores volunt.

Cerorum oricocij Nicolai in magno antidotario: ex aceto & croco nomen habet: vālet p̄cipue ad fracturas ossium: & ad mēbra: que dolore aliquo affligunt: & apata dura in quacūq; parte corporis fuerint remollit & dissoluit. **C** p̄. croci picis colophonie cere. añ. 3. iij. terebēti galbani armoniaci myrre olibani aloes: aliqui text^o non hñt aloem: mastice. añ. 3. i. 3. ij. offician sic. Galbanum & armoniacū aliquātulum cōtula ponant in sufficiēti quātitate aceti p̄ noctem. mane d̄o ponant ad ignē vsq; ad liquefactionem dimittendos: post liquefactionē colent: & itē decoquant donec acetum p̄sumat: & tunc addaf picis naualis liquefacte & colate cera colophonā & terebēti: & interuallo facto ponat mastix olibanū myrre & aloes semp cū spatula agitādo. Ad vltimū cū coctū fuerit in aqua frida funde. et exco ab aqua manib^o exprimat vt tota aqua exeat. Et sup marmor vinctū oleo laurino puluere croci supposito malaxet. Et factis magdaleonib^o referuet. **C** De croco hñ ceroto a varis diuersimode ponit: qdā post p̄fectam coctionē ceroti & postq; amotū est ab igne. Crocū intus ponit: & cum alijs reb^o bene incorporat. & modus iste magis a doctozib^o laudatur. Alij d̄o supradicto modo faciunt nec inutilis est.

Cerorum de mucillaginib^o magrale: lenitius & mollificatiuū ois duritie. **C** p̄. mucillaginis althee. mucillaginis fenugreci mucillaginis: &

minis lini. añ. 3. vj. bdelij armoniaci oppoponaci. añ. 3. ij. olei de lilio sicis olei linose. añ. 3. ij. litargirij terebentine. añ. 3. iij. stora. 3. ij. picis naua. 3. iij. cere nonē. lib. ij. medulle bouis vel sepi castra. 3. ij. puluerizentur puluerizanda: & his fiat cerotū i bona forma. **C** Nota q; qñ stora simplr repit: de calamita est intelligēdū: cū melior sit alijs sp̄ebus. Nā calamita idē est q; bona gutta a calos qd est bonū & mītos qd est gutta. ex his completur decima distinctio que fuit de cerotis in vsu existentibus.

C Incipit xi^o distinctio que est de oleis: & cōtinet. xxx. descriptiones.

Oleum sp̄ice Mef. seu nardinij. & est descriptione: multoz iuuamētoz: & pprie ad oēs egritudines friditatis & v̄rostatioz: pprie neruoz: stōrepatio: splenis: renū: vesice: & mīctis: & cōfert dolori auris v̄rotoz: & dolori capitis: & emigratio: multoz iuuamē administrationis. **C** p̄. sp̄iceide. 3. ij. sūuci. i. maioris. 3. ij. xilaloe. i. ligni alo. enule. f. radice folij indi. calamitardatic. folioz lauri. cipi. sgnati. cordume. i. carui agrostis. añ. 3. i. 5. p̄frangant oia grossio mō. & fundant sup ea vini & aq. añ. tantū q; p̄dicte res coopiant. olei sisamini. lib. vj. Decoquant in duplici vase p̄ horas sex lēto igne: deinde sine colatura oia in vase reponant & obturet ois vasis. **C** Oleū oliuaz est mā ois oleoz: & denotatiō olei habetur: & intelligit de oleo oliuaz & nō de alio oleo. **C** Cōpositio huius olei est p̄ciosissima. Sed raro fit p̄ penuriam folij veri. Et p̄ auaritiā emptoz nolētus debitum p̄cium soluere. **C** Oleum sisamini non fit: qz grana sisami non repiunt apud nos: sed loco ipsius accipi potest oleum amigdalorum pulchrum: vel illud quod inferius describetur.

Oleum sp̄ice magrale: & hoc cōtinet fit: & supplet v̄cē supius qd p̄ penuriam folij veri non fit. **C** p̄. sp̄ice mar. 3. ij. sp̄ice celti. 3. i. sticados. 3. 5. maioris. 3. 5. nucis musc. cinamo. añ. 3. vj. masti. 3. ij. calami aromati. croci. añ. 3. 5. succi saluie vini optimi aque fortis. añ. 3. vj. olei cōis. lib. vj. Cōfrangant oia sibi: & coquant in duplici vase lēto igne vsq; ad p̄sumptionē vini aque & sic deinde inde referuet. **C** Oia olea debēt coq in duplici vase & lēto igne: eo qz oleuz facilis est resolubile: & magno colore inflāmaret: & v̄tus depderet. iō doctores volunt & iussurāt hāc decoctionē. modus aut̄ tritus est. Sed si artificiale vas ad hoc nō hēremus. possemus accipere v̄reum petre vel sūani coopitū. & in eo oleū & alia ponere: deinde dem v̄reū infundē in cacabo aque plenū: & sub eo ignē facē: ex ebullitiōe aq; oleū qd aquā nō t̄git decoquere: & h est modus optim^o. **C** Dicit oleū sp̄ice a spica in coitrate: eo qz spica est basis i oleo.

Oleum sisaminum magistrale: qd fit quādo haberi non potest oleuz de granis sisamini: t̄mē si haberi possent melius esset. modus compositiois eius esset: sicut olei de amigdalio: & eius iuuamenta sunt: qz impinguat: & addit in sp̄mate: & lenit duricies: & asperitates: & clarificat vocē: & lenit guttur: & est mā multoz oleoz. **C** p̄. musc. 3. i. ligni aloes. 3. 5. nucis musca. garosilozū macis sp̄ice cardamomi. f. maioris & minoris. gallie musca. cubebe. calami aromati. ana. 3. i. olei cōis lib. i. bulliant in duplici vase: & reponatur. **C** Istud oleū ingreditur in multis medicinis: & qz ad nos non afferit: qz multi & false dicant: q; verū appoztatur: hanc compositionem loco ipsius solent medici dispensare. que in virtute est ipsius. Et si hanc nō vis facere & aliud habere nō potes. p̄soz loco accipies oleū amigdalari dulciū qd in virtute est illius: vt omnis medicorū tenet schola: sed recens esse debet non rancidū.

Distinctio. xi.

tum a rudis: quoniam materia completi est oleum et olium completis et folia rosarum completari. Materia autem rudis est. et olium quibus nondum accidit maturatio: et folia rosarum non completarum. **¶** Olei oliua. non complete maturitatis: vel oleum oliuarum completum lib. i. lauetur lauationibus pluribus cum aqua fontium rosarum rubra. **¶** Completarum recentium contusarum. **¶** 3. iij. infundantur in prescripto oleo loto: et recondantur in vase vitreo: et obtura os eius: et exponat solis per dies septem: deinde coque in vase duplici per horas tres: deinde fac permutationem rosarum recentium et rosarum: per manus fortiter manibus exprimendo: et solis exponat per dies. vij. deinde coque in duplici vase per horas tres: et iterum cola manibus exprimendo. fac de nouo. et tertio permutationem rosarum. et supra. et vltimo perice super eas aqua infusionis rosarum qua tradidimus in cap. de sirupo ex infusione rosarum. lib. i. et strige officium vas: et dimitte in sole per dies. 40. deinde cola exprimendo et abijcias rosas. et iterum soli expone: et permittas vsque ad sit consumpta et reserua. **¶** Aqua infusionis que intrat in hoc oleo fit que admodum tibi ostendi supra tractatu siruporum de infusione rosarum pro sirupo rosato. **¶** Descriptio. 14.

Oleum rosarum Mesue 2°: habet virtutem superioris: efficit tamen aliquantulum solutivum virtute succi. **¶** Succus rosarum aque infusionis rosarum. ana. lib. i. s. olei loti. vt supra lib. iij. foliorum rosarum contusarum lib. i. recode in vase vitreo: et exponat solis per dies. vij. sic in anteriori diximus: deinde coquantur in duplici vase per horas tres postea colentur manibus exprimendo: deinde adde iterum supra scriptam quantitate rosarum succi et infusionis et facias vt supra ponendo in sole et decoquendo tpe decem: deinde cola. vltimo vero oleum solum cum succo rosarum et aqua infusionis eorum in dosi prescripta recondantur in vase: et exponat solis per dies. 40. deinde reserua. **¶** Isti modo raro fit: sed hoc modo oleum factum est solutivum. et est illud de quo intelligit Auic. qm dixit 2° libro cap. de rosas: quod oleum rosarum soluit ventrem. Nota quod rose et quibus fit oleum rosatum et sirupus rosatus etc. necessarii colligende sunt in mense Aprilis vel Maii et in umbra ericande que extecande sunt. **¶** Descriptio. 15.

Oleum camomille Mesue: bñdictum: expertorum inuamētorum: sedatiuum dolorum: et resolutivum: et est in eo prohibitio cursus materiarum propter stipticitatem eius modicam: et confortat nervos: et nervosa oia: et cōfert doloribus eorum. **¶** Olei oliuarum complete maturitatis. lib. i. floz. camomille. 3. iij. infundantur in dicto oleo: et soli exponantur per dies tres: deinde in duplici vase coquantur per horas tres: deinde colentur manibus exprimendo. et hoc fiat ter semper flores permutatione: deinde vltimo adde dictam quantitate floz. **¶** Aque infusionis floz camomille. lib. i. et pone in vase vitreo: et obture officium vas: et exponat solis per dies. 40. deinde cola manibus exprimendo: et flores abijcias: et colatura iterum soli expone et permittatur vsque ad sit consumpta. **¶** Infusio floz camomille. fit eodem modo quo fit infusio rosarum accipiēdo flores camomille loco rosarum et per eandem quantitate et aque et floz. **¶** Descriptio. 16.

Oleum violarum Mesue: inflammationes sedans vbi cum sunt et lenit asperitates pectoris: et pulmonis et sedat apata calida et pleuresis. **¶** Olei oliua. immaturarum. lib. i. violarum. 3. iij. i. viridium et rosarum reponantur in vase vitreo: et soli exponantur per dies septem: deinde bulliant in duplici vase per horas tres. postea colentur manibus exprimendo: et hoc fiat bis semper novas violas mutando soli exponendo et decoquendo. vt supra. **¶** Vltimo vero colature adde violas novas quantitate dicta: et super bis adde aqua infusionis violarum. lib. i. et strige officium vas

et exponat solis per dies. 40. deinde cola manibus exprimendo: et iterum in dicto vase exponatur dimittatur et permittatur vsque ad sit consumpta sit. **¶** Infusio violarum debet fieri. vt supra ostendi in sirupo violato ex infusione. Accipitur igitur de illa aqua: et fit istud oleum.

¶ Descriptio. 17.

Oleum de aneto Mesue: sedatiuum dolorum: et resolutivum: puocatiuum sudoris: et ferens rigori febribus inuncta spina: puocans somnum: et cōfert dolori capitis. **¶** Olei oliua. lib. i. floz. aneti. 3. iij. reponantur in vase vitreo: et decoquantur vt in superiore tibi dixi ter permutatione flores: et ter decoquendo. vt supra vltimo adde aqua infusionis aneti. lib. i. Et soli exponat per horas tres in supiorum domi: et oia facias de isto quemadmodum de alio superiore monstravi. **¶** Modus infusionis floz aneti est vt infusio rosarum et violarum nec plus nec minus nisi quod locoviolarum vel rosarum ponitur anetum. **¶** Descriptio. 18.

Oleum liliorum simplex Mesue: hñs virtutem cōpositi superioris. est. n. fortior virtutis et operatio nis quod oleum camomillinum. **¶** Olei oliuarum. lib. i. floz. liliorum albo. 3. iij. reponantur in vase vitreo: et soli exponantur: et modo facias et de decoctione et de permutatione floz et coctione et de aqua infusionis: quemadmodum fecisti in oleo camomillino et anetino nec addendo nec diminuendo: propter quod opus quod citrinitas eorum tota abijcias. **¶** Infusio modus floz liliorum alborum est vt infusio rosarum et viola. accipiēdo duntaxat folia floz liliorum albo. **¶** Descriptio. 19.

Oleum sambucini Mesue: leniens et mundificans cutim: et cōfert doloribus nervorum et psoz et ea. **¶** Olei. lib. i. floz sambuci in mense magis collectorum. 3. iij. facias et de isto modo quo fit oleum camomillinum anetinum liliorum in oibus tã de permutatione quod de decoctione et soli exponat et infusionis additione. **¶** Modus infusionis floz sambuci fit vt infusio prescriptorum floz vt rosarum et violarum etc. **¶** Infusio non quod oia prescripta flores debent esse virides: et de ipsis viridibus est intelligendum. **¶** 30 semel in anno fieri potest et non plus. **¶** Descriptio. 20.

Oleum rute Mesue: renes vesicis et matricis calefaciens: et cōfert doloribus eorum. et dolori laterum. **¶** Olei foliorum rute. succi eorum. ana. 3. iij. olei oliuarum incompletarum. lib. iij. Tria hec reponantur in vase vitreo stricti officii et obturetur os eius: et soli per dies. xv. exponantur: deinde per horas quatuor in duplici vase coquantur: postea colentur fortiter manibus comprimendo: et secundo et tertio hoc reiteret: de nouo decoquantur per horas supra reserua. **¶** De oleo non quod aliud est nouum aliud est vetus. illud quod est nouum calefacit calefactione temperata humectat. vetus vero est calidum magis: magisque resolubile. **¶** Igitur cum olea temperata facere vis vel parum calida oleum nouum accipe debes. Cum vero calida tunc vetus accipere potes. **¶** Et hic non quod omne oleum cum quo hec olea fiunt debet carere omni malo sapore. **¶** Descriptio. 21.

Oleum ante miro modo subueniens: ipsum resolutivum: et omnem eius iniuriam detegens. **¶** Nausea et vomitum sedans: digonem confortans et appetitum procurans: solvens scilicet duriciem apatum. **¶** Olei foliorum mente succi eius. ana. 3. iij. olei oliuarum completarum. lib. iij. Tria hec reponantur in vase vitreo: et soli exponantur per dies. xv. os vas obturando: deinde bulliat per quatuor horas: deinde colentur manibus fortiter exprimendo: et hoc iterum ter reiteret semper modo prescripto faciendo: deinde cola: et reserua. **¶** Istud oleum a Mesue non describitur. Sed sic cōter ab omnibus practicanibus fieri solet. **¶** Descriptio. 22.

Oleum de absinthio magis calefaciens et confortans membra frigida: corroborans stomachum et exci-

tans appetitum mortuū: oppilationes aperiens et mor-
bos oppilationum a causa frigida curans: ut mes inter-
ficiens et educens si vnguentis et emplastris ipsos ap-
ponat. **Oleum** summitatum absinthij succi eius. an. ʒ. iij.
olei oliuaz. lib. iij. et de his facias put superius tibi mō-
strat et de decoctione permutatione et expōne ad soles.
Oleum quandoq; fit ex oliuis complete maturis: et
illud oleum dicitur completum. Aliquā fit ex oliuis immatu-
ris: et illud dicitur rubeum vel onfancinum: et magis sicut
cum est et frigidum completo. **Descriptio. 23.**

Oleum saluie magistrale. Alteratiuum male p̄plo-
nis frigide: p̄ferens mēbris paralyticatis:
et mitigans morbum venenosum strigoris marini. **Oleum**
folioꝝ saluie succi eius. an. ʒ. iij. olei oliuaz. li. iij. et facias
put in oleo ruthe mente et absint. tibi onsum est de de-
coctione et expōne ad solem: et trina p̄mutatione succi et
herbe etc. **Oleum** hoc potens facere ex oibus herbis ole-
um: et illud oleū hēbit virtutem illius herbe. S; fieri de-
bent olea ex herbis in mēse adag ut in pluribus: eo qd
tunc maiori virtute vigent. **Descriptio. 24.**

Oleum de floribus papaueris Mesue. sedās dolo-
res calidos: et faciens p̄ncipaliter ad sōnū
puocandū qñ cā vigiliarum est mala p̄plo casa ab ascen-
sione vaporū acutoꝝ ad caput si ex ipso inungant tēpo-
ra nares aures et tota frons. **Oleum** floꝝ folioꝝ: et capitū
papaueris viridiū p̄sloꝝ. ʒ. iij. olei oliuaz. incompleti
lib. i. reponant duo h in vase vitreo. et obture os vasis: et
soli exponat p̄ dies septē: deinde bulliant in duplici vase
per horas tres: postea colentur manibus fortiter exp̄mē-
do: et hoc fiat bis semper noua folia capita et flores inno-
uādo s̄dōcoꝝ ad solē et bulliēdo ad ignē ut supra. **Ter-
tio** vō colature adde sup̄scriptā q̄ntatē folioꝝ floꝝ:
et p̄sloꝝ. ut supra. Et his addas aque infusionis papa-
ueris. lib. i. et strige orificiū vasis et expōne soli p̄ dies. 40.
deinde cola manibus exp̄mēdo: et itē in dicto vase re-
ponat: et soli exponat: et ibi p̄mittant vsq; ad consum-
ptionē aque. **Oleum** istud oleū fieri pot̄ ex solo semine p̄
expressionē: ut fit oleū amigdalaz et seminū. **Infusio**
papaueris fit ut infusio violaz excepto qd in illo solū flo-
res accipimus. in isto vō floꝝ folia et capita oium. ʒ.
iij. et p̄frangunt. in reliq; fit ut in illa. **Descriptio. 25.**

Oleum cucurbitę Mesue. Alteratiuum male p̄leritiōis
calide excessiue. vñ conuenit sup̄sue calidi-
tati renū: et quasi est p̄siliis vritis et opatiōis cū oleo viol.
Oleum succi rasure tenerime cucurbi. floꝝ eius. an. ʒ. iij.
olei oliuarum incompleti. lib. iij. **Tria** hec reponant in
vase vitreo: et facias put ondi tibi in oleo mēthe et absin-
thij tā de decoctione q̄ expōne ad solē et p̄mutatiōe suc-
ci rasure etc. **Oleum** oia frigida perfectiora fiunt cum
oleo incompleto q̄ cū completo: et si pur cū completo fiunt
lauari d; cū aq̄ fontis bis vel ter. **Calida** vō olea fieri de-
bent cū oleo completo absq; lotionē. **Oleum** pot̄ et fieri oleū
ex semine cucurbitę per expressionē quēadmodū fuit
alia omnia ex seminibus et erit superior temperantior:
et nature magis conforimia. **Descriptio. 26.**

Oleum de nemusare Mesue. Conueniens qñ cū oleo
de papauere: non est tamen tante stupē-
tionis: sepe tñ cū q̄rimus sonitū puocare p̄miscemus
ad mices oleū hoc cū oleo de papauere: est et alteratiuum
male cōp̄soms calide vbi cūq; repiat. **Oleum** olei oliua-
ri immaturaz. lib. i. floꝝ nemusa. viridiū p̄sloꝝ. ʒ. iij.
reponant in vase vitreo: et facias put de oleo viola. tibi
dixi et depositionē ad solē et decoctionē et de p̄mutatione
floꝝ et ad additōe infusionis. **Infusio** nemusaris fit: si
cur infusio violarum vel rosarum nec plus nec minus.
Oleum ex oibus floribus fieri pot̄ oleū et h; virtutē floꝝ: et

fit ut de florib; violarum tibi mōstrauit: sed accipi debet
cum sunt complete maturitatis: et cum non deperde-
runt naturalem eius colorem. **Descriptio. 27.**

Oleum amigdalaz dul. Mesue. Leniens asperitatē
gutturis: et pulmonis: et partium omnium
exteriorum: et oēs durities: et siccitates mēbroꝝ: et iūctū
raz: et p̄fert ethicis et ipinguat et augmētat sp̄mā: et imie-
ctū p̄fert ardori vultus et vesice. **Oleum** amigdalaz q̄ntatē
quam volueris. Contere eas bñ vel mole eas ad molaz:
et ipsis bene molitis reponē in patella sub q̄ sit ignis cla-
rus: et eas in dca patella reuolue manibus vsquequo dca
eta pasta sit bñ calida: deinde dicta pasta inuoluaf in tela:
postea in expressorio ponat: et bñ cōprimat: et ster sub eo
aliquāl: deinde itē ad molā ponas ad remolēdū: et p̄-
stea i patella itē ad bñ calefaciendū ponat: demū post
calefactionē pec̄is inuoluaf: et itē exp̄matur: et tunc
hēbis totū oleū. **Alios** modos ponit Mesue. Sed iste ma-
gis vsitatus ē. **Sunt** q̄ subtilē corticē ab amigdala re-
mouent anq̄ oleum faciant: easq; mūdant ab oimūdi-
ficē: et modus iste bonus est: et oleum magis p̄fectū. Sed
inertia detēti pauci sunt qui hoc faciāt. **Mō** igit p̄scri-
pto de oleo amigdalaz sūt oia olea q̄ p̄ expressionē sūt
ut de nucleis persicoꝝ: de chusomiliis: et oleo amigda-
larum amararum. **Descriptio. 28.**

Oleum laurini magistrale. Conueniens omni male cō-
plexioni frigide māl: et imāl: p̄ferēs dolo-
ribus epatis: emigrante: et neruoz: et iuncturaz: factis a
cā frida: et p̄ferēs doloꝝ stōi colicoreniū: matr. cio: epatis:
splenis et viscer: et cū sili cā vel ventositate grossa factis.
Oleum baccaꝝ lauri q̄ntatē quas volueris. **Mundent** a
superiori cortice: et masinent bñ ad masinam olearioꝝ: et
inde calefiat illa pasta in cacabo semp manib; agitādo s̄b
quo sit ignis: deinde inuoluaf in pecia: et sub expressio-
ponat et bñ exp̄mat et iterato remasinet et calefiat et exp̄-
mat et hēbis oleum. **Alio** mō docet facere Mesue. hoc
oleū bulliēdo in aq̄ dicte baccaꝝ: et pinguedo sup̄na:
tās p̄ ipso oleo accipit: vide ab eo: sed modus sup̄ior est
melior. **Ex** multis semib; et ex multis nucleis fructuū
olea fieri p̄nt: sed qz in vsu nō sunt sermone nō feci. **Olea**
nucū amigdalaz amara. auellane. chyso: mille: de p̄sici:
de nucē inda: de cerasis: de granis citri: de fisticiis: et p̄sici:
de lino: de seie papauere. de seie lactu. de se. cucurbitę. de se. se-
nugre. fieri p̄nt et sūt per expressionē et quō fit oleum
amigdalorum vel dulciū vel amaraz. **Descriptio. 29.**

Oleum amigdalorum magistrale habens virtutes
olei amigdalorum superius descripti: imo
in omnibus excellentius. **Oleum** amigdalaz excoctica. lib.
iij. vel lib. ij. si vis ericē bene ab aqua in bacilono sub q̄
sit ignis carbonum: deinde bene pistentur: post bonam
contusionem ponatur in bacilone dicto et bene calefiat:
manibus semper ducendo: deinde recolligantur in vnā
massam: et si teneri per se non possent parum aque viola-
rum aspergat vsq; quo de eis fieri aliquid possit ad mo-
pastoni: semper tñ manibus ducendo. **Postea** incliuato
bacilone ad vnā pōnē sub quo remoueat: ignis massam
dicatā manib; cōprimēs quēadmodū mulieres solent fa-
cere cū pannos suos in luxuria: et post aliquālē frictionē
cū sapone illos exp̄mūt: et hoc sepe facias. **Et sic** erit
p̄ oī lib. i. amigdalaz. ʒ. iij. olei. hoc ego sepe fieri feci p̄
i. lustrissima. **N.** quondam dñs Britie. **Oleum** amig-
dalaz simplr si scriptū repiat et absq; determinatiōe. **Sed**
p̄ de oleo amigdalaz dul. ē intelligē. **Descriptio. 30.**

Oleum tartari magistrale: et est quo mulieres linunt
facies suas. abstergit. n. faciem mirabiliter
Oleum tartari q̄ntatē quam volueris ponatur super pu-
bas: et tñ p̄mittat qd totū inflammet et rubeat: et postea

ponat in sacculo lineo: et pone dictu sacculu in loco hu-
mido sicut penu: et sub sacculo ponatur vel ampula vel
cyathus. q. n. etiet ab eo oleum tartari ab omnibus solet
appellari. **C** hoc olei pot fieri ta de tartaro albo. s. vini
albi q. vini rub. Et sunt q alio mo faciunt. s. puluerizan-
do tartaz subnilit: deinde in sacculo tele reponit: et ipz
sacculu et tartaz irrozat aceto: deinde sub pzinis ponit:
et reliquit vsqz q nigrescit: deinde extrahit illud a saccu-
lo: et itez puluerizat et aceto aspgut: et sub pzinis ponit
et post ipsius nigredine sacculu accipiunt. et in penu po-
nunt liquoz erit. vt supra. **C** Quinqz modis betur diuer-
sitas oleoz. qda. n. olea snt per expressione. vt oliuaruz et
de absinthio. Queda p impressione vt oleu camomille et
de absinthio. Queda p resofone: vt oleu ouoz et frumel-
ti. Queda p sublimatione. vt oleu philosophoz vel de
laterib. Queda p emanatione. vt oleu balsami. **C** Et
itez oleoz triplex est diuersitas. qued. n. snt frida et ro-
sati violati. qda teperatu vt amigdalarz dul. recens: eo
qz elapso mense rsekit: et sic sua teperies deperdit: et ca-
lidu fit. ideo viti reces. Et qda cala: vt rutacei: costinu:
vulpinu. **C** Olea frida qto recetioza tanto melioza: cu:
transeunt tres menses virtus ipsoz perditur: et calida fi-
unt. **C** Epata vo vsqz ad sex mses sunt in sua bonitate.
Calida vo seu calefactia qto antiquioza tanto melio-
za: sic hcs distine oleoz q sunt vndecima in ordine.

C Incipit 12 que est de artificio cere: et cotinet sex modos
preparationis.

Era enim qd sit: et quo a melle sepe-
tur: quo fiat a doctorib.
lago et claro sermoe ptractatu: ita vt et mu-
lteres et rustici magri effecti sunt. Igit de ipi
no artificio scribere restabat. **A** cera igit ru-
bea factam inquit.

C Ad faciendu cera rub. primus modus. **C** cere. lib. i. ter-
rebentine subtilis. 3. iij. in estate. in hyeme. 3. iij. **C** In abry su-
per lapidem pictoz. b. ritti. olei oliua. an. 3. i. Liquefiat
cera et terbenina ad igne: demum remoueantur: et post
aliqule infridatione addat oleu et cinaberis: vsqz simi mi-
scentur et referuet. **C** Oleu. n. cu cera ponit vt ceram simul
tenere faciat et a cinabere sepatur et frangibilis reddat: ac
vt cinaberis melius coteraf. **C** Snt q loco cinaberis ad
faciendu rubea cera ponit milti: et fieri pot: sed tripluz
ponit de minio: vt p. ol. lib. cere minij bñ triti cum oleo.
vt supra. 3. iij. vel duas ad minue. **C** Modus. 2.

C Ad faciendu cera viride scds modus. **C** cere. lib. i. viri-
dis erio triti. vt supra olei oliuarz. an. 3. i. liquefiat cera: et
post aliquale infridatione addat viride es et oleum: et
bñ misceant: et viridis fiet. **C** Si dicta cera tenace facere
vis adde quantitate terebentine superascriptam in cera ru-
bea. **C** Terebentina. n. in cera ponit vt per ipsam tenax red-
datur. **C** Ac qz aliqui de ipsa snt imagines vt facilius a for-
mis in aqz madefactis sepef. quare et. **C** Modus. 3.

C Ad faciendu cera nigra 3. modus. **C** cere. lib. i. terre nigre
erite. vt supra olei oliua. an. 3. i. liquefiat cera: et post aliq-
lem infridatione addant terra nigra et oleu et referua.
Si dictam cera nigra tenace facere vis addas quantita-
tem terebentine supra tibi notatam. **C** Modus. 4.

C Ad faciendu seu dealbandu cera. 4. modus. **C** cere qz
titate quavolueris aque clare partes duas. **C** Misceantur
duo h: et calefiat aqua ad igne claz: vsqz q cera sit liqfa.
facta: deinde paululu pmitat qescere donec tota cera na-
tet super facie aque: deinde accipe vas aliquod vitreatu:
cuius po exterior sit lenio: et madefac eu in aqua fridav
inde insundat fere medietas eius in cera liquefacta: et e-
de eu cera q sibi adheret et pmitte cera illa. infridare: deinde
separa eaz a vase: et tñ hoc facias qz tota cera ab aqua sua

rit extracta: deinde dictam ceram taliter formatam soli
exponas et rozi in mense Maii: et illam sepe voluas: et ta-
tum permitratur q fiat alba vt cerula. Sunt autem qui-
dam ali qui illam alban in tribus diebus seruando
predictum mod. Sed expectant in mense Julij quā-
do sol est in maiori calore: et quia cera illa subtilis est faci-
literqz a caliditate solis posset liquefieri aspergenda est
aqua munda bis in die.

C Modus. 5.
C Alius modus dealbadi cera. 5. modus. **C** cere qz titate
quam volueris: aque clare partes duas bulliat et sil coqua-
tur donec nigrescat aq. Et tunc pice aqz illa et pone alia
et ita sepe fiat donec fiat alba: deinde collige ceram et refer-
ua. **C** Multis alijs modis pot cera dealbari. Sed pre-
scripti duo modi sunt cotiores ac meliores. **C** In sup no
qz cera pot oem colore accipere tingendo ea cu re tingete
ad colore que intendis facere. Seruando modum in cera
rubea et viridi tibi declaratum: et de quantitate tam reliqz
olei et contritione et.

C Modus. 6.
C Modus laborandi dicta cera. 6. modus: et mensura lo-
gitudinis fm diuersitate pondex cereuz de rub. ir. dz ee
br. iij. et qr. ij. cereu de rub. viij. dz ee de br. iij. et qr. 5. cere-
um de rub. vij. dz ee de br. iij. cereu de rub. vj. dz ee de br.
iij. et quart. iij. cereum de rub. v. debet esse de br. iij. et ter-
tius. ij. cereum de rub. iij. dz ee de br. iij. et tertius. j. cereu
de rub. ij. debet esse de br. ij. cereum de rub. ij. debet ee
de br. ij. et quart. iij. 5. cereum de lib. xl. debet esse de br. ij.
et quar. iij. cereum de lib. xxx. debet esse de br. ij. et quar. ij.
cereum de lib. xx. dz ee de br. i. et quar. ij. 5. digitis. ij. cere-
um de lib. xvj. debet esse de br. ij. cereum de lib. xij. debet
esse de br. ij. minus digitis. iij. cereu de lib. viij. debet esse
de quart. vj. 5. cereum de lib. v. debet ee de quar. v. 5. cereu
de lib. iij. dz ee de br. i. et qr. 5. cereu de lib. iij. dz ee de br. i.
cereu de lib. ij. 5. dz esse de br. i. et qr. iij. 5. cereu de lib. ij. debet
ee de br. i. et qr. iij. cereu de lib. i. 5. dz ee de br. i. et qr. iij. ce-
reu de lib. i. dz ee de br. i. et qr. i. cereu de lib. i. 5. debet esse de br. i.
cereum de 3. viij. debet esse de br. i. et digitis. ij. cereu de
3. iij. dz ee de qr. iij. 5. digitis. ij. cereu de 3. ij. dz esse de
qr. iij. et digitis. ij. cereu de 3. ij. dz ee de qr. i. 5. cereu de 3. ij.
debet ee de quar. i. et digitis. iij. cereu de 3. ij. dz ee de qr. i.
digitis. ij. cereu de 3. ij. dz ee de qr. i. 5. cereu de 3. ij. dz ee de
qr. i. et digitis. ij. cereu de 3. ij. dz ee de qr. i. et digitis. ij. Men-
sure iste intelligende sunt ac mensurande cu brachis pa-
ni: et no solu intelligende sunt de cereis rotundis sed de
quadratis: diuersifican tñ qnqz fm diuersitate opinio-
nu: sed hic est cotis et pportionatus modus ab oib. vsta-
tus. **C** Nota insuper qz qnqz ceram laborantes vel inad-
uertentia vel aliquo alio casu faciunt vel sumitatem vel
postrema cerei nimio grossam. vt igitur errorem suu cor-
rigere possint abradit cultello parte illa sup: cuius
modus non laudatur. Sed accipienda est altera cera ser-
uens et super parte illa supina cum illo pscienda: et toti-
ens est reiteranda qz pars illa amota sit: sic error corri-
getur. **C** Et nota qz pax debet esse differentia in magni-
tudine seu in grositie de parte infinita et suprema si fm
rationem laborati est cereu. **C** Apponitur quadoqz ro-
tunda cera vt dispendiuz emtet. Igit talis est modus.
amoueat cera in superiori parte cerei antiqui vsqz ad lici-
nium per quartaz vnam: et licinius antiquu cu nouo bñ
liget: ita vt si cu fune suspendat non laxet: deinde inuol-
uatur cartha tate altitudis qte cereuz ee debz: et in dictis
vacuitate cera liquefacta cu captia ponat vsqz quo vacui-
tas plena sit: deinde dite vel tres manus cere super totus
cereum addantur. Et sic nouiter totus factu esse appare-
bit. **C** Modus hic ab oibz vfitatus est. Et in hoc clud-
tur duodecima distinctio que fuit de artificio cere.

C Incipit

Cincipit i³ distinctio que est de artificio zucchari: et continet triginta unum modum laborationis.

Zuccharo multa sunt que in meo libello non describuntur. Quia trita sunt: et rudes in his sint edocti. Sed sunt et non ab omnibus modis faciendi scitur declarabitur ut artificii zucchari omnipateat huius operis officio. **Modus primus.**

CAd faciendum coriandros solidos. Coriandri munda si seu solii sunt ex zuccharo sub quo ponitur semen coriandri preparatum. ut scilicet bene ericatum omni humiditati. Et in principio visque fere ad finem ponitur zuccharum bene coctum. In fine vero per tres vel quattuor manus exhibet lenis coctionis ut maiorem rotunditatem accipere possint: sicut magis solii. Dicti coriandri bene siccati et fricandi manibus sunt: et non solum in fine: sed in omni additione zucchari: eo quod inde duriores redduntur: nec ita facilliter ab humiditatibus denigrant et molles redduntur: tunc ab omnibus artificii laudatur: et hoc est consuetudo ianvensium que ab omnibus approbatur. **Modus 2.**

CAd faciendum coriandros crispas. Legatur semine coriandrorum zuccharo manibus fortiter fricando visquequo beneat modico cre magnitudine dando semper zuccharum satis fortis cocture: deinde accipias captia forata paruo foramine in fundo: et zuccharo impleat et ab alto zuccharum dicti coriandri precipiat super bacilonum ducendo sub et supra hinc et inde: et sit zuccharum fortis cocture a principio visque ad finem: bene ericent ducendo bacilonum. ut supra. Zuccharum bene coctum ut crispum durare diu possit ac ut tamen sit non adherent quibus adhereret si leuiter decoqueret et hoc est bene docti apothecarum faciunt. **Modus 3.**

CAd faciendum cinnamomum. Et cinnamomum ex cortice tui a superiori cortice: per parua fila incidatur: et in bacilone ponatur: ac zuccharum supra ipsum precipiat cum captia paruo foramine forata. Et in principio ut puta per tres manus zuccharum sit lenis coctio: postmodum visque in fine fortis: bacilonum ducendo ut in coriandris crispis dixi et tantum hoc continetur quod grossi reddant. **S**unt quoque post primam punctionem zucchari aspergitur deum cinnamomum icisum sibi pulverizato ut fiant magis mordacitati et gustui fortiores: sed modus ille non mihi placet: sed ut lingue mordaces sint debent fieri et bono cinnamomo: nec infundendum est in aquam quod fatui faciunt ut facilius incidatur: eo quod illa infusio tollit omnino saporis cinnamomi. **Modus 4.**

CAd faciendum amigdalas. Et amigdalas: bene cum pauco aspo frica: bene in bacilone ericca: et ab omni imunditia munda demum zuccharum fortis coctio super eas precipiat cum capite forato bacilonum huc et illuc ducendo incessanter sicut quo sit ignis carbonum bene ericentur: tamen hoc fiat quod bene tegantur: et quanto plus continuat dicta ductio bacilonum tanto solidiores reddunt. **S**unt quoque faciunt amigdalas cum cortice: et hoc modo pfecte longiori tempore durat nec rancescunt. Sunt vero que a superiori cortice munda: et sic precipiat cum zuccharo. Alij quoque illas diuidunt in duas partes et precipiat: illasque crispas faciunt. **M**odus vero faciendi in decoctione zucchari et ductione bacilonum est ut de coriandris crispis tibi monstrauimus. **Modus 5.**

CAd codendum ractos. Et cortice ractorum preparatorum quantitate quam volueris: et super eas precipiat zuccharum cum capite forato bene coctum: et facias quemadmodum de cinnamomo dixi: et de pfectione zucchari et ductioe bacilonum. **L**ortices aractioz bene preparantur in aqua munda: et mittantur per dies nouem die aqua in nouado. ultimo vero bulliat in aqua decem vel duodecim ebullitionibus: deinde ab igne remotis remoueat pars alba que cortici adheret: et incidantur per longum in fatis minuta frusta: et infundantur in zuccharo liquo

facto et cocto per dies et noctes: deinde in eo bulliat leniter bullitione: postmodum exstant et desiccari mittant: que desiccate modo quo supra precipiant: et hoc modo preparant: et amartudo ab eis remouetur. **Modus 6.**

CAd faciendum garosiflos. Et garosiflos et ericca: bene munda ab omnibus imunditiis: deinde zuccharum cum capite forato super eos precipiat fortis satis cocture. Et si illos crispas facere vis facias ut de coriandris crispis tibi dixi deducendo bacilonum. Si vero solidos ut de amigdalas tibi monstrauimus: et idem intelligas de rancens. **C**Ad faciendum pfectiones bene crispas debet esse foramen captie paruum: et zuccharum de dari equaliter et uniformiter: et quanto ab alto plus precipiat tanto melius: nec permittende sunt gutte super eas cadere. ille enim opus destruent. **Modus 7.**

CAd faciendum anisos. Et semina anisoz bene munda lib. ij. et super ea precipiat zuccharum lenis coctionis in principio et bene manibus ducant per bacilonum visquequo fere sint coopta: bene ericent ad omnem manus zucchari: et hoc continetur visque in finem si folios anisos facere vis. Si vero crispas postquam coopta erunt da zuccharum cum capite forato: et ab alto precipiat: sit fortis cocture: deinde duc bacilonum ut in coriandris crispis tibi dixi: et hoc facias visque ad debitam ipsorum magnitudinem. **A**nisi quanto paruiore tanto pulchriore: et quanto duriores tanto laudabiliores. duri. n. sunt et non solum anisi: sed et cetera alie pfectiones si bene sicent ad omnem zucchari additionem. **Q**ue bene hoc notet. **Modus 8.**

CAd faciendum pineas. Et pineas bene munda: et quantitate quam volueris: et super eas precipiat zuccharum cum capite forato bone cocture a principio visque ad finem: et duc bacilonum put in coriandris crispis tibi monstrauimus. Si vero solidos facere vis facias put de amigdalas tibi monstrauimus et de pfectione zucchari et ductione bacilonum. **N**otandum est aduertendum ne rancide sint. coactum autem quod sunt ingre et mali saporis. purgare de sunt cum furfure. ut scilicet tibi ostendi. **N**ota in super quod sunt quod in prima extrahitioe zucchari ponitur albumen oui bene aquassatum cum zuccharo non multum calidone albumen coqueret: hoc faciunt: eo quod cum difficultate zuccharum eis adheret propter oleagineitatem que in eis est: et hic modus non vituperatur. **Modus 9.**

CAd faciendum auellanas. Et auellanaz quantitate quam volueris: et facias put de amigdalas tibi monstrauimus: et crispas et folias faciendo seruando modum in istis: sicut de amigdalas tibi dedi. **A**uellane antequam precipiant debent bene duci in bacilone et calefieri ad hoc quod subtilis cortex eis adherens remoueat. Si enim permittet zuccharum facilliter ab eis remoueret et cetera. **Modus 10.**

CAd faciendum muscardinos. Et cinnamomi subtilis et elec. et bene pulverizati. s. ij. musci optimi dissoluti cum paucissima aqua. s. j. misce duo in bacilone: et super eis precipiat zuccharum bene coctum: bene ericent et incessanter manibus zuccharum et spem ducant: et bene ericent: et toties hoc fiat quod ad grossitudinem: seminis papaueris veniat: in fine dudo per duas manus zuccharum lenis coctionis ut rotundi fiant. **M**uscardini nisi eorum difficultate corpore accipiant. Sed sagar apothecarius et sollicitus in miscendo manibus zuccharum et spem cito eos format. post vero duas vel tres manus zucchari cribellati sunt: aqua que cribellatioe erexit muscardini grossitudinis ponte acus: et puluis referret: et alij quoque corpore sumpserunt expleant. **F**eci ego semel facere ab uno famulo bene docto: et pensum fleti: et illos cito et optime pfecti. Sed an pfectione oimifit pellere manus ad bacilonum: et pauca que remansit desiccata erat. **I**n super non quod prescripte omnes pfectiones in bacilone sunt debet esse sub eo ignis carbonum accensus sine fumo. non autem lignorum ut aqua quibus fatuis vidi facere. **Modus 11.**

Ad faciendum pignocata. ꝑ. zuechari clarificati ꝛ coctionis nõ pfecte. lib. i. Stagesef optime cũ baculo amota cacta ab igne: ꝛ post longã cõductionẽ addant pinee mude. 3. iij. Et simul misceant: deinde zuechaz pfecte coquat: ꝛ sit dura coctio: deinde morzelli incidat. **¶** Pignocata si logo tpe ꝛ seruari d3 apponeda est q̃titas ꝛ scripta pineaz. Si vò pauco tpe apponi possunt. lib. 5. pineaz ꝛ 20 oi. lib. i. zuechari. **¶** Modus. 12.

Ad faciendũ morzella albã. ꝑ. zuechari clarificati ꝛ coctionis nõ pfecte. lib. i. Stagesef optime cũ baculo: ꝛ post longã eius ductionẽ addat zinziberis minutim icisi 3. ij. Deinde zuechaz pfecte coquat: ꝛ in morzelli incidat. Sũt aut multi q̃ maiorẽ q̃titatẽ zinziberis ꝛ 20 li. i. zuechari ponũt vt fortior sit. S3 cõis ꝛ ab oib9 ṽsitata dosis est. 3. ij. zinzib. ꝛ 20 oi. lib. i. zuechari. **¶** Modus. 13.

Zinziberata. ꝑ. zinzib. mudi ꝛ elec. 3. 5. cinamo. fini. 3. ij. macis gariofloy. añ. 3. i. puluerizent hec subtili: ꝛ adde zuechari clarificati ꝛ bñ cocti. lib. ij. ꝛ fiat pfectio in morzelli. **¶** Confectio hec est multũ delectabilis gustui: sed nõ est alba: ꝛ fit in multis bonis vrbib9. Sed in hac nra vrbẽ non est in ṽsu.

Ad faciendũ fructũ aialia oia ex zuecharo. ꝑ. zuechari q̃titate quã volueris: ꝛ pulueriza. deinde post subtilẽ puluerizationẽ ipastet cũ albuminib9 ouoꝝ q̃titate sufficĩt ei itũ q̃ formã paste hẽat: deinde yngant durã coctẽ cũ oleo amigdalaz dul. ꝛ de dicta pasta forme ipleant. postea si mul cõprimat: ꝛ sic erũt aialia vel fruct9 facti: ꝛ sic oia fieri possũt: dũmõ forme hẽant: deinde ponant in stufa ad siccãdũ. demũ pingat fm colorẽ suũ. **¶** Sũt qdã alij. qui ã pastant zuechaz cũ gũma dragagãti facta in aqua ros. ꝛ qui aspgunt formas farina: ꝛ hoc fieri p̃t: sed supior modus melior est. **¶** Modus. 15.

Ad faciendũ penidlos. ꝑ. zuechari. lib. ij. In fundant in aqua ꝛ nocte: deinde coquat cũ illa aqua absq̃ aliq̃ alia clarificatiõẽ: þus itũ colet ꝛ sit coctio durã: post quã coctionẽ p̃cipat sup marmoz inunctũ oleo amigdalaz dul. deinde ducat ad ferrũ anteq̃ ifrigides: ꝛ quãto longiori tpe ducunt tãto albiores fiunt: deinde forpice incidant: ꝛ in stufa referuet. **¶** Sũt aut q̃ ponũt ꝛ 20 oi. lib. i. zuechari. 3. 4. amidi puluerizati post mediã zuechari coctionẽ vel in fine: ꝛ hoc vt zuechaz nõ cãdeat: ꝛ modus ille nõ vitupat. **¶** In aqua aut zuechaz ponũt vt viscositate acgrat qua mediante possit ad ferrũ trahi: q̃ trahitione albi penidij fiãt. **¶** Zuechaz q̃to pfectiãto longiori tpe in aq̃ p̃mittit ifruis. Quãto vò grossus magis ac rubeũ tã minorĩ tpe relinqũdũ est in aqua: ꝛ hoc nota. zuechaz enim grossus ꝛ rubeũ multum de viscositate hẽt. ideo parũ in aqua p̃mittat. Albi vò pauca habet humiditate. ideo ad illam acgrẽdã que necia est ad hoc q̃ trahi ad ferrũ possit in aq̃ ifusum stare d3: ꝛ logo tpe. **¶** Zuechaz in oib9 sup̃scriptis pfectionib9 clarificari d3. In ista autẽ nõ clarificat: s3 trãmõ colat: vt a sup̃stis ꝛ imunditijs mundet. **¶** Modus. 16.

Ad faciendũ manuscripsi rosati. ꝑ. zuechari clarificati ꝛ ab aqua cõsumpti. lib. i. aque ros. lib. 5. misce ꝛ buliant duo simul vsq̃ ad aque cõsumptionẽ ꝛ zuechari fortem coctionẽ: deinde ꝛ 20 iij. sup marmoz aspsum farina subtili ꝛ referua. **¶** Sunt qui yngunt marmoz ex oleo amigdalaz loco farine. Nec b̃ modus mihi placet. **¶** Scias in sup̃ q̃ zuecharũ ex quo sit manuscripsi non multum stangesaf. longa enim stangesatio phibet zuecharum candescere ꝛc. **¶** Modus. 17.

Ad faciendũ manuscripsi violati. ꝑ. zuechari clarificati ꝛ ab aq̃ cõsumpti. lib. i. aque floꝝ violaz. lib. 5. misce: ꝛ fiat vt de p̃scripto tibi mōstravi. **¶** Nota in sup̃ q̃ apothecarij ñrĩ tpe solũ. 3. ij. aq̃ floꝝ violaz ꝛ rosaz. ꝛ lib. i. zue-

chari ponũt ad faciendũ tã manuscripsi violati q̃: s̃roati: ꝛ tunc pauca ṽtus in eo est. nõ q̃titas illa apponeda est supra a me descripta. **¶** P̃t et fieri manuscripsi buglosatum ꝛ boraginatu: ꝛ fiãt vt p̃scripti p̃mutãdo solũ aqua: vt loco aque rosari ponat aq̃ floꝝ buglose vel floꝝ boragini cũ q̃titate zuechari p̃scripta. **¶** Modus. 18.

Ad faciendũ manuscripsi perlati. ꝑ. zuechari clarificati ꝛ ab aq̃ cõsumpti. lib. i. aq̃ rosari. lib. 5. misce hec duo ꝛ si mul buliat vsq̃ ad aque cõsumptiõẽ ꝛ zuechari durã coctionẽ. In fine vero addat Margaritarum subtilissime puluerizatari. 3. 5. Et p̃cipiant sup marmoz aspsũ. vt supra ꝛ referuet. **¶** Sunt aut qdã apothecarij: immo fere oēs qui solũ. 3. i. margaritarum. ꝛ p̃ omni. lib. i. zuechari ponunt: ꝛ hoc ppter ipsarũ penuria: ac emptores nolũt iolueri ꝛ male. nulla. n. minor q̃titas apponeda est q̃. 3. 5. ꝛ 20 omni. lib. i. zuechari. **¶** Modus. 19.

Ad faciendũ manuscripsi cũ fragmetis. ꝑ. zuechari clarificati ab aq̃ cõsumpti. lib. i. aq̃ rosari. lib. 5. buliat duo h̃ sil vsq̃ ad cõsumptionẽ aq̃ ꝛ durã coctionẽ zuechari: deinde in fine addant fragmentoꝝ ꝛ oioꝝ subtilissime cõtritoy. 3. iij. margaritarum. 3. i. misce ꝛ p̃cipiant sup marmoz ꝛ referuet in stufa. **¶** Modus. 20.

Ad faciendũ sauoniã. ꝑ. zuechari clarificati ab aq̃ cõsumpti. lib. i. aq̃ rosari. lib. 5. buliat duo h̃ sil vsq̃ ad aq̃ cõsumptiõẽ: ꝛ durã coctionẽ zuechari: deinde in fine addant zinziberis subtilissime icisi. 3. ij. Et p̃cipiantur sup marmoz: ꝛ def ei forma manuscripsi: sed latior ꝛ maior sit. **¶** Hec confectio fit apud curiales ꝛ dños Venetos: ꝛ his in locis multũ in ṽsu est. **¶** Modus. 21.

Ad dandũ colorẽ rubrũ zuecharo. ꝑ. brazil subtilissimẽ raspati. 3. i. alumis roche. 3. 5. aq̃. 3. vi. ifundant duo h̃ in petia ligata in dicta aq̃ ꝛ dies sex: deinde calefiãt ad ignẽ leuiter: ꝛ cũ aq̃ zuechari coquat. **¶** Modus. 22.

Ad faciendũ colorẽ viridẽ zuecharo. ꝑ. Succum caulium vel succũ blede vel succum folioꝝ ꝛ eos: ꝛ cũ altero eorum zuecharũ coquat. **¶** Modus. 23.

Ad faciendũ colorẽ celestinũ vel nigrũ zuecharo. ꝑ. in dici. gũmi dragagã. añ. 3. 5. vini nigri. 3. vi. Ligent in petia duo h̃ subtiliter puluerizata ꝛ in fundat in vino per dies sex: deinde cũ dco vino zuecharũ coquat: þus itũ ad ignẽ cũ dictis reb9 aliq̃r calefiãt. **¶** Modus. 24.

Ad faciendũ colorẽ glaucũ. ꝑ. croci. 3. ij. aq̃. lib. i. in fundatur in ea per diẽ ꝛ noctes: deinde aliquãter calefiãt simul: postea colentur: ꝛ cum dicta aqua zuecharum coquatur: vel accipe succum floꝝ nascentiũ in paludibus qui sunt glauci: ꝛ est opinio quorundã q̃ sunt floꝝ accori: ꝛ cum eo coque zuecharũ. est. n. glaucum pulcherri- mum: non tã ita boni odoris. **¶** Modus. 25.

Ad faciendũ colorẽ turchinũ. ꝑ. indici. 3. ij. ceruse. 3. 5. calcis viue. 3. i. puluerizent: ꝛ in petia ligent: ꝛ in fundatur in lib. i. aq̃ ꝛ nocte: deinde sil ad ignẽ aliq̃r calefiãt ꝛ cũ dca aq̃ zuecharũ coquat. **¶** Modus. 26.

Ad faciendũ colorẽ morellũ. ꝑ. succi floꝝ ꝛ eos: ꝛ cum eo zuecharũ coq̃: ꝛ si illo tpe nõ repit. Accipe. M. i. incisionũ corij morelli ex q̃ sunt lude ꝛ bursẽ: ꝛ pone in aq̃ dũ incipit bulire: ꝛ p̃mittat bulire trib9 vel q̃tuor ebullitiõib9: deũ colet aq̃ ab ill' incisiõib9 ꝛ cũ dca aq̃ coq̃tur zuechaz: ꝛ sic potes facere d̃ rubeis icisiõib9 si rubei colorẽ facere vis absq̃ brazil. **¶** Modus. 27.

Ad faciendũ marzapantũ. ꝑ. amig. dul. mūdãta. ꝛ subtiliter cõtritaz. lib. 5. zuechari bñ cõ puluerizati: deinde iterũ cũ amigdal bñ cõmixti. lib. i. aq̃ rosari q̃tũ sufficit: ꝛ fiat pasta: q̃ extendat sup vbiatas: ꝛ in furno coquatur. **¶** Sũt aut q̃ nõ ponũt nisi. 3. iij. amigdalaz. ꝛ oi. lib. i. zuechari. qdã plus ꝛ qdã min9: ꝛ b̃ fieri p̃t ad placitũ

summentis seu comedentis. Et sunt aliquando sine vbi...

Modus 28. Ad faciendum zuccharum rosarum. Summitatis floz...

Modus 29. Ad faciendum codognata. Poma citronia a superiori...

Modus 30. Ad faciendum amarenata. Amarenas non dulces...

Modus 31. Ad faciendum gelsam amarenarum. Succu predi...

Incipit 14. distinctio que est de decoctione medicina...

Rima est de medicinis que multu sustinet de decoctioe...

Medicine que multu sustinet de decoctioe sunt iste...

Medicine que paru sustinet de coctioe sunt iste...

Medicine que mediocre sustinet de decoctione sunt...

Incipit 15. distinctio que est de contritione medicina...

Rima est de medicinis que multum sustinent de contritione...

suam a compositore limitataz in recipientē impiment. ad laudē alt. sicut q̄ sua benignitate opus n̄m dirigat.

Medicine q̄ multū iustinet de p̄tritiōe sūt iste. aristologie oēs sgn̄atuz enula p̄reos scoria ferri vitru3 cortices ouoz scorpiones sandali oēs margarite opium papauer album 7 nigrū. f. semē. aloes coloquintida cortices capparozum cortices granatorū reuponticū rubea tinctorū costuz diptamū. sang. draco. coriū ceruī. ossis sepie ebur aurum argentum plumbū. vltum cartamus. semi. iusquiami hermodactyli cucu- mer asinus centaurē oēs serpentarie oēs duo ellebori. radix peonie milium solis. semi. lim. semi. fenugreci. berberi quattuor semina frigida maiora stasifragia. se. cotandrozuz lupini faeculi. canapis cicera ozobus oz- deum. bacce lauri. pnce amygdale auelane oia gramē oēs cortices plantarūz fauina cardones omnes sempitua cauda eq̄ na rasanus. lignuz aloes cortices mandragore batitura eris marchestra cerus tirargiriū mminz argentum sub- limatum arēnicuz coralli viriuzqz lapis laguli. lapis. in. daictis. lapis lincis crystallus magnes cinaberis mar- moz sulphur terra sigillata vitriolum flos eris auripig- mentū spēs oēs salis omnia alumina lapides oēs frag- menta omnia p̄ciosa omnia mineralia spēs tyriace spe- cies mitridati medicine composite deopilatue medici- ne composite epatice medicine p̄reomibus species tro- ciscoz medicine oēs stupefacientes spēs triser species biere spēs loch medicine p̄reozales oia metalla.

Medicine paruz sustinentes de cōtritiōe sūt iste scamonea nigella capilli veneris aloes rose viole sarcocolla serapinum euforbium oppo- ponacum mezereon: flores genestre: flores camomille mellitorum anetum cardamomuz absinthium sticados

Tabula distōnuz ac de. triplexionum oium istius libri. continet plenus libel- lus quoz 7 decē distinctionū. quarū.

Rima est de cōse- ctionibz aro- maticis. 2^a De elarijs amaris. 3^a De medicis solutis.

- 4^a Detropicis.
- 5^a Depulueribus.
- 6^a De loch.
- 7^a De syrups.
- 8^a De vnguentis.
- 9^a De emplastris.
- 10^a Decerotis.
- 11^a De oleis.
- 12^a De artificio cere.
- 13^a De artificio zucchar.
- 14^a De decoctione medicinarū.
- 15^a De contritione medicinarū.

Prima q̄ est de cōfectiōibz aro- maticis continet. xxij. descriptiones. quarum.

- 1. Prima est elarij de gemis. folio 1.
- 2. Diamusci dulcis. 1.
- 3. Diamusci amari. 1.
- 4. Diagalange. 1.
- 5. Aromatici rosati descriptione. 2.
- 6. Gabrielis. 2.
- 7. Diacimini. 2.

- 7. Diambze.
- 8. Diacoralli.
- 9. Triasandalozum
- 10. Electuarij de aromatis.
- 11. Diarodon abbatia.
- 12. Confectionibz de rozace.
- 13. Confectionis de cinnamomo
- 14. Rosate nouelle.
- 15. Diaraganti frigidū.
- 16. Diarodon descriptione eoi.
- 17. Aromatici rosati.
- 18. Aromatici rosati minoris.
- 19. Aromatici muscati.
- 20. Aromatici gariofilati.
- 21. Aromatici nardini.
- 22. Electuarij de citro.

Secunda dicitur que est de ele- ctuarijs amaris cō- tinet. xxvi. descriptiones quarū.

- 1. Prima est tyriace andrōici. fol. 3.
- 2. Tyriace galieni 4.
- 3. Mitridati. 4.
- 4. Auree alexandrine. 5.
- 5. Justini. 5.
- 6. Electuarij de bacis lauri. 5.
- 7. Diacalamenti nicolai. 5.
- 8. Diacalamenti galieni. 5.
- 9. Dianisi. 5.
- 10. Diatriton pipereon. 5.
- 11. Diacurcume. 5.
- 12. Dialace. 5.

epithimū. semi. psilij cassie lignice piper omne campho- ra ambra muscus succus rosarum cortices citri cortices cytonioz sene thimus omnia vina aromatica oēs gumi- me ameos amomū ozimū calamus aromaticus lauda- num oēs spēs aromatic omnia. quoz virtus facile re- soluit omnia debilia 7 rare texture oia que habet virtu- tem in superficie oia intense caliditatis 7 siccitatis.

Medicine que mediocrem sustinent contritiō- nem sūt iste. Rutha spice oēs semi- na omnia ciminum mirabolant omnes reubarbarum: sumus terre eupatozum psopus asfaruz lupuli turbitz. agaricus polipodium squilla. semi. vitice acetosa nastur- cum gariofilū nux muscata cubebe sicie scolopendria ci- corea tamariscus serpillum sarisfragia laurus epatica ar- temisia pimperella paritaria p̄reos cyclamen: semi. gene- stre scabiola: semino peonie dauci carui leuistici petrosi- li feniculi anisi cimini asparagi apij rutbe. hypericon- gedoaria sūziber epar adib intestinum lupi puimo vul- pio stomacha gallinaz medicine oēs solutiue pillule oēs medicine stomatice diaciminū dianisum diatriton pipe- reon omnia folia p̄reter ipsa aromatica omnia fere semi- na p̄reter aromatica: 7 sic finem operi imponimus.

Decem sūt Joānes franciscus mi frater optime que paritate ingeng mei a varijs librozuz voluminibus cū- cere potui. Non vt te his doctozem redderem. meum enim non est mineruam instruere: sed vt tuis votis ob- temperarem. Multaz alia scribere proposuerā: sed du- bitans loquacitate damnari. Hic finem imposui. Nostū tu homines nostri rēp̄ozis: prolixitas eos tedio afficit: quanqz vtilis 7 necessaria. Malui igitur taciturnitate suo ambagibus dñari: q̄ loquacitate. Vale igitur dia- feluz: 7 Quirici fratris tui memento.

- 13. Confectionis anacardine. 6.
- 14. Confectionis de scoria ferri. 6.
- 15. Electuarij de cineribus. 6.
- 16. Dialatyrionis. 6.
- 17. Diapris. 6.
- 18. Diapenidion. 6.
- 19. Diaraganti calidi. 6.
- 20. Triphere magne. 7.
- 21. Diaboliani. 7.
- 22. Reques. 7.
- 23. Egete. 7.
- 24. Arthanasse. 7.
- 25. Philoni persici. 7.
- 26. Psilom. 7.

Tertia dicitur que est de medicis solutiuis continet des- criptiones. xi. quarum.

- 1. Prima est yerepigre Mef. fol. 7.
- 2. Vere simplicis Galieni. 7.
- 3. Vere composite. 7.
- 4. Benedicte. 7.
- 5. Electuarij indi maioris. 8.
- 6. Electuarij indi minoris. 8.
- 7. Confectionis amech. 8.
- 8. Electuarij elescopi. 8.
- 9. Diacatoliconis. 8.
- 10. Electuarij rosati. 8.
- 11. Electuarij de succo rosarū. 8.
- 12. Diasene. 8.
- 13. Confectionis de manna. 8.
- 14. De psilio. 8.